

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การขัดเกลาทางสังคมกับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นในสถาบัน
อุดมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก โดยมีจุดมุ่งหมายถึงความเชื่อมโยงระหว่างกระบวนการขัดเกลา
ทางสังคมที่วัยรุ่นได้รับจากสถาบันทางสังคมกับพฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นในสถาบันอุดมศึกษา
ผลการศึกษาพบว่า นิสิตในระดับปริญญาตรีที่มีพฤติกรรมที่เบี่ยงเบน 5 ประการ ได้แก่
พฤติกรรมการบริโภคนิยม พฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ พฤติกรรมการใช้สารเสพติด
พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์โดยเสรี และพฤติกรรมการเล่นการพนัน ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้รับจากการ
สัมภาษณ์ในเชิงลึกจากตัวนิสิตเอง โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างในการสัมภาษณ์

กรณีศึกษาที่ 1

ชื่อ นายวันชัย (นามสมมติ) สัมภาษณ์ในวันที่ 15 มกราคม 2546

ข้อมูลทั่วไป

วันชัยกำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 2 คณะมนุษยศาสตร์ อายุ 20 ปี วันชัยเกิดและเติบโต
มาในครอบครัวขยายซึ่งมีจำนวนสมาชิกในครอบครัวถึง 6 คน เมื่อวันชัยเข้ามาเรียนที่
มหาวิทยาลัย ได้เข้ามาอยู่หอพักกับเพื่อนผู้ชายในอ.เมือง โดยครอบครัวให้ค่าใช้จ่ายเดือนละ
ประมาณ 4,000 บาท โดยค่าใช้จ่ายดังกล่าวไม่รวมค่าเล่าเรียนและค่าอุปกรณ์การศึกษา จากการ
สัมภาษณ์วันชัยนี้ถึงพฤติกรรมเบี่ยงเบน 5 ประการ พบว่า วันชัยเคยมีพฤติกรรมการเล่นการ
พนันแต่เพียงอย่างเดียวโดยกล่าวว่า “เคยเล่นการพนันบอบบ้างเป็นบางครั้ง” และ พฤติกรรม
บริโภคนิยม เช่น ชื้อของใช้ที่มีราคาแพง แต่ไม่เคยมีพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์โดยเสรี , และ
พฤติกรรมการใช้สารเสพติดโดยเฉพาะอย่างยิ่งยาเสพติดในประเภทที่ผิดกฎหมาย เช่น ยาบ้า
กัญชา เฮโรอีน เป็นต้น

ข้อมูลจากกระบวนการขัดเกลาทางสังคม

กระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่วันชัยได้รับจากทางครอบครัวมีส่วนสำคัญในการสอน
มารยาทด้านการเข้าสังคม เช่น การไหว้ การทักทาย การช่วยเหลือตัวเอง โดยพบว่าวันชัยได้
เรียนรู้ในเรื่องการดูแลตนเองจากครอบครัว ในส่วนของกิจกรรมทางสังคมพบว่าครอบครัวเป็น
สถาบันที่มีความสำคัญที่ได้มีบทบาทในการสอนให้วันชัยรู้จักคบเพื่อน โดยวันชัยได้กล่าวว่า ใน
วัยเด็กนั้นช่วงก่อนนอน พ่อและแม่จะมีเวลาให้วันชัยเสมอๆ โดยจะเล่าถึงชีวิตความเป็นอยู่ของ

พ่อแม่ปู่ย่าตายายให้ฟังว่ามีความเป็นมาอย่างไรบ้าง ส่วนในช่วงวันหยุดแต่ละสัปดาห์วัยซัยและครอบครัวจะอยู่ร่วมกันเสมอจึงถือได้ว่า วันซัยมี ครอบครัวที่มีความอบอุ่น และเมื่อมีปัญหา เช่น เรื่องการศึกษาเล่าเรียนวันซัยก็จะปรึกษาแม่ แต่ถ้าหากเป็นเรื่องส่วนตัวในการดำเนินชีวิตก็จะปรึกษาพ่อ วันซัยกล่าวว่าชีวิตในแต่ละวันถ้าหากตนเองอยู่กับครอบครัวก็จะใช้เวลาอยู่ร่วมกับครอบครัวและมีกิจกรรมร่วมกัน เช่น ไปซื้อของที่ห้างสรรพสินค้า กินข้าวนอกบ้าน ดูทีวี เป็นต้น หน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในครอบครัว คือ ล้างจาน หุงข้าว ล้างรถ กวาดบ้าน ถูบ้าน เป็นต้น

วันซัยกล่าวว่า "บุคลิกภาพของตนเองในปัจจุบันนั้นจะเปลี่ยนไปตามช่วงอายุและสถานที่อยู่อาศัย คือ ในช่วงที่เป็นเด็กประมาณอายุ 4-6 ขวบ อาศัยอยู่ที่กรุงเทพฯ จะมีนิสัยที่เร่งรีบ กระตือรือร้น และการที่ตนเองเป็นคนที่มีนิสัยที่จริงจังเด็ดขาดเป็นอิทธิพลที่ได้รับมาจากพ่อ แต่แม่เป็นคนที่มีนิสัยอ่อนโยนและชอบให้อภัยคนอื่นเสมอ ทำให้วันซัยเป็นคนที่เข้าใจและให้อภัยคนอื่นด้วยเช่นกัน"

กระบวนการขัดกลาทางสังคมที่วันซัยได้รับจากกลุ่มเพื่อนพบว่า ส่วนใหญ่จะเป็นการค้นหาความบันเทิงและการปรับตัวให้เข้ากับคนอื่น ๆ ในกลุ่มเพื่อน และการเรียนรู้เกี่ยวกับพฤติกรรม การเล่นเกม เช่น เล่นพินบอล เนื่องจากเพื่อเล่นกัน เห็นเพื่อนเล่นได้เงิน จึงลองเล่นบ้าง เพราะใช้เวลาอยู่ร่วมกับเพื่อนประมาณ 8 ชั่วโมงต่อวัน กิจกรรมที่ทำร่วมกันคือ การเรียน รับประทานอาหาร เล่นกีฬา พูดคุยกัน และมีการตักเตือนกันบ้างในเรื่องการเรียนหากมีเพื่อนที่ขาดเรียนบ่อยๆ นอกจากนี้วันซัยยังได้รับการถ่ายทอดค่านิยมด้านการฟังเพลงจากกลุ่มเพื่อน ในเวลาที่วันซัยมีปัญหาเรื่องอะไรก็จะปรึกษากับเพื่อนไม่ว่าจะเป็นในเรื่องการเรียน การเงิน และเรื่องความรัก เป็นต้น

กระบวนการขัดกลาทางสังคมที่วันซัยได้รับจากสถาบันทางการศึกษาพบว่า วันซัยได้เรียนรู้เรื่องโทษของยาเสพติด การคุมกำเนิด และศีลธรรมด้านต่างๆ จากการพูดคุยกับอาจารย์ นอกจากนี้ยังมีการพูดคุยกันในเรื่องข่าวประจำวันทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน จากการสัมภาษณ์วันซัยถึงคุณลักษณะของอาจารย์ที่ชื่นชอบนั้น ได้แก่ อาจารย์ที่มีลักษณะที่เป็นกันเองกับนิสิต มีความรู้แตกฉานในสาขาที่ตนเองสอน มีความรู้รอบตัว เข้าใจในวัยรุ่น ประพฤติตัวอย่างอยู่ในกรอบระเบียบของสังคมที่ดี และมีความจริงใจในการให้คำแนะนำในเวลาที่มีปัญหา โดยส่วนตัวแล้ววันซัยจะปรึกษาอาจารย์ในเรื่องการเรียน และปัญหาชีวิต เช่น เมื่อทะเลาะกับพ่อแม่ เป็นต้น

กระบวนการขัดกลาทางสังคมที่ได้รับจากสื่อมวลชนพบว่า วันซัยได้รับรู้ข่าวสารความบันเทิงจากอินเทอร์เน็ตซึ่งส่วนใหญ่เป็นเรื่องราวที่แปลกใหม่ เช่น วัฒนธรรมต่างชาติ โดยในแต่

ละวันนั้นวันชัยใช้เวลาดูทีวีและฟังเพลงประมาณวันละ 2 ชั่วโมง รายการที่ดูเป็นประจำคือ รายการเพลงและนอกจากนี้วันชัยยังเล่นอินเทอร์เน็ตวันละประมาณ 4 ชั่วโมง หนึ่งจากการที่วันชัยชอบฟังรายการเพลงนี้เองที่ทำให้มีการเลียนแบบพฤติกรรมจากนักร้องเพลงแร็ป เช่น มีการแสดงท่าทางประกอบเวลาพูด

สำหรับการแสดงความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมหรือพฤติกรรมเบี่ยงเบน 5 ประการพบว่ามีประเด็นที่สำคัญดังนี้

“วันชัยไม่เห็นด้วยที่วัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์โดยเสรี” โดยมีความเห็นว่า ผู้หญิงควรจะต้องเรียบร้อยและควรมีความสัมพันธ์กับผู้ชายที่ตนแต่งงานด้วยเพียงคนเดียว แต่โดยส่วนตัวแล้วเห็นด้วยหากผู้ชายจะมีพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์โดยเสรี เพราะว่า “ผู้ชายไม่มีอะไรต้องเสีย”

“วันชัยเห็นด้วยกับการดื่มแอลกอฮอล์ เพราะเป็นการเข้าสังคมแต่ไม่เห็นด้วยหากมีการดื่มเป็นประจำทุกวันและไม่สามารถควบคุมตนเองได้”

“วันชัยไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับการมีพฤติกรรมการใช้สารเสพติด เพราะเป็นการสิ้นเปลืองเงินและเป็นอันตรายทั้งตัวเองและคนรอบข้าง

“วันชัยเห็นด้วยกับการมีพฤติกรรมการบริโภคนิยม หากเป็นการใช้จ่ายเงินเพื่อซื้อหาสินค้าและบริการเป็นครั้งเป็นคราว และถือว่าเป็นการให้รางวัลกับตนเอง”

“วันชัยเห็นด้วยกับการมีพฤติกรรมการเล่นการพนัน หากคนที่เล่นการพนันสามารถควบคุมจิตใจของตนเองให้อยู่ในขอบเขตของความพอดี เช่น ถ้าเรามีเงินอยู่ 100 บาท เอาไปเล่น 10 บาท ก็ถือว่าเป็นคนเล่นเอาสนุกเฉยๆ โดยวันชัยกล่าวว่า “คนเล่นเป็นคนที่หวังที่จะรวยในทางนี้ ก็ถือว่าเป็นจุดจบของชีวิตนั่นเอง”

สำหรับการแก้ไขพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนทั้ง 5 ประการพบว่า วันชัยมีความเห็นว่าพฤติกรรมการใช้สารเสพติดเป็นพฤติกรรมที่ควรได้รับการแก้ไขเป็นอันดับแรก รองลงมา คือ พฤติกรรมการเล่นการพนัน พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์โดยเสรี และพฤติกรรมการบริโภคนิยม ตามลำดับ

จากการสัมภาษณ์นิสิตรายได้พบว่าพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาที่สุดที่นิสิตได้เรียนรู้จากการขัดเกลาสถาบันทางสังคมได้แก่

1. สถาบันครอบครัว พฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาคือ การเป็นคนมีพฤติกรรมบริโภคนิยมเนื่องจากพ่อแม่มักพบปะทานข้าวนอกบ้าน และตามใจเวลาที่อยากได้ของราคาแพง

2. กลุ่มเพื่อน พฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาคือ เพื่อนมีส่วนสำคัญที่ทำให้วันชัยมีพฤติกรรมการเล่นการพนัน

3. สถาบันทางการศึกษา พฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาคือ ทำให้วันชัยได้เรียนรู้เรื่อง การแข่งขันกัน เช่น การสอบ

4. สื่อสารมวลชน ทำให้วันชัยมีนิสัยฟุ้งเฟ้อใช้สินค้าและบริการที่มีราคาแพง ไม่ สมฐานะ บริโภคนิยม

จากการสัมภาษณ์นิสิตพบว่าพฤติกรรมที่พึงปรารถนาที่สุดที่นิสิตได้เรียนรู้จากสถาบัน ทางสังคมได้แก่

1. สถาบันครอบครัว พฤติกรรมที่พึงปรารถนาคือ ครอบครัวมีความรักความอบอุ่น เข้าใจกันดี
2. กลุ่มเพื่อน พฤติกรรมที่พึงปรารถนาคือ การช่วยเหลือซึ่งกันและกันในกลุ่มเพื่อน
3. สถาบันการศึกษา พฤติกรรมที่พึงปรารถนาคือ ได้รับความรู้ที่สามารถนำไป ประกอบอาชีพเลี้ยงตัวเองได้
4. สื่อมวลชน พฤติกรรมที่พึงปรารถนาคือ สื่อสารมวลชนมีการยกย่องคนดีเพื่อที่จะ เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับสังคม และเยาวชนได้ปฏิบัติตาม

และจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกพบว่า วันชัยมีความเห็นว่าสถาบันที่สอนให้วันชัย เข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้ดีที่สุดคือ "สถาบันสื่อสารมวลชนสื่อมวลชนเนื่องจากมีอิทธิ พลในการเปลี่ยนแปลงสังคม และสามารถบอกเล่าเหตุการณ์ของสังคมได้ดีที่สุด"

ส่วนแนวทางการแก้ไขเมื่อมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ นิสิตมีความคิดเห็นว่า

1. พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์โดยเสรีควร "แก้ไขโดยการหลีกเลี่ยงสถานที่ หรือสถาน การณ์ที่จะทำให้เกิดการมีเพศสัมพันธ์"
2. พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ควร "แก้ไขโดยการลดปริมาณในการดื่มลง และเลิกให้ได้ โดยคำนึงถึงโทษของการดื่มแอลกอฮอล์"
3. พฤติกรรมการใช้สารเสพติดควร "แก้ไขโดยที่เมื่อเรารู้ตัวว่าเราติดแล้ว จะบอกพ่อ กับแม่ให้ทราบและจะพยายามเลิกเองโดยการลดปริมาณการใช้สารเสพติดลงจนเลิกให้ได้"
4. พฤติกรรมการเล่นการพนัน "แก้ไขโดยการเล่นครั้งเดียวจนหมดตัวแล้วก็เลิกไปเลย"

กรณีศึกษาที่ 2

ชื่อ ปริญญา (นามสมมติ) สัมภาษณ์ในวันที่ 15 มกราคม 2546

ปริญญาเป็นนิสิตคณะมนุษยศาสตร์กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 2 อายุ 18 ปี (มีพฤติกรรม เบี่ยงเบนทางเพศอย่างเด่นชัด คือ แต่งกายเป็นผู้หญิง) ปัจจุบันอาศัยอยู่หอพักคนเดียว ที่หอพัก

นอกเมือง เป็นลูกชายคนเดียวของพ่อแม่ในครอบครัวเดียว ทางครอบครัวให้เงินเดือนใช้จ่ายเดือนละ 5,000 บาท ซึ่งถ้าหากมีรายการที่ต้องซื้อตำราเพิ่มก็สามารถขอเพิ่มได้ จากการสัมภาษณ์ปริญญาล่าว่า ตนเองเคยมีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เช่น เบียร์ ไวน์ เหล้า เป็นต้น และพฤติกรรมการเล่นการพนัน เช่น เล่นไพ่ แต่ไม่เคยมีพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์อย่างเสรี พฤติกรรมการบริโภคนิยม เช่น ซื้อของใช้ราคาแพง และพฤติกรรมการใช้สารเสพติด เนื่องจากเห็นว่าเป็นสิ่งที่ไม่ดีไม่น่ากระทำซึ่งจะทำให้พ่อแม่เสียใจได้

กระบวนการขัดเกลาทางสังคม

กระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่นิสิตได้รับจากครอบครัว ปริญญากล่าวว่าครอบครัวของตนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในชีวิตประจำวัน เช่น การทำกับข้าว การทำความสะอาดบ้าน จากการขัดเกลาในครอบครัวทำให้ปริญญากลายเป็นคนตรงต่อเวลา มีระเบียบวินัยแม้เมื่อเข้าสังคมโดยส่วนตัวแล้วปริญญารู้สึกว่าครอบครัวของตนมีความเข้มงวดมากไม่ค่อยให้ตนเองตัดสินใจเองเท่าไร ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเล็กน้อย เช่น เรื่องการไปเที่ยวกับเพื่อนๆ แต่ก็มีเพียงบางครั้งที่ทางครอบครัวให้สิทธิในการตัดสินใจเองได้บ้าง เช่น เรื่องการใช้จ่ายเงินทองแต่ก็ต้องรู้จักประหยัดและรู้ว่าอะไรที่ควรซื้อและไม่ควรซื้อ ปริญญากล่าวว่าตนเองจะสนิทกับแม่มากที่สุดโดยในช่วงที่เป็นเด็ก แม่จะเป็นคนที่เล่าเรื่องเก่าๆ ในสมัยที่แม่เป็นเด็กให้ฟังก่อนนอน บางครั้งก็จะร้องเพลงให้ฟัง ส่วนในวันหยุดครอบครัวไม่มีกิจกรรมอะไรพิเศษเพราะว่า ที่บ้านเปิดร้านเสริมสวยพ่อกับแม่ต้องทำงานทุกวัน ปริญญาก็จะคอยช่วยงานแม่เท่าที่ทำได้ เช่น สระผมให้ลูกค้า เป่าผมให้ลูกค้า เป็นต้น ดังนั้น เวลาที่มีปัญหาปริญญาก็มักปรึกษากับแม่เพราะสนิทกับแม่มากกว่าพ่อ เรื่องที่ปรึกษาก็จะเป็นเรื่องเพื่อน โดยส่วนมากจะใช้เวลาอยู่กับแม่ยกเว้นเวลาไปเรียนเท่านั้นเอง ทำให้รู้สึกว่าเป็นครอบครัว “แม่ คือคนที่คอยดูแลเอาใจใส่เป็นพิเศษ”

กระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่นิสิตได้รับจากกลุ่มเพื่อน ปริญญากล่าวว่ากลุ่มเพื่อนมีส่วนทำให้ตนมีการปรับตัวที่ดีและสามารถจำแนกลักษณะของคนที่ดีและคนที่ไม่ดีได้ โดยพบว่าตนเองใช้เวลาอยู่ร่วมกับเพื่อนเกือบทั้งวันและหากเป็นวันที่มีเรียนก็จะมีพูดคุยและทานข้าวด้วยกันเสมอๆ ปริญญากล่าวว่า “ตนเองได้มีการพูดคุยตักเตือนกันกับเพื่อนๆ เสมอหากเพื่อนพูดไม่เพราะ หรือพูดไปโดยไม่คิด” ปริญญากล่าวว่าจะปรึกษาเพื่อนในเรื่องการเรียนและการเงิน เป็นต้น

กระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่นิสิตได้รับจากสถาบันการศึกษา ปริญญากล่าวว่าส่วนมากแล้วจะเป็นเรื่องของจริยธรรม เช่น การเคารพอาจารย์ รุ่นพี่ และค่านิยมที่ได้รับในสถาบันการศึกษาของปริญญาก็แฝงมากับสถาบันทางการศึกษา คือ “การใช้จ่ายเงินฟุ่มเฟือยมากขึ้นเพราะว่า

มีการแข่งขันกันในมหาวิทยาลัยในการซื้อของใช้ เช่น ของมีใช้ห่อ" ส่วนในเรื่องความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมมีเพศสัมพันธ์โดยเสรีนั้นปริญญา "เห็นว่าเป็นเรื่องปกติ" โดยทั่วไปในบางครั้งตนจะมีการพูดคุยกับอาจารย์บ้างเช่น ในเรื่องของกฎระเบียบต่างๆ ของทางมหาวิทยาลัย ถ้าจะกล่าวว่าอาจารย์มีเวลารับฟังปัญหานั้นก็แล้วแต่โอกาสและเวลาของเราที่จะเข้าไปหาอาจารย์เอง ซึ่งอาจารย์ก็จะมีเวลาในการรับฟังความคิดเห็นของนิสิตได้เสมอ ส่วนลักษณะของอาจารย์ที่ปริญญาชอบและศรัทธานั้น "เป็นผู้ที่มีความยุติธรรม มีความมั่นใจในตัวเอง และยอมรับความคิดเห็นของนิสิต"

กระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่นิสิตได้รับจากสื่อมวลชน ปริญญาเห็นว่าสื่อมวลชนมีส่วนในการหยิบยื่นค่านิยมใหม่ๆ ให้กับเยาวชนรวมทั้งตนเองด้วย เช่น การแต่งกายตามแฟชั่น เป็นต้น จากการที่ได้รับความรู้ข่าวสารต่างๆ ที่เกิดขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งในอินเทอร์เน็ต ทำให้ใช้เวลาอยู่กับอินเทอร์เน็ตเพื่อทำงาน ค้นคว้าข้อมูลและติดต่อสื่อสารกับเพื่อนๆ ประมาณ 4 – 6 ชม. ต่อวัน ส่วนเวลาที่ใช้กับโทรทัศน์จะเป็นการดูละคร ฟังรายการเพลงที่ชอบ และดูรายการทำอาหาร ก็จะใช้เวลาพอๆ กันแต่จะน้อยกว่าคือประมาณ 4 ชม. ต่อวันเท่านั้น ปริญญายอมรับว่าสื่อมีอิทธิพลต่อตนเองเป็นอย่างมาก คือ การได้เรียนรู้พฤติกรรมกรรมการแต่งกาย การดำรงชีวิต ที่ทันสมัย และทำให้ตนมีคำพูดและบุคลิกที่ได้รับอิทธิพลจากสื่อเป็นอย่างมาก

สำหรับการแสดงความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมเบี่ยงเบน 5 ประการ พบว่ามีประเด็นที่สำคัญดังนี้

"เป็นเรื่องธรรมดาที่วัยรุ่นจะมีพฤติกรรมมีเพศสัมพันธ์โดยเสรี เพราะว่าโลกในปัจจุบันเปลี่ยนไป จึงจำเป็นที่จะเรียนรู้ถึงการป้องกันตนเองจากปัญหาที่จะเกิดขึ้น แต่ก็อยู่ที่การตัดสินใจและสภาพจิตใจของแต่ละคน"

"สำหรับพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์นั้นปริญญามีความเห็นว่า ควรจะคำนึงถึงโอกาสและเทศกาล แต่ไม่ควรดื่มมากจนควบคุมตนเองไม่ได้ โดยให้รู้จักความเหมาะสม"

"สำหรับพฤติกรรมการใช้สารเสพติด (รวมถึงบุหรี่) มีความเห็นว่าเป็นค่านิยมที่ทำตามกัน จึงรู้สึกเฉยๆ"

"สำหรับพฤติกรรมบริโภคนินมั้นถึงแม้ว่า ตนเองมีความเห็นว่ามีค่านิยมว่าเป็นพฤติกรรมที่ฟุ่มเฟือย แต่ก็ยอมรับว่าตนเองมีพฤติกรรมนี้ค่อนข้างมาก"

สำหรับการแก้ไขพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนทั้ง 5 ประการนั้น ปริญญามีความเห็นว่าพฤติกรรมที่ควรแก้ไขเป็นอันดับแรกคือ พฤติกรรมการบริโภคนินม "เพราะอาจจะทำให้หาเงินโดยวิธีที่ผิด ๆ เช่น การลักขโมย" รองลงมาคือ พฤติกรรมการใช้สารเสพติด พฤติกรรมการมี

เพศสัมพันธ์โดยเสรี พฤติกรรมการเล่นการพนัน และพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามลำดับ

จากการสัมภาษณ์พบว่าพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาที่สุดที่ปริญญาได้เรียนรู้และขัดเกลาจากสถาบันต่าง ๆ มีดังนี้

1. สถาบันครอบครัว พฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาคือ ทางครอบครัวมีการเข้มงวดมากเกินไป ทำให้ตนเองไม่สามารถคิดและตัดสินใจด้วยตัวเอง เป็นคนขาดความมั่นใจ

2. กลุ่มเพื่อน พฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาคือ เพื่อนไม่สามัคคีกัน ทำให้เวลาอยู่ร่วมกันจะเกิดปัญหาตามมา

ส่วนสถาบันทางการศึกษาและสื่อมวลชนในความคิดเห็นของปริญญานั้นไม่มีพฤติกรรมใดที่ไม่พึงปรารถนา

จากการสัมภาษณ์พบว่า พฤติกรรมที่พึงปรารถนาที่สุดที่ปริญญาได้เรียนรู้จากสถาบันทางสังคม ได้แก่

1. สถาบันครอบครัว พฤติกรรมที่พึงปรารถนาคือ การให้ความรักความอบอุ่นในครอบครัว

2. กลุ่มเพื่อน พฤติกรรมที่พึงปรารถนาคือ มีการช่วยเหลือกันทำให้คบกันแบบพี่น้อง

3. สถาบันการศึกษา พฤติกรรมที่พึงปรารถนาคือ สอนให้ตนเองมีความรับผิดชอบต่อตนเองทั้งการเรียนและการทำงาน

4. สื่อมวลชนพฤติกรรมที่พึงปรารถนา คือ มีการให้ความรู้เรื่องข่าวสาร ที่สำคัญต่อการดำรงชีวิตในสังคม ตลอดจนสอนในเรื่องการวางตัวที่ดีโดยดูจาก ดารานักแสดงบางคน

ส่วนแนวทางแก้ไขเมื่อมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ นิสิตมีความเห็นว่า

1. พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์โดยเสรีควร “แก้ไขโดยการนึกถึงพ่อแม่ และปัญหาที่อาจจะเกิดตามมา”

2. พฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ “แก้ไขโดยการนึกถึงสุขภาพของตนเองให้มากขึ้น”

3. พฤติกรรมบริโภคนิยม “แก้ไขโดยการนึกถึงความจำเป็นในการซื้อ และรายได้ที่ปริญญาที่ได้รับจากพ่อแม่”

4. พฤติกรรมการเล่นการพนัน “แก้ไขโดยการคำนึงถึงกฎหมาย และบทลงโทษที่ได้รับเมื่อกระทำผิด”

กรณีศึกษาที่ 3

ชื่อ ศุภกิจ (นามสมมติ) สัมภาษณ์ในวันที่ 15 มกราคม 2546

ศุภกิจเป็นนิสิตคณะวิศวกรรมศาสตร์ กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 4 อายุ 23 ปี ปัจจุบันอาศัยอยู่หอพักคนเดียวที่นอกเมืองเนื่องจากบ้านอยู่ต่างจังหวัด ตั้งแต่เกิดจนโตศุภกิจอาศัยอยู่ในครอบครัวที่มีจำนวนสมาชิก 3 คน คือมีพ่อแม่และตัวเองเท่านั้น เพิ่งจะมาอยู่ด้วยตนเอง ตอนมาเรียนที่มหาวิทยาลัยเท่านั้น ซึ่งพ่อกับแม่ก็เป็นห่วงมาก ไม่ว่าจะเป็นเรื่องค่าใช้จ่ายต่างๆ แม่กลัวว่าค่าใช้จ่ายจะไม่พอเพราะต้องอยู่หอพัก และดูแลเรื่องการกินด้วยตัวเอง ดังนั้นทางบ้านจึงให้เงินใช้จ่ายต่อเดือนมากกว่า 6,100 บาท ศุภกิจเล่าให้ฟังว่า การอยู่โดยลำพังด้วยตัวเองทำให้ตนเองเคยมีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พฤติกรรมการบริโภคนิยมและพฤติกรรมการเล่นการพนัน และพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์โดยเสรี แต่ไม่มีพฤติกรรมการใช้ยาเสพติด

กระบวนการขัดเกลาทางสังคม

กระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่ได้รับจากครอบครัว ศุภกิจกล่าวว่าคนในครอบครัวมีบทบาทสำคัญที่สุดในการสอนให้ปริญญารู้จักคิดและประพฤติตัวให้เหมาะสมในเรื่องต่างๆ เช่น การวางตัวในสังคม ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการแต่งกายให้เหมาะสมกับกาลเทศะ ในส่วนของกิจกรรมทางสังคม พ่อกับแม่ได้เน้นถึงเรื่องการคบเพื่อน การแบ่งเวลาให้กับการเรียนและการเที่ยวกับเพื่อนรวมถึงการใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด ในวันหยุดทางครอบครัวของศุภกิจจะมีกิจกรรมที่ทำร่วมกันเสมอๆ ไม่ว่าจะเป็น การทำงานบ้าน เช่น ช่วยกันทำความสะอาดบ้าน ล้างรถ รดน้ำต้นไม้ เป็นต้น ทำให้ครอบครัวสนิทกันมากขึ้นดังนั้นเวลาที่ตนเองมีปัญหาจะปรึกษากับพ่อแม่ได้ทุกเรื่อง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องความรัก การงาน และการเรียน แต่โดยส่วนมากจะปรึกษากับแม่เพราะศุภกิจมีความรู้สึกที่แม่เป็นที่ปรึกษาที่ดีและรับฟังอย่างตั้งใจ และในบางครั้งแม่ก็จะให้ตัดสินใจด้วยตัวเอง แม่จึงเสมือนเป็นที่เลี้ยงของศุภกิจ แต่ศุภกิจกล่าวว่าเวลาที่ตนเองกลับบ้านจะใช้เวลาอยู่ร่วมกับครอบครัวไม่มากนักประมาณ 2-3 ชม ต่อวันเท่านั้น คือ ช่วงเวลาทานอาหารเย็นและหลังอาหารเย็น และที่บ้านก็ไม่ได้มอบหมายให้ทำอะไรเลย โดยส่วนมากแล้วพ่อกับแม่จะเป็นทำให้ทุกอย่าง พ่อกับแม่บอกว่าตนเองมีหน้าที่เรียนและเล่นกีฬาเท่านั้น ซึ่งศุภกิจมีเห็นว่า การขัดเกลาทางครอบครัวดังกล่าวทำให้ศุภกิจเป็นคนที่สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้ดีและเป็นคนที่มีเพื่อนเยอะ

กระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่ได้รับจากกลุ่มเพื่อนพบว่า ศุภกิจได้เรียนรู้เรื่องการคบเพื่อนจากกลุ่มเพื่อนค่อนข้างมาก เช่น การคบเพื่อนผู้หญิงในกลุ่มเพื่อนๆ ของตนเองจะชอบผู้หญิงที่เรียบร้อยการวางตัวเมื่อไปเที่ยวกลางคืนกับเพื่อนผู้หญิง ศุภกิจกล่าวว่า ในกลุ่มเพื่อนของตนเองเพื่อนทุกคนจะมีความเสมอภาคไม่มีใครด้อยกว่าใคร โดยที่ศุภกิจจะใช้เวลาอยู่ร่วมกันกับเพื่อน

ค่อนข้างมาก คือ ประมาณ 10 ชั่วโมงต่อวัน มีกิจกรรมที่ทำร่วมกันคือ เล่นเกมส์ เล่นกีฬา ทำให้ได้รับค่านิยมต่างๆ จากกลุ่มเพื่อนเช่น การใช้ชีวิตให้คุ้มค่าโดยการเที่ยวทุกที่ที่อยากไป การวางตัวและการเลือกคบผู้หญิง ทำให้เวลาที่ศุภกิจมีปัญหาก็จะปรึกษาเพื่อนโดยส่วนมากแล้วจะเป็นเรื่องเพื่อน และเรื่องการคบเพื่อนต่างเพศ

กระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่นิสิตได้รับจากสถาบันการศึกษา พบตามทัศนคติของศุภกิจนั้นตนเองคิดว่า สถาบันการศึกษามีส่วนสอนในเรื่องการแต่งกายให้เรียบร้อยอยู่ในระเบียบวินัย การใช้จ่ายเงินอย่างประหยัดไม่ฟุ่มเฟือย การหลีกเลี่ยงยาเสพติด การมีเพศสัมพันธ์อย่างปลอดภัย (Safe Sex) นอกจากนั้นอาจารย์ยังมีส่วนช่วยในการให้ศุภกิจเสนอความคิดเห็นใหม่ๆ คือ ในการทำกิจกรรมร่วมกันในภาควิชา ส่วนคุณลักษณะของอาจารย์ที่ตนเองชื่นชอบ คือ เป็นคนที่เข้าใจนักศึกษา ให้คำแนะนำสั่งสอน ไม่ถือตัว โดยส่วนตัวนั้นไม่ค่อยได้ปรึกษากับอาจารย์เท่าไร จะเป็นการพูดคุยกับอาจารย์ในเรื่องการงานมากกว่า เช่น จบไปแล้วจะทำงานที่ไหน และเรื่องการเรียน เป็นต้น

สำหรับกระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่นิสิตได้รับจากสื่อมวลชนพบว่า ศุภกิจได้เรียนรู้แนวคิดใหม่ๆ ในสังคมโลก ทำให้เป็นคนที่ยืดหยุ่นมากขึ้น โดยได้รับรู้ข่าวสารจากสื่อมวลชนหลายแขนง ซึ่งในแต่ละวันศุภกิจใช้เวลาอยู่กับโทรทัศน์ จะดูรายการที่ให้ความเพลิดเพลิน เช่น เกมโชว์ต่างๆ ฟังเพลงจากวิทยุ อ่านข่าวทั่วไปจากหนังสือพิมพ์ทุกวัน และศุภกิจยอมรับว่าพฤติกรรมบางพฤติกรรมของตนเป็นสิ่งที่ได้รับอิทธิพลมาจากนักกีฬาและนักแสดงบางคนที่ไม่ถือตัวและลีลาการเล่นกีฬาของเขา เช่น นักฟุตบอลชื่อ เจอร์ราสต์ ทำให้พฤติกรรมส่วนตัว เช่น การเล่นกีฬา และการแสดงท่าทางประกอบได้รับอิทธิพลมาจากนักกีฬาที่ชื่นชอบดังกล่าว

สำหรับการแสดงความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมเบี่ยงเบน 5 ประการพบว่า มีประเด็นที่สำคัญดังนี้

ศุภกิจกล่าวว่า "มีความรู้สึกเฉยๆ" กับพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์โดยเสรีอาจจะเป็นเพราะว่าสังคมได้เปิดกว้างมากขึ้นทำให้วัยรุ่นคบกันเป็นแฟนได้อย่างเปิดเผย แต่ที่สำคัญที่สุดคือ "ต้องรู้จักป้องกันตนเอง โดยการสวมถุงยางอนามัย" เป็นต้น

ศุภกิจกล่าวว่า "มีความคิดว่าใครไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ถือว่าเซย"

ศุภกิจกล่าวว่า "มีความรู้สึกไม่ชอบที่จะยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดเลย เพราะเป็นสิ่งที่ทำลายตัวเองและคนรอบข้าง"

ศุภกิจกล่าวว่า "มีความเห็นว่าของที่มีราคาแพงจะมีคุณภาพกว่าของที่ราคาถูก"

ศุภกิจกล่าวว่ " การพนันเป็นเรื่องธรรมดา หากเราสามารถควบคุมตนเองได้ และไม่เล่นจนติด

สำหรับการแก้ไขพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนทั้ง 5 ประการพบว่า ศุภกิจมีความคิดเห็นว่า พฤติกรรมการใช้สารเสพติดเป็นพฤติกรรมที่ควรได้รับการแก้ไขเป็นแรก รองลงมาคือ พฤติกรรมการเล่นการพนัน พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์โดยเสรี พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และพฤติกรรมบริโภคนิยมตามลำดับ

จากการสัมภาษณ์พบว่าพฤติกรรมไม่พึงปรารถนาที่สุดที่ศุภกิจได้เรียนรู้จากสถาบันทางสังคมดังนี้

1. สถาบันครอบครัว พฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนา คือ พฤติกรรมการเล่นการพนัน เช่น เล่นหวย พฤติกรรมของแม่ ทำให้ตนเองเห็นว่าการเล่นการพนันเป็นเรื่องธรรมดา
2. กลุ่มเพื่อน พฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนา คือ พฤติกรรมการเล่นการพนัน เช่น พนันบอล พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์โดยเสรี พฤติกรรมการบริโภคนิยม เป็นต้น
3. สื่อมวลชน พฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนา คือ พฤติกรรมการบริโภคนิยมผ่านารโฆษณาสินค้าชวนเชื่อต่างๆ
4. สถาบันการศึกษา พฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนา คือ พฤติกรรมบริโภคนิยม

จากการสัมภาษณ์พบว่าพฤติกรรมที่พึงปรารถนาที่ศุภกิจได้รับการเรียนรู้จากสถาบันทางสังคมได้แก่

1. สถาบันครอบครัว พฤติกรรมที่พึงปรารถนาคือ สอนให้ระวังและป้องกันการมีเพศสัมพันธ์
2. กลุ่มเพื่อน พฤติกรรมที่พึงปรารถนาคือ การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และสอนให้รู้จักควบคุมตัวเอง
3. สถาบันการศึกษา พฤติกรรมที่พึงปรารถนา คือ สอนให้เป็นคนขยันตั้งใจอ่านและเรียนหนังสือ
4. สื่อมวลชน พฤติกรรมที่พึงปรารถนาคือ สอนเรื่องการใช้เวลาว่างเพื่อป้องกันปัญหา ยาเสพติด

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกนั้นศุภกิจมีความเห็นว่าสถาบันทางสังคมที่สอนให้เข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้ดีที่สุดคือ สถาบันสื่อสารมวลชนเพราะเป็นสถาบันสอนให้มีความเข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้ดีที่สุด และทำให้เราเป็นคนที่ยึดเหนี่ยวการณ์ ยึดข่าว "ไม่ตกยุค".

ส่วนแนวทางแก้ไขเมื่อมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ นิสิตมีความเห็นว่า

1. พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์โดยเสรี "จะต้องรู้จักการใช้ถุงยางอนามัย"
2. พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ "แก้ไขโดยหันมาอ่านหนังสือ เล่นเกมส์ หรือดื่มน้ำอัดลมแทน "
3. พฤติกรรมการบริโภคนิยม "เปลี่ยนแนวความคิดใหม่ที่ว่าของที่มียาคาแพงอาจจะไม่ใช่ของที่ดีเสมอไปซึ่งโดยส่วนตัวแล้วก็ค่อนข้างยากที่จะเปลี่ยนความคิด"
4. พฤติกรรมการใช้สารเสพติด "จะแก้ปัญหาโดยหันมาเล่นกีฬาแทน "
5. พฤติกรรมการเล่นการพนัน "ตนจะนำเวลาที่เล่นการพนันมาอ่านหนังสือ หรือ เล่นเกมส์แทน"

กรณีศึกษาที่ 4

ชื่อ วาสนา (นามสมมติ) สัมภาษณ์ในวันที่ 15 มกราคม 2546

วาสนาเป็นนิสิตคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ เพศหญิง กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 1 อายุ 18 ปี ปัจจุบันอาศัยอยู่หอพักในเมืองคนเดียว วาสนากล่าวว่า ในครอบครัวของตนมีจำนวนสมาชิก 6 คน ซึ่งมีพี่น้อง 3 คน ตั้งแต่เกิดอาศัยอยู่กับครอบครัวมาโดยตลอด แต่เมื่อมาเรียนทำให้วาสนาต้องมาใช้ชีวิตตามลำพัง ซึ่งพ่อกับแม่เป็นห่วงมาก ทางบ้านให้เงินใช้จ่ายต่อเดือนน้อยกว่า 4,000 บาทเท่านั้นเพราะพ่อกับแม่กลัววาสนาจะใช้จ่ายเงินในการเที่ยวเตร่และซื้อของที่ฟุ่มเฟือย ไม่สนใจการเรียน ซึ่งโดยส่วนตัวแล้วตนเองก็พอใช้จ่าย เพราะมีค่าอุปกรณ์การศึกษาที่แม่ให้เพิ่มในภายหลัง จากการใช้ชีวิตตามลำพังในบางครั้งก็มีการประพฤติตัวออกนอกกรอบบาง เช่น วาสนาเคยมีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นครั้งคราวตามโอกาสและเพื่อชกชวน, พฤติกรรมการบริโภคนิยม, พฤติกรรมการใช้สารเสพติด และพฤติกรรมการเล่นการพนัน แต่ไม่เคยมีพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์โดยเสรี

กระบวนการขัดเกลาทางสังคม

กระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่นิสิตได้รับจากทางครอบครัว โดยส่วนตัวของวาสนามีความเห็นว่าการครอบครัวมีส่วนสำคัญในการสอนในเรื่องการใช้จ่าย เช่น ให้มีการใช้จ่ายอย่างประหยัด และการเลือกคบเพื่อน วาสนากล่าวว่าในตอนที่ตนเองเด็กพ่อกับแม่ก็เลี้ยงดูถึงชีวิตในวัยเด็กให้ฟังว่าพ่อกับแม่เคยลำบากมาก่อน ดังนั้นตนเองจึงควรตั้งใจเรียนมีความอดทนจะได้ไม่ลำบากเมื่อโตขึ้น ส่วนในวันหยุดมักจะไปเที่ยวกับครอบครัว กินข้าวและดูโทรทัศน์ร่วมกัน หากมีปัญหาจะปรึกษากับครอบครัวในเรื่องเพื่อน โดยทั่วไปตนเองจะใช้เวลาอยู่ร่วมกับครอบครัวประมาณ 5 ชั่วโมง คือในช่วงเย็นถึงตอนดึก จะมีการนำวิดีโอมาดูด้วยกัน มีหน้าที่ที่ได้รับใน

ครอบครัวเช่น ทำความสะอาดบ้าน เป็นต้น วาสนากล่าวว่า บุคลิกภาพของตนเองในปัจจุบันไม่ได้รับอิทธิพลมาจากการเลี้ยงดูมากนัก แต่จะมีบ้าง เช่น เรื่องการพูดจาให้เหมาะสมกับกาลเทศะกับบุคคล

กระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่นิสิตได้รับจากกลุ่มเพื่อน วาสนายอมรับว่าตนเองได้เรียนรู้ถึงความแตกต่างของบุคคลจากกลุ่มเพื่อน ว่าแต่ละคนมาจากครอบครัวที่แตกต่างกัน นิสัยก็จะแตกต่างกันนอกจากนี้ยังได้เรียนรู้ในเรื่องความเสมอภาคคือ มีการรับฟังความคิดเห็นของกันและกัน ถ้ามีข้อขัดแย้งเกิดขึ้นจะมีการสรุปร่วมกัน และมีการแบ่งงานกันทำ ใช้เวลาอยู่ร่วมกับเพื่อนมากกว่าครอบครัวประมาณ 8 ชั่วโมงต่อวัน กิจกรรมที่ทำร่วมกันคือ การทำงาน รับประทานอาหาร ไปเที่ยว เช่น ห้างสรรพสินค้า และไปเรียนด้วยกัน โดยในกลุ่มเพื่อนจะมีการตักเตือนในเรื่องของการพูดคุยและการวางตัวและเพื่อนเป็นแบบอย่างในการวางตัวของตนเอง เวลาที่มีปัญหาจะปรึกษาเพื่อนในเรื่อง การเรียน การทำงานกลุ่ม และเวลาที่มีความขัดแย้งกับคนอื่น ๆ

กระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่นิสิตได้รับจากสถาบันการศึกษาพบว่า มีส่วนสอนในเรื่องของการใช้จ่ายไม่ใช้จ่ายเงินฟุ่มเฟือย และเรื่องโทษของยาเสพติด จะพูดคุยกปรึกษากับอาจารย์ในเรื่องการเรียน การทำงาน เรื่องเพื่อนกับอาจารย์ที่สนิทโดยอาจารย์จะให้โอกาสในการแสดงความคิดเห็นมากทั้งในเรื่องการเรียนการสอนงาน ลักษณะของอาจารย์ที่ชอบ เป็นคนที่ใจดีสามารถพูดคุยกได้ทุกเรื่อง มีความเป็นกันเอง เวลาที่มีปัญหาจะปรึกษาอาจารย์ในเรื่องการเรียน การวางตัว

กระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่นิสิตได้รับจากสื่อมวลชนพบว่า วาสนาได้เรียนรู้ในเรื่อง การวางตัว การป้องกันตนเอง และการออกแบบงานแบบใหม่ๆ โดยจะใช้เวลาประมาณ 2 ชั่วโมงในการดูโทรทัศน์ ส่วนมากจะเป็นรายการประเภทข่าว และวาไรตี้เกี่ยวกับการตกแต่ง พฤติกรรมที่ได้รับอิทธิพลจากดารานักร้อง มักจะเป็นในเชิงสร้างสรรค์ เช่น การตั้งใจเรียนของพวกเขาที่สามารถเรียนและทำงานไปพร้อมๆกันได้ โดยตนดูความสำเร็จของเขา และเลียนแบบในด้านความรับผิดชอบ โดยสรุปพฤติกรรมที่ตนได้รับอิทธิพลจากสื่อสารมวลชนนั้นจึงเป็นพฤติกรรมในเชิงบวก เช่น การวางตัวให้ดูน่าเชื่อถือ เป็นต้น

สำหรับการแสดงความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมเพียงเบน 5 ประการพบว่า มีประเด็นที่สำคัญดังนี้

"ในเรื่องของพฤติกรรมทางมีเพศสัมพันธ์โดยเสรีนั้นถือว่าเป็นเรื่องส่วนตัวของแต่ละบุคคลและขึ้นอยู่กับการยอมรับของครอบครัว กล่าวคือถ้าคิดว่าตนเองพร้อมเห็นครอบครัวยอมรับ ก็ไม่เป็นสิ่งที่เสียหาย"

"สำหรับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ คิดว่าเป็นค่านิยมในการปรับตัวให้เข้ากับกลุ่มเพื่อน แต่จะต้องรู้จักประมาณตน รับผิดชอบตัวเอง"

"ส่วนพฤติกรรมการใช้ยาเสพติด คิดว่าเป็นสิ่งที่ไม่ดี เป็นอันตรายต่อตนเองและคนอื่นด้วย เพราะทำให้เสียบุคลิก"

"พฤติกรรมการบริโภคนิยม ตนเองมีความคิดว่าจะมีราคาแพงไม่ได้ดีไปทุกอย่าง แต่ถ้าหากมีกำลังที่จะซื้อได้ก็ไม่เสียหาย"

"พฤติกรรมการเล่นการพนัน มีความเห็นว่า เป็นเรื่องธรรมดาแต่เราต้องรู้จักควบคุมตนเอง"

สำหรับการแก้ไขพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนทั้ง 5 ประการพบว่า พฤติกรรมการใช้สารเสพติดเป็น พฤติกรรมที่ควรได้รับการแก้ไขเป็นอันดับแรก เพราะเป็นพฤติกรรมที่จะทำให้เกิดการกระทำที่ผิดกฎหมายและนำมาซึ่งปัญหามากมายตามมา เช่น ปัญหาอาชญากรรม เป็นต้น รองลงมาคือ พฤติกรรมการเล่นการพนัน พฤติกรรมการบริโภคนิยม พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และพฤติกรรมที่มีเพศสัมพันธ์โดยเสรี ตามลำดับ

จากการสัมภาษณ์พบว่าพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาที่สุดที่นิสิตได้เรียนรู้และชัดเจนจากสถาบันทางสังคมมีดังนี้

1. สถาบันครอบครัว พฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนา คือ ทำให้วาสนาได้เรียนรู้ในการเล่นการพนัน เช่น เล่นหวย เล่นไพ่
2. กลุ่มเพื่อน พฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนา คือ ทำให้วาสนาได้เรียนรู้การใช้สารเสพติด เช่น บุหรี่
3. สถาบันการศึกษา พฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนา คือ ทำให้วาสนาได้เรียนรู้พฤติกรรมการบริโภคนิยม
4. สื่อสารมวลชน พฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนา คือ ทำให้วาสนาได้เรียนรู้พฤติกรรมการใช้สารเสพติดผ่านบทละครภาพยนตร์ เป็นต้น

จากการสัมภาษณ์พบว่าพฤติกรรมที่พึงปรารถนาที่สุดที่นิสิตได้เรียนรู้จากสถาบันทางสังคม ได้แก่

1. สถาบันครอบครัว พฤติกรรมที่พึงปรารถนาที่วาสนาได้เรียนรู้ในการพูดจา การวางตัวให้อยู่ในกรอบของสังคม
2. กลุ่มเพื่อน พฤติกรรมที่พึงปรารถนาที่วาสนาได้เรียนรู้คือการอยู่ร่วมกันกับคนอื่นอย่างมีความสามัคคี
3. สถาบันการศึกษา พฤติกรรมที่พึงปรารถนาที่วาสนาได้เรียนรู้คือ ทำให้นิสิตมีความมุ่งมั่นที่จะตั้งใจเรียนมีอนาคตที่ดี
4. สื่อมวลชน พฤติกรรมที่พึงปรารถนาที่วาสนาได้เรียนรู้คือ ทำให้นิสิตเป็นเป็นคนที่ทันเหตุการณ์

กล่าวโดยสรุปได้ว่า สถาบันครอบครัวเป็นสถาบันที่สำคัญที่สุดที่ทำให้วาสนาเข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงของสังคมได้ดีกว่าสถาบันอื่นๆ

ส่วนแนวทางแก้ไขเมื่อมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ นิสิตมีความคิดเห็นว่

1. พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์โดยเสรีแก้ไขโดย "คิดถึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นเมื่อมีพฤติกรรมนี้ขึ้น"
2. พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก้ไขโดย "การเลือกคบเพื่อน และต้องรู้จักควบคุมตนเอง"
3. พฤติกรรมการบริโภคนิยมแก้ไขโดย "สร้างค่านิยมที่ถูกต้องให้กับตนเอง ดูรายได้รายรับของครอบครัวเราว่าควรที่จะฟุ่มเฟือยหรือไม่"
4. พฤติกรรมการใช้สารเสพติดแก้ไขโดย "เมื่อมีปัญหาอะไรต้องปรึกษาครอบครัวไม่คิดหาทางออกด้วยตนเองในวิธีที่ผิดๆ เช่น การช้ยาเสพติด และมีการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เช่น เล่นกีฬา เป็นต้น"
5. พฤติกรรมการเล่นการพนันแก้ไขโดย "ตนเองจะต้องรู้จักที่จะป้องกันตัวเองไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการพนัน ไม่เข้าไปร่วมเล่นการพนัน"

กรณีศึกษาที่ 5

ชื่อ ธนา (นามสมมติ) สัมภาษณ์ในวันที่ 18 มกราคม 2546

ธนาเป็นนิสิตคณะสหเวชศาสตร์ กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 2 อายุ 21 ปี ปัจจุบันอาศัยอยู่หอพักนอกเมือง ธนาเกิดและเติบโตมาในครอบครัวขยายครอบครัวมีสมาชิก 6 คน ตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ขวบไม่ได้อาศัยอยู่กับพ่อแม่เพราะพ่อแม่มีลูกมากจึงต้องอยู่กับญาติพี่น้อง หลังจากนั้น

ก็มาอาศัยอยู่กับพ่อแม่ ส่วนในเรื่องค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือนครอบครัวให้เงินใช้น้อยกว่า 4,000 บาท แต่มีเงินกู้เพื่อการศึกษาอีกเดือนละ 3,500 บาท ทำให้ตนเองมีเงินเดือนพอใช้จ่ายในแต่ละเดือน จากการสัมภาษณ์ หนาวยอมรับว่าเคยมีพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์โดยเสรี พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เช่น เบียร์ เหล้า เป็นต้น พฤติกรรมการบริโภคนิยม เช่น การใช้โทรศัพท์มือถือ และพฤติกรรมการเล่นการพนัน เช่น เล่นพนันบอล แต่ไม่เคยมีพฤติกรรมการใช้สารเสพติด

กระบวนการขัดเกลาทางสังคม

กระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่นิสิตได้รับจากสถาบันทางครอบครัวพบว่า ครอบครัวมีบทบาทสำคัญในการสอนให้ธนาเป็นคนที่รักษาความสะอาด เช่น การตัดเล็บ หนาากล่าวว่าตนเองเป็นคนที่ชอบการทำสีผมแต่แม่ไม่ยอมให้ทำสีผม เพราะดูเป็นการกระทำที่ไม่สุภาพ "จึงไม่ทำเพราะอยากให้แม่สบายใจ" สำหรับกิจกรรมในสังคมนั้น หนาเห็นว่าครอบครัวมีส่วนสำคัญในการสอนเรื่องการคบเพื่อน โดยที่พ่อกับแม่มักสอนว่าให้คบเพื่อนที่เป็นคนดี ไม่ควรคบเพื่อนที่ไม่ตั้งใจเรียน เกเร เป็นต้น ส่วนเรื่องการใช้จ่ายเงินนั้นควรใช้อย่างประหยัด ไม่ฟุ่มเฟือย และในเรื่องของการเที่ยวนั้นถ้าหากเพื่อนมาขอไปกับพ่อกับแม่โดยทั่วไปก็จะอนุญาต นอกจากนี้พ่อกับแม่ยังแนะนำไม่ให้ดื่มเหล้าหรือสูบบุหรี่ หนาเล่าว่าในช่วงที่เป็นเด็กแม่มักจะเล่านิทานและประสบการณ์ต่างที่เกิดขึ้นให้ฟังอยู่เสมอ และโดยส่วนใหญ่จะคุยกับแม่เนื่องจากสนิทกับแม่มากกว่าพ่อ สำหรับการใช้เวลาอยู่ร่วมกับครอบครัวนั้น แล้วแต่กาลเทศะหากเป็นช่วงเทศกาลหรือวันหยุดติดต่อกันหลายวันธนาและครอบครัวก็จะมีเวลาอยู่ร่วมกันมากขึ้น เพราะจะมีเวลาไปเที่ยวต่างจังหวัดด้วยกัน แต่ถ้าหากเป็นวันธรรมดา ก็จะมีเวลาอยู่ร่วมกันเฉพาะเวลาทานข้าว กิจกรรมที่ทำร่วมกันเป็นประจำ ได้แก่ ดูโทรทัศน์ ฟังเพลงกันที่บ้าน เวลาที่ธนามีปัญหาที่ปรึกษาแม่ส่วนใหญ่ได้แก่ เรื่องเพื่อน การเรียน "แต่จะไม่ปรึกษาในเรื่องผู้หญิงเพราะแม่ไม่ยอมให้คบเพื่อนหญิงเป็นแฟนในช่วงเวลาเรียน" เมื่อมีปัญหาจะปรึกษาแม่เป็นส่วนใหญ่จากนั้น แม่ก็จะให้คำแนะนำว่าควรทำอย่างไรช่วยวิเคราะห์ว่า ใครผิดใครถูก หากเราผิดก็ต้องขอโทษ ดังนั้นธนาใช้เวลาอยู่ร่วมกันกับพ่อแม่ในแต่ละวันประมาณ 14 ชั่วโมง โดยที่ทางครอบครัวมอบหมายให้ธนาทำงานบ้าน แต่ก็ไม่ได้ทำเพราะปกติแล้วแม่และน้องจะเป็นคนทำเสมอ จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก หนาเชื่อว่าตนเองมีบุคลิกภาพที่เป็นผลมาจากการเลี้ยงดูในวัยเด็กก็คือ การเอาแต่ใจตนเอง เพราะที่บ้านไม่เข้มงวด ส่วนใหญ่ทำอะไรก็ได้ มีอารมณ์ร้อน และขี้ใจน้อย

กระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่นิสิตได้รับจากกลุ่มเพื่อนพบว่า ธนาได้แก่การเรียนรู้ลักษณะนิสัยของเพื่อน การวางตัว การรักษาความสะอาด ระบบการเรียนและการจัดการเรื่อง

เวลาเรียน และความเสมอภาคและความมีประชาธิปไตย ซึ่งธนาเรียนรู้จากการแสดงความคิดเห็นร่วมกัน โดยตนเองจะใช้เวลาอยู่ร่วมกับเพื่อนประมาณ 11 ชั่วโมงต่อวัน ส่วนใหญ่จะคุยและปรึกษาหารือกันในเรื่องต่างๆไป หากมีเวลารว่างมากจริงๆ ก็จะเล่นไพ่ ดื่มเหล้า ธนากล่าวว่าตนเองมักจะได้รับ การตักเตือนจากเพื่อนในเรื่องการวางตัวไม่ค่อยเหมาะสมเพราะเป็นคนที่อารมณ์ร้อน เขาแต่ใจตนเองและน้อยใจง่าย นอกจากนี้เพื่อนยังแนะนำเรื่องการใช้เงินฟุ่มเฟือยเพราะเป็นคนที่ไม่ค่อยวางแผนในเรื่องการใช้จ่ายเงิน ซึ่งมักมีปัญหาเรื่องเงินไม่พอใช้อยู่เสมอ

กระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่นิสิตได้รับจากสถาบันการศึกษาพบว่า ธนาได้เรียนรู้เกี่ยวกับจริยธรรมโดยพบว่าเวลาที่อาจารย์สอนในแต่ละรายวิชา ก็จะสอดแทรกเนื้อหาเรื่องการประพฤติตัวให้เป็นคนดีเป็นคนที่มีความรับผิดชอบ ตั้งใจเรียนและการเป็นคนดีให้อยู่เสมอ ซึ่งทำให้ธนาสามารถคิดได้และเป็นการเตือนสติแต่ก็เป็นเพียงช่วงเวลาหนึ่งเท่านั้น ไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้ ตลอดเวลาในห้องเรียนก็ลืม ธนากล่าวว่า ส่วนใหญ่จะคุยกับอาจารย์ในเรื่องเนื้อหาการเรียนในส่วนที่ไม่เข้าใจ และเมื่อมีปัญหา กับเพื่อน โดยธนามักจะไปปรึกษาอาจารย์ที่รู้ใจโดยคุยแบบเปิดใจที่ห้องพักอาจารย์หรือแล้วแต่โอกาสที่พบกัน โดยทั่วไปพบว่าอาจารย์ให้โอกาสในการเสนอความคิดใหม่ๆ โดยอาจารย์เป็นคนนำทางให้ ลักษณะของอาจารย์ที่ชอบและศรัทธา จึงเป็นคนที่มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง กล้าคิดกล้าทำในสิ่งที่มีประโยชน์ต่อนิสิต

กระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่นิสิตได้รับจากสื่อมวลชนพบว่า ธนาได้เรียนรู้เรื่องข่าวสารบ้านเมือง ซึ่งบางส่วนก็เรียนรู้ผ่านการแสดงพฤติกรรมที่แอบแฝงอยู่ในความบันเทิง เช่น ในมิวสิควีดีโอ เพลงจะมีพฤติกรรมต่างๆ เช่น ฉากการแสดงออกในเรื่องความรักและการแก้ปัญหา เรื่องความรักตนก็จะเลียนแบบโดยในแต่ละวันจะดูรายการเพลงเป็นส่วนใหญ่ สำหรับโทรทัศน์และหนังสือพิมพ์ก็จะดูและอ่านบ้างเป็นบางครั้ง และรายการที่ดูเป็นประจำได้แก่ พวกวิเคราะห์ข่าว และรายการเพลง ธนากล่าวว่าพฤติกรรมเด่นชัดที่สุดที่ตนได้รับอิทธิพลจากดารานักแสดงและนักกีฬา คือ การอยากประสบความสำเร็จเหมือนกับพวกเขา และอยากมีบุคลิกภาพเหมือนพวกเขา ทำให้ตนเองเกิดความมุ่งมั่น ส่วนพฤติกรรมที่ได้รับอิทธิพลมาจากสื่อทางด้านต่าง ๆ เช่น การจับผู้หญิง ระบบความคิดรุนแรง เช่น กรณีอาชญากรรมหมอม่าหมอกี่ล้านเป็นตัวอย่างที่ตนได้เรียนรู้จากสื่อมวลชน โดยพบว่า การเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลดังกล่าว ช่วยทำให้ธนาได้เรียนรู้ในเรื่องจริยธรรมได้เป็นอย่างดี ทำให้ช่วยเกิดความคิดว่าอะไรควรทำ ไม่ควรทำ อะไรผิดศีลธรรม จริยธรรมก็หลีกเลี่ยง

สำหรับการแสดงความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมเบี่ยงเบน 5 ประการพบว่า มีประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

“ธนาเห็นด้วยกับการมีเพศสัมพันธ์อย่างเสรี เพราะเป็นการช่วยให้ชีวิตได้เรียนรู้ได้เรื่อยๆ และจะไม่มีผลกระทบต่อการเรียนรู้ถ้าสามารถควบคุมตัวเองได้ ดังนั้นจึงขึ้นอยู่กับการตัดสินใจของตนเอง”

“ธนาเห็นด้วยกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพราะเป็นการเข้าสังคมและเป็นการเรียนรู้จากสังคมในอีกแง่มุมหนึ่ง แต่ต้องดื่มในปริมาณที่สามารถควบคุมตัวเองได้”

“ธนาไม่ชอบเกี่ยวกับการใช้สารเสพติดเลยเพราะเป็นสิ่งที่สังคมไม่ยอมรับ และเป็นปัญหาที่เป็นพื้นฐานสำหรับปัญหาอื่นๆ”

“สำหรับพฤติกรรมการบริโภคินยมนั้นขึ้นอยู่กับสังคมมากกว่า เช่น ถ้าหากกลุ่มเพื่อนมีโทรศัพท์มือถือถือทุกคนแต่เราไม่มี เหมือนเป็นสภาพบังคับที่ทำให้เราต้องมีเหมือนเขาถึงจะทำให้เราเข้ากับกลุ่มเพื่อนได้”

“สำหรับพฤติกรรมการเล่นการพนัน เล่นบ้างไม่เป็นไรไม่ติด และเล่นตามฤดูกาล เช่นมีบอล”

สำหรับการแก้ไขพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนทั้ง 5 ประการ พบว่าพฤติกรรมที่ควรได้รับการแก้ไขเป็นอันดับแรกคือ พฤติกรรมการใช้สารเสพติด เพราะเป็นพฤติกรรมที่จะทำให้เกิดปัญหาที่ร้ายแรงตามมา รองลงมาคือ พฤติกรรมการเล่นการพนัน พฤติกรรมที่มีเพศสัมพันธ์โดยเสรี พฤติกรรมการบริโภคินยม และพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามลำดับ

จากการสัมภาษณ์พบว่าพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาที่สุดที่นิสิตได้เรียนรู้และขัดเกลาจากสถาบันทางสังคม มีดังนี้

1. สถาบันครอบครัว พฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนา คือ ทำให้ธนามีพฤติกรรมการเล่นการพนัน การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
2. กลุ่มเพื่อน พฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนา คือ พฤติกรรมที่มีเพศสัมพันธ์อย่างเสรี
3. สถาบันการศึกษา พฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาคือ พฤติกรรมการบริโภคินยม
4. สื่อมวลชน พฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาคือ พฤติกรรมบริโภคินยม และมีเพศสัมพันธ์โดยเสรีของนักแสดงบางคน

จากการสัมภาษณ์พบว่าพฤติกรรมที่พึงปรารถนาที่สุดที่นิสิตได้เรียนรู้และขัดเกลาจากสถาบันทางสังคม มีดังนี้

1. สถาบันครอบครัว พฤติกรรมที่พึงปรารถนาคือ การที่พ่อแม่อบรมสั่งสอนให้เป็นคนที่สามารถอยู่ในสังคมได้ อย่างมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
2. กลุ่มเพื่อน พฤติกรรมที่พึงปรารถนาคือ มีการแต่งกายที่เหมาะสม ทำให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง รวมทั้งการวางตัวและการแสดงออกในสิ่งทีถูกที่ควร
3. สถาบันการศึกษา พฤติกรรมที่พึงปรารถนาคือ มีการแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์และนำมาพัฒนาตนเอง

กล่าวโดยสรุป หนามีความเห็นว่าสถาบันที่สอนให้นิสิตเข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้ดีที่สุดคือ กลุ่มเพื่อนเพราะช่วยให้หนาได้เรียนรู้และสื่อสารกันเข้าใจได้ง่ายและมีความเป็นอิสระ เกิดการเลียนแบบและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมมากที่สุด

ส่วนแนวทางแก้ไขเมื่อมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ นิสิตมีความเห็นว่า

1. พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์โดยเสรีแก้ไขโดย "จะเลือกแฟนที่คิดว่าเหมาะสมที่สุด และมีความสัมพันธ์กับแฟนเพียงคนเดียวเท่านั้น"
2. พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก้ไขโดย "รู้จักการควบคุมตนเองให้ดื่มน้อยลงให้เหมาะสมกับกาลเทศะ"
3. พฤติกรรมการบริโภคนิยมแก้ไขโดย "มีการทำบัญชีรายจ่าย เพื่อที่จะได้รู้จักประมาณตนเอง"
4. พฤติกรรมการใช้สารเสพติดแก้ไขโดย "ปฏิเสธการอยู่คนเดียว ถ้าหากติดแล้วก็จะปรึกษากับครอบครัว"
5. พฤติกรรมการเล่นการพนันแก้ไขโดย "ควบคุมตนเองไม่ให้เล่นและ เดินหนีจากกลุ่มที่เล่นการพนัน"

กรณีศึกษาที่ 6

ชื่อ รัชณี (นามสมมติ) สัมภาษณ์ในวันที่ 18 มกราคม 2546

รัชณีเป็นนิสิตคณะมนุษยศาสตร์ กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 3 อายุ 21 ปี ปัจจุบันอาศัยอยู่หอพักหญิงร่วมกับเพื่อนอีก 2 คน รัชณีกล่าวว่าตนเองเติบโตมาในครอบครัวขยายที่มีสมาชิกจำนวน 6 คน ตั้งแต่เล็กจนโตก็อาศัยอยู่กับพ่อแม่มาโดยตลอด เพิ่งจะมาอยู่หอพักก็ตอนที่ตนเองมาเรียนที่มหาวิทยาลัยเท่านั้น รัชณีกล่าวว่าในแต่ละเดือนพ่อแม่ให้เงินใช้จ่ายเดือนละ 5,000 บาท จากการสัมภาษณ์ถึงพฤติกรรมเบี่ยงเบน รัชณียอมรับว่า เคยมีพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ เช่น

ดื่มเบียร์ ดื่มเหล้า เคยมีพฤติกรรมการบริโภคนิยม เช่น การซื้อเสื้อผ้า กระเป๋า รองเท้าที่มีราคาแพงและมียี่ห้อ รัชนี่กล่าวว่า “ทำตามเพื่อน เห็นเพื่อนมีก็อยากจะมีบ้าง” แต่ตนเองไม่เคยมี พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์โดยเสรี การใช้สารเสพติด และการเล่นพนัน

กระบวนการขัดเกลาทางสังคม

กระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่นิติตได้รับจากสถาบันครอบครัวครอบครัวพบว่า พ่อแม่ของรัชนี่จะมีบทบาทสำคัญในการสอนให้รู้จักทำกิจกรรมในชีวิตประจำวัน เช่น เรื่องโภชนาการ ตัวอย่างเช่น ทานข้าวให้ครบ 3 มื้อ ล้างมือก่อนกินข้าวทุกครั้ง , ห้ามเคี้ยวเสียงดัง , การรักษาความสะอาดร่างกาย , การแต่งกายที่เหมาะสมและถูกกาลเทศะ นอกจากนั้นยังมีการสอนให้ทำกิจกรรมในสังคม เช่น การเลือกคบเพื่อนที่ดี ไม่ให้ใช้จ่ายเงินสุรุ่ยสุร่ายจนเกินไป รู้จักการใช้จ่ายออกไปเที่ยวได้ตามความเหมาะสมแต่ต้องขออนุญาตก่อนทุกครั้ง รัชนี่กล่าวว่า ในวัยเด็กพ่อแม่จะเล่าเรื่องครอบครัวให้ตนเองฟังก่อนนอนอยู่เสมอ และในวันหยุดก็จะออกไปเที่ยวนอกบ้านกันอย่างน้อยสัปดาห์ละครั้ง เช่น เที่ยวห้างสรรพสินค้า เที่ยวนอกบ้าน ทานอาหารนอกบ้าน ส่วนกิจกรรมที่ทำร่วมกันในบ้าน ได้แก่ ทำอาหารกินกัน ทำความสะอาดบ้าน พุดคุยและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน ครอบครัวของรัชนี่จึงมีความอบอุ่นดี โดยที่รัชนี่จะใช้เวลาอยู่ร่วมกับครอบครัวประมาณวันละ 7 ชม. กิจกรรมภายในบ้านตนเองมีงานที่ได้รับมอบหมาย เช่น กวาดบ้าน ถูบ้าน ล้างจาน ช่วยงานบ้านตามที่พ่อกับแม่เรียกใช้ รัชนี่ยังกล่าวอีกว่า การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวช่วยทำให้ตนเองเป็นคนที่มีมองโลกในแง่ดีเกินไป ไม่ค่อยกล้าแสดงออก หรือตัดสินใจเองในบางครั้ง ชอบตามใจผู้อื่นแต่จะเป็นคนที่เอาแต่ใจตนเอง ไม่ชอบให้ใครมาขัดใจ เพราะถูกเลี้ยงมาอย่างตามใจ

กระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่นิติตได้รับจากกลุ่มเพื่อนพบว่า ทำให้รัชนี่มองโลกได้กว้างไกลขึ้น การเรียนรู้ถึงความแตกต่างทางความคิด อารมณ์ การปรับตัวปรับนิสัยบางอย่างให้เข้ากับกลุ่มเพื่อน การเรียนรู้เรื่องความสามัคคี การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ การเรียนรู้เรื่องความเสมอภาค , ความยุติธรรม และการมีประชาธิปไตยจากกลุ่มเพื่อน โดยรัชนี่กล่าวว่า พฤติกรรมข้างต้นได้เรียนรู้ผ่านการทำงานกลุ่มร่วมกัน โดยการแสดงความคิดเห็น การยอมรับฟังซึ่งกันและกัน และเมื่อเกิดความขัดแย้งกันก็จะมีการพูดคุยกันเพื่อแก้ปัญหา ทำให้ในแต่ละวันรัชนี่ใช้เวลาอยู่กับเพื่อนประมาณ 13 ชั่วโมง กิจกรรมที่ทำร่วมกัน เช่น ไปเที่ยว ดูหนัง พุดคุยสนทนา ทำรายงาน เรียนหนังสือ กินข้าวด้วยกัน มีการดักเตือน และถ่ายทอดค่านิยมหรือพฤติกรรมบางอย่างให้กัน เช่น ค่านิยมในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จากการเที่ยวกลางคืน แต่เนื่องจากตนเองไม่ชอบอยู่แล้ว จึงเลือกรับแต่พฤติกรรมบางอย่างที่ตนเองสนใจและหากไป

เกี่ยวกับเพื่อนก็จะตักเตือนไม่ให้ดื่มมาก นอกจากนี้ เพื่อนยังคอยตักเตือนให้มีความรับผิดชอบ และมีความกระตือรือร้นในการทำงาน เมื่อมีปัญหาตนเองก็จะปรึกษากับเพื่อน เช่น เรื่องที่เกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันในกลุ่มแล้วมีความขัดแย้งกันในด้านความคิดเห็น ก็จะปรึกษากับเพื่อนที่เราไว้วางใจ แต่ปัญหาส่วนใหญ่ก็จะปรึกษากับครอบครัวมากกว่า

กระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่นิสิตได้รับจากสถาบันการศึกษาพบว่า นิสิตได้เรียนรู้ในเรื่องพฤติกรรมทางเพศ ยาเสพติด พฤติกรรมและค่านิยมที่เป็นปัญหาของสังคม โดยอาจารย์จะพูดสอดแทรกไว้ในบทเรียน นอกจากนี้ยังได้มีการพูดคุยอาจารย์เมื่อไม่เข้าใจในเรื่องเรียน ในบางครั้งที่ตนมีปัญหาก็จะเข้าไปปรึกษาอาจารย์เสมอๆ ซึ่งจะได้รับคำแนะนำจากอาจารย์อย่างเพียงพอที่จะนำไปแก้ปัญหาได้ ส่วนในชั้นเรียนนิสิตส่วนใหญ่จะไม่ค่อยกล้าเสนอความคิดเห็นใหม่ในชั้นเรียนรวมทั้งตัวเองด้วย เพราะการเรียนส่วนใหญ่ยังเป็นการเขียนคำตอบส่งให้อาจารย์มากกว่า นิสิตกล่าวว่าลักษณะของอาจารย์ที่ชอบและศรัทธา ได้แก่ คนที่มีวิสัยทัศน์ดี มีศิลปะในการพูดให้คนอื่นเข้าใจง่าย มีรูปแบบการสอนที่จูงใจและมีประโยชน์ มีบุคลิกภาพที่ดี และสามารถให้คำปรึกษาที่เป็นประโยชน์สามารถนำมาเป็นแนวทางปฏิบัติได้ เมื่อ นิสิตมีปัญหาในเรื่องเรียนจึงจะปรึกษากับอาจารย์

กระบวนการขัดเกลาที่นิสิตได้รับจากสื่อมวลชน นิสิตกล่าวว่า ตนเองได้รู้เรื่อง ข้อมูล ข่าวสาร ความบันเทิง ข่าวการเมือง สถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ มักจะดูข่าวช่วงหัวค่ำ เพราะเป็นการสรุปข่าวที่เกิดขึ้นในแต่ละวันว่ามีอะไรเกิดขึ้นบ้าง ไม่มีรายการที่ดูประจำ ส่วนมากจะเปลี่ยนแปลงไปตามโอกาสและเวลา อิทธิพลจากดารา นักแสดง นางแบบ นักร้อง และนักกีฬา มีน้อยมากต่อพฤติกรรมของนิสิต เพราะเป็นคนที่ไม่ชอบทำอะไรตามคนอื่น ถึงแม้ว่าตนเองจะชื่นชมคนในวงการบันเทิงที่เก่งทั้งด้านกีฬา การเรียน และรักครอบครัวแต่ก็ไม่ได้เลียนแบบอะไร ส่วนพฤติกรรมที่ได้รับอิทธิพลจากสื่อต่าง ๆ เช่น ธรรมเนียมในการฟังเพลง ซึ่งมีส่วนทำให้จิตใจอ่อนคลายไม่เครียด และพฤติกรรมการดูแลสุขภาพ เช่น การเลือกกินอาหารที่ให้ประโยชน์ เป็นต้น

สำหรับการแสดงความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมที่เบี่ยงเบน 5 ประการ พบว่ามีประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

" นิสิตมีความคิดเห็นว่าการมีพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์โดยเสรีนั้น เป็นสิทธิส่วนบุคคล ไม่อยากก้าวก่าย แต่สำหรับตัวเองแล้ว การมีเพศสัมพันธ์โดยเสรี เป็นสิ่งที่ไม่ควรทำและไม่เหมาะสม"

" นิสิตมีความรู้สึกว่า รู้เฉยๆ กับการมีพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ เพราะหากดื่มแล้วไม่ทำให้คนอื่นเดือดร้อน ก็ไม่มีปัญหาอะไร แต่หากถึงขั้นดื่มเป็นประจำ และสร้างความรำคาญให้ผู้อื่น"

อื่น ถือว่าเป็นสิ่งที่น่ารังเกียจ และทำให้คนทั่วไปไม่เชื่อถือบุคคลที่มีพฤติกรรมดังกล่าว "ไม่อยากอยู่ใกล้หรือร่วมกลุ่มด้วย" ซึ่งความคิดเห็นข้อนี้ รัชนีได้แสดงให้เห็นว่าตนเองมีค่านิยมในเรื่องปัจเจกชนนิยม (Individualism) อย่างชัดเจน

"รัชนีมีความรู้สึกไม่ชอบ กับพฤติกรรมการเสพสิ่งเสพติด เช่น บุหรี่ เพราะเป็นการทำลายบรรยากาศของผู้ที่อยู่ใกล้ และการสูบบุหรี่ยังเป็นปัญหาต่อสังคมอีกด้วย"

"รัชนีมีความรู้สึกเฉย ๆ กับพฤติกรรมบริโภคนิยม เนื่องจากว่าตัวเองเป็นบุคคลหนึ่งที่ซื้อของเหล่านี้ แต่ไม่บ่อย ประมาณ 3 เดือน ต่อครั้ง เพราะคิดว่าอาจเป็นค่านิยมไปแล้ว โดยมีความรู้สึกว่าใช้แล้วไม่เสียหายเงิน เพราะเป็นของที่มีคุณภาพดีดีกว่าซื้อของราคาถูก แต่ใช้ได้ไม่นานและต้องซื้อบ่อยๆ แต่ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับความสามารถในการซื้อด้วย กล่าวคือถ้าไม่ใช้จ่ายเกินตัวก็ไม่เป็นไร"

"สำหรับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพนัน รัชนีมีความรู้สึกไม่ดีต่อคนที่ชอบเล่นการพนัน เพราะทำให้เกิดความขัดแย้งในสังคมตามมา เช่น ปัญหาการขโมย, ความขัดแย้งภายในครอบครัว อีกทั้งทำให้สิ้นเปลืองงบประมาณของชาติด้วย เพราะการพนันเป็นปัญหาใหญ่ของประเทศ"

จากการสัมภาษณ์พบว่าพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาที่สุดที่นิสิตได้เรียนรู้จากสถาบันทางสังคม มีดังนี้

1. สถาบันครอบครัว พฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาคือ การที่พ่อแม่ดื่มของมึนเมา และทะเลาะกัน
2. กลุ่มเพื่อน พฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาคือ การมีพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์โดยเสรี, พฤติกรรมบริโภคนิยม และพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์
3. สื่อมวลชน พฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาคือมีค่านิยมที่ฟุ้งเฟ้อเกินตัว จนทำให้เกิดพฤติกรรมการบริโภคนิยม

จากการสัมภาษณ์พฤติกรรมที่พึงปรารถนาที่สุดที่นิสิตได้เรียนรู้จากสถาบันทางสังคม มีดังนี้

1. สถาบันครอบครัว พฤติกรรมที่พึงปรารถนาคือ การให้และได้รับความรักความเข้าใจกับภายในครอบครัว
2. กลุ่มเพื่อน พฤติกรรมที่พึงปรารถนาคือ การมีความสามัคคีและความมีน้ำใจ ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน
3. สื่อมวลชน พฤติกรรมที่พึงปรารถนาคือ การประพฤติดีเป็นคนดีแล้วมีคณยกย่อง

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกพบว่า รัชนี้มีความเห็นว่าสถาบันที่สอนให้เข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้ดีที่สุดคือ "กลุ่มเพื่อน" เพราะสอนให้เข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้ดีที่สุด เพราะ เวลาส่วนใหญ่จะอยู่กับเพื่อน และเพื่อนมีนิสัยแตกต่างกันไป มีนิสัยใจคอที่แตกต่างกันไป จึงทำให้รู้เข้าใจอะไรมากขึ้น

ส่วนแนวทางแก้ไขถ้าหากมีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ นิสิตมีความเห็นว่า

1. พฤติกรรมเพศสัมพันธ์โดยเสรี "จะคิดถึงคำสั่งสอนของแม่ก่อน จะทำให้เราเลิกพฤติกรรมนี้ได้"
2. พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ "จะคำนึงถึงสุขภาพก่อน ถ้าเราดื่มจะเกิดผลเสียต่าง ๆ เช่น ไม่สามารถควบคุมตนเองได้"
3. พฤติกรรมการบริโภคนิยม "พยายามลดการซื้อของที่มีราคาแพงเกินไป หากจะซื้อสักครั้ง จะต้องมองถึงความจำเป็นและประโยชน์ของสิ่งนั้น ๆ ก่อน"
4. พฤติกรรมการใช้สารเสพติด "จะเลิกโดยเด็ดขาด จะไม่ยุ่งเกี่ยวกับสารเสพติด มองถึงโทษที่เราจะได้รับว่ามันร้ายแรง ทั้งสุขภาพและในทางกฎหมาย"
5. พฤติกรรมการเล่นการพนัน "ถ้าติดก็จะพยายาม ลดจำนวน เงินและจำนวนครั้งในการเล่นลง"

กรณีศึกษาที่ 7

ชื่อ นิชาน (นามสมมติ) สัมภาษณ์ในวันที่ 18 มกราคม 2546

นิชานเป็นนิสิตคณะมนุษยศาสตร์กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 2 อายุ 20 ปี ปัจจุบันอยู่หอพัก นิสิตหญิงของมหาวิทยาลัย นิชานกล่าวว่าตั้งแต่เล็กจนโตอาศัยอยู่กับพ่อแม่ โดยในครอบครัวมีจำนวนสมาชิก 6 คน การที่มาอยู่หอพักนั้นทางบ้านให้เงินใช้จ่ายเดือนละ 4,000 บาทและมีเงินกู้เพื่อการศึกษาอีกเดือนละ 3,500 บาทซึ่งเป็นจำนวนที่มากพอสำหรับค่าใช้จ่าย สำหรับการสัมภาษณ์ถึงพฤติกรรมเบี่ยงเบน 5 ประการนั้น นิชานยอมรับว่าตนเองเคยมีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เช่น ดื่มเหล้า, มีพฤติกรรมการบริโภคนิยม เช่น มีโทรศัพท์มือถือ แต่ไม่เคยมีพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์โดยเสรี, พฤติกรรมการใช้สารเสพติด, พฤติกรรมการเล่นการพนัน

กระบวนการขัดเกลาทางสังคม

กระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่นิสิตได้รับจากสถาบันครอบครัวพบว่า มีส่วนสำคัญในการสอนให้คนรู้จักรักษาความสะอาดทั้งร่างกายและที่อยู่ การแต่งตัวให้เหมาะสมกับกาลเทศะ เช่น ออกไปนอกบ้านก็ควรเป็นชุดที่สุภาพ รัดกุม แต่บางครั้งตัวเองก็ไม่ทำตาม ทางครอบครัวของนิชานจะกำชับในเรื่องการรับประทาน เพราะตนเองเป็นคนที่ไม่ค่อยรับประทานอาหารมากเพราะ

กลัวอ้วน ซึ่งครอบครัวก็จะแนะนำให้กินแต่ของที่มีประโยชน์และให้กินมาก ๆ ร่างกายจะได้อุดมสมบูรณ์ และในปัจจุบันกลุ่มเพื่อนและสื่อมวลชนต่างปลุกเร้าให้คนมีร่างกายที่ผอมบาง นิชาจึงอยากมีรูปร่างที่ผอมบางดังนั้นจึงไม่ทำตามที่พ่อกับแม่แนะนำและนิชาจะใช้วิธีอดอาหารเพื่อควบคุมน้ำหนัก นอกจากนี้ครอบครัวยังสอนให้นิชาเลือกคบเพื่อนที่ขยันเรียน จะได้ช่วยกันเรียน ชักชวนกันอ่านหนังสือ สอนเรื่องการเที่ยวพ่อแม่ไม่ยอมให้เที่ยว โดยเฉพาะเที่ยวกลางคืน แต่ถ้าไปแหล่งที่มีความรู้ เช่น การอบรมสัมมนาก็ไม่ว่าอะไร การเที่ยวกลางคืนมีบ้างถ้าเพื่อนชวนและเพื่อเข้าสังคมต้องของอนุญาตและได้ไปเที่ยวบ้างเป็นบางครั้ง ส่วนมากเวลาที่ตนเองไปเที่ยวกับเพื่อนก็จะเดินซื้อของ นิชากล่าวว่าตนเองจะสร้างวินัยในการใช้จ่ายให้กับตัวเอง คือ จะกำหนดจำนวนเงินไว้ว่าจะใช้ไม่เกินในเทอมละ 15,000 บาท แล้วทำการบริหารเงินเอง

นิชากล่าวว่าในวัยเด็กพ่อกับแม่ไม่ค่อยได้เล่าเรื่องอะไรให้ฟัง แต่ถ้ามีปัญหาจะคุยกันส่วนใหญ่คุยกับแม่เพราะสนิทกับแม่ ถ้าหากมีเวลาว่างในวันหยุดร่วมกันของครอบครัวก็จะทำงานร่วมกันเพราะที่บ้านมีไร่สวนผลไม้จะเข้าสวนด้วยกัน เช่น ช่วยพ่อแม่รดน้ำต้นไม้ ซึ่งจัดเป็นกิจกรรมที่ทำร่วมกันทุกวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ เพราะนิชาจะกลับบ้านทุกวันเสาร์อาทิตย์และจะมีการพูดคุยกับแม่ทุก ๆ เรื่อง เช่น เรื่องเรียน ความรัก ปัญหาสังคม และแม่จะให้คำแนะนำเสมอๆ แต่การตัดสินใจจะปล่อยให้นิชาตัดสินใจเอง โดยทั่วไปนิชาก็จะฟังที่แม่พูดและจะนำคำแนะนำนั้นมาวิเคราะห์ก่อนแล้วเลือกสิ่งที่ดีที่สุดให้ตนเองบางครั้งก็ไม่ได้ทำตามแม่เสมอไป ทำให้นิชาใช้เวลาอยู่ร่วมกับครอบครัวมากประมาณ 12 ชั่วโมงในการทำกิจกรรมร่วมกับครอบครัว แต่กิจกรรมที่ทำจะต่างกันตามเวลา เช่น ช่วยแม่ทำกับข้าวทานอาหารร่วมกันทั้งครอบครัว และดูทีวีด้วยกัน ส่วนในเรื่องความรับผิดชอบภายในบ้านนิชาได้รับมอบหมายให้ทำงานบ้านแทบทุกอย่าง เช่น ล้างจาน กรอกน้ำ ถูบ้าน ผลจากการขัดเกลาในครอบครัวที่ผ่านมาทำให้นิชามีบุคลิกภาพที่เป็นคนมีความมั่นใจในตัวเองมากเกินไปในบางครั้ง เพราะการที่พ่อแม่ปล่อยให้นิชาตัดสินใจเองตั้งแต่เด็กแล้วทำให้นิชาตัดสินใจผิดเพราะความมั่นใจเกินไป

กระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่นิสิตได้รับจากกลุ่มเพื่อนพบว่า เพื่อนจะมานิชาติดต่อเมื่อมีปัญหา และถ้าหากนิชามีปัญหาจะปรึกษาเพื่อนในเรื่องเรียน การได้อยู่ร่วมกับเพื่อนทำให้นิชาได้เรียนรู้เรื่องความสามัคคี การแบ่งงานแบ่งหน้าที่จากการทำงานร่วมกัน ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และความมีน้ำใจต่อกันจากการอยู่ร่วมกันกับเพื่อน เวลาทำงานจะมีการแบ่งปันความคิด มีการยอมรับฟังความคิดเห็นของกันและกัน ซึ่งถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้เรื่องประชาธิปไตยและความเสมอภาคหรือความเท่าเทียมกันของนิสิต โดยเฉพาะกลุ่มเพื่อน มีบทบาทสำคัญมากในการสอนเรื่องความเสมอภาคทางความคิดโดยตนเอง นิชากล่าวว่าตนเองจะใช้เวลาประมาณ 9

ชั่วโมงในการอยู่กับเพื่อนที่เรียนด้วยกัน แต่เวลาที่กินข้าวก็จะไปกับเพื่อนที่สนิทเท่านั้นซึ่งนิชามีเพื่อนที่สนิทเพียง 2-3 คนเท่านั้น นิชากล่าวว่านาน ๆ ครั้งที่ตนเองจะไปกับเพื่อนกลุ่มใหญ่ๆ เช่น เวลาเข้าไปเที่ยวในเมือง เช่นไนท์บาร์ชา ซ็องซองและเดินเที่ยวด้วยกันที่บิกซี เพราะนิชารู้สึกว่าถ้าไปกันเพียงไม่กี่คนจะอันตรายเพราะอยู่ไกล นิชากล่าวว่า เพื่อนมีบทบาทสำคัญในการตัดสินใจของตนเองในเรื่องการเลือกของใช้ที่มีราคาแพง แต่ตนเองก็จะได้เชื่อเพื่อนไปหมดทุกเรื่องแต่จะฟังเท่านั้น เรื่องที่เพื่อนๆแนะนำ เป็นเรื่องการใช้เครื่องสำอางยี่ห้อต่างๆ ตนแต่ก็ไม่กล้าใช้เพราะกลัวจะอันตราย ในการคบเพื่อนบางครั้งตนเองจะได้คำแนะนำตัดสินใจในเรื่องการเรียน การลดความเครียด โดยส่วนแล้วนิชาก็ปรึกษาเพื่อนในเมื่อมีความรู้สึกขัดแย้งกับเพื่อนคนอื่นๆ จะปรึกษากับเพื่อนสนิท นอกจากนี้เพื่อนจะรับฟังและให้คำแนะนำในเรื่องความรัก เช่นแนะนำเรื่องการวางตัวแต่ตนเองก็ไม่เชื่อฟังเสมอไป เพราะมีความเชื่อมั่นในตัวเองอยู่ มีความคิดเห็นของตัวเองอยู่มากพอสมควร

กระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่นิสิตได้รับจากสถาบันการศึกษาพบว่า สถาบันทางการศึกษามีส่วนในการขัดเกลาทางสังคม เช่น การอบรมสัมมนาต่างๆที่อาจารย์ให้ร่วมเข้าฟัง ในเรื่องสารเสพติด พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น สิ่งสำคัญคือการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารโดยอาจารย์จะมีการสอนทั้งในบทเรียนและการวางตัวในชีวิตประจำวันเสมอ อาจารย์สอนให้นิชาเป็นคนที่มีความตรงต่อเวลาและบุคลิกภาพในการอยู่ร่วมกันในสังคม สอดแทรกอยู่ในเนื้อหาของบทเรียนอยู่เสมอ ซึ่งนับว่าเป็นประโยชน์อย่างมาก ในเรื่องการเรียนรู้ การศึกษาต่อ การฝึกงาน การทำงาน อาจารย์จะให้แนะนำว่านิสิตแต่ละคนเหมาะกับอาชีพอะไร โดยสอนให้รู้จักสำรวจพื้นฐานความชอบและความถนัดของตัวเองก่อน โดยอาจารย์ให้รับฟังความคิดเห็นและสอนให้รู้จักวิเคราะห์ความต้องการของตนเอง เพื่อเตรียมตัวสำหรับการทำงานนั้นๆ นิชากล่าวว่า คุณลักษณะของอาจารย์ที่ตนชอบคือ ต้องมีลักษณะความเป็นผู้นำ มีความรับผิดชอบต่องานที่ทำ โดยนิชาก็ปรึกษาอาจารย์ในเรื่อง การเรียน อาชีพที่จะทำในอนาคต สถานที่ที่จะทำการฝึกงาน การศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นและปัญหาที่เกี่ยวกับ ผลการเรียน

กระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่นิสิตได้รับจากสื่อมวลชนพบว่า นิชารู้จักความเป็นไปของสังคม จริยธรรม , พฤติกรรมที่ควรหรือไม่ควรกระทำ เป็นต้น ทำให้ในแต่ละวันนิชาก็ใช้เวลาไปกับสื่อมวลชนส่วนใหญ่ คือ อินเทอร์เน็ต โดยจะใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องราวต่างๆที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ส่วนรายการโทรทัศน์ที่ดูเป็นประจำ คือ รายการที่นี้ประเทศไทย และข่าวทั่วไป โดยเฉลี่ยแล้วนิชาก็ใช้เวลาไปกับโทรทัศน์วันละ 3 ชั่วโมงในเวลาที่อยู่บ้าน แต่เวลาที่อยู่นอกพักจะไม่ค่อยได้ดู ทีวี เลย จะทำการอ่านหนังสือพิมพ์แทนที่หอสมุดและในหอพัก นิชากล่าวว่า

พฤติกรรมที่ได้รับอิทธิพลที่ได้จากดารา นางแบบ นักร้อง และนักกีฬา คือ การกล้าแสดงออก มีความมั่นใจในตัวเอง แบ่งเวลาระหว่างการเรียน และการทำงานให้เหมาะสมโดยไม่ให้มีผลกระทบต่อกัน พฤติกรรมที่ได้รับอิทธิพลจากสื่อ ทำให้นิชาเป็นคนที่ชอบแต่งตัวตามแฟชั่น แต่ก็เลือกที่เหมาะสมกับตัวเอง และกาลเทศะ เช่น อยู่กับผู้ใหญ่ให้สุภาพ ชุมนิสิตก็ต้องถูกระเบียบ อยู่กับเพื่อน หรือเวลาไปเที่ยวก็ทันสมัยขึ้นมา

กล่าวโดยสรุป นิชากล่าวว่าสถาบันทางสังคมทุกสถาบันสอนให้ตนเองได้เรียนรู้ในเรื่องการใช้ชีวิต คือ ในการอยู่ร่วมกันในสังคมต้องมีความอ่อนน้อมและถ่อมตน การรู้จักการให้และรับอย่างเหมาะสม เพราะทุกคนจะต้องอยู่ร่วมกัน ส่วนพฤติกรรมที่ได้รับจากการขัดเกลาทางสังคม ได้แก่ การเคารพผู้ใหญ่ การมีสัมมาคาราวะ

สำหรับการแสดงความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงหรือพฤติกรรมที่เบี่ยงเบน 5 ประการ พบว่ามีประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

“นิชาไม่เห็นด้วยและไม่ชอบเป็นอย่างยิ่งต่อวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์โดยเสรี เพราะไม่เป็นที่ยอมรับของสังคมไทย ขัดต่อขนบธรรมเนียมของไทย และอาจจะทำให้มีการติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์”

“นิชามีความเห็นต่อพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ จะดื่มได้ถ้าเข้างานเข้าสังคม ในปริมาณที่เล็กน้อยโดยมากจะเป็นเครื่องดื่มอ่อน ๆ เช่น ไวน์ ในปริมาณที่ไม่มากเกินไป 1 แก้ว”

“ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ยาเสพติดนั้น นิชาเห็นว่ายาเสพติดเป็นอันตรายและเป็นสิ่งที่ทำลายสุขภาพ เสียเงินโดยไม่จำเป็น โดยส่วนตัวแล้วจะไม่ยุ่งกับสารเสพติดทุกชนิด เพราะไม่เห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องพึ่งสิ่งเหล่านี้ เพราะยาเสพติดทุกชนิดมีแต่โทษ ไม่ได้มีประโยชน์ต่อร่างกายเลย”

“นิชามีความเห็นต่อพฤติกรรมการบริโภคนิยมว่า ถ้าสิ่งของที่ซื้อคุ้มกับราคาที่ซื้อก็ยอมซื้อ และคำนึงถึงการใช้งานที่คุ้มค่ามีคุณภาพที่ดีใช้ได้เวลานาน แต่ก็ซื้อไม่บ่อยครั้งนัก เพราะจะคำนึงถึงเงินที่มีอยู่ด้วยว่าจะมีผลกระทบต่อการใช้จ่ายในแต่ละเดือนหรือไม่”

“นิชามีความเห็นต่อพฤติกรรมการเล่นพนันว่า เป็นการสิ้นเปลืองเงิน และเสียเวลา”

สำหรับการแก้ไขพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนทั้ง 5 ประการพบว่า นิชาเห็นว่าพฤติกรรมการใช้สารเสพติดเป็นพฤติกรรมที่ควรได้รับการแก้ไขเป็นอันดับแรก เพราะการใช้สารเสพติดเป็นปัญหามากที่สุดสำหรับคนไทยในปัจจุบันและนำไปซึ่งปัญหาต่างๆ เช่น ปัญหาอาชญากรรม เป็นต้น

จากการสัมภาษณ์พบว่าพฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่สุดที่นิสิตได้เรียนรู้จากสถาบันทางสังคมมีดังนี้

1. สถาบันครอบครัว พฤติกรรมที่พึงปรารถนาคือ ครอบครัวจะต้องให้ความอบอุ่น ความเข้าใจ เวลามีปัญหาก็คุยกันปรึกษาหารือช่วยกันแก้ไขปัญหา หรือทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อไม่ให้อ้างว้างโดดเดี่ยว
2. กลุ่มเพื่อน พฤติกรรมที่พึงปรารถนาคือ มีการให้ความช่วยเหลือหรือเป็นที่ปรึกษา เวลาเพื่อนมีปัญหา และมีการจัดตั้งกลุ่มทำกิจกรรมร่วมกันให้เกิดประโยชน์ดีกว่าชักชวนไปเที่ยวเตร่
3. สถาบันศึกษา พฤติกรรมที่พึงปรารถนาคือ การที่มีครูอาจารย์ที่เอาใจใส่ลูกศิษย์ เป็นที่ปรึกษา เป็นแบบอย่างที่ดี มีการจัดกิจกรรมให้นิสิตมีส่วนร่วม มีการจัดอบรมสัมมนาที่น่าสนใจเพื่อให้ นิสิตเข้าร่วม
4. สื่อสารมวลชน พฤติกรรมที่พึงปรารถนาคือ สื่อมีการเสนอข้อมูลที่เป็นจริง เพื่อให้ผู้รับข่าวสารได้รับข้อมูลที่เที่ยงตรง ควบคุมข่าวสารที่ไม่มีสาระ พุ่งเพื่อให้ย่อยลง นำเสนอข่าวสารที่มีประโยชน์และมีสาระ

ส่วนแนวทางแก้ไขเมื่อมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

1. พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์โดยเสรีควร “แก้ไขโดย การควบคุมตนเองไม่มีเพศสัมพันธ์”
2. พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ควร “แก้ไขโดย เลิกดื่ม หรือถ้ายังเลิกทีเดียวไม่ได้ก็ลดลงในปริมาณที่น้อยลงเรื่อย ๆ จนสามารถเลิกได้”
3. พฤติกรรมการบริโภคนิยมควร “แก้ไขโดย หาสิ่งทดแทนที่ใกล้เคียง มีหน้าที่การปฏิบัติงานที่เหมือนกันทดแทนกันได้”
4. พฤติกรรมการใช้สารเสพติดควร “แก้ไขโดย เลิกให้ได้ โดยลดปริมาณพร้อมทั้งทำจิตใจให้เข้มแข็งเพื่อที่จะลดและเลิก”
5. พฤติกรรมการเล่นการพนันควร “แก้ไขโดย ไม่เล่น และหากิจกรรมอย่างอื่นแทนดีกว่าการเล่นการพนัน แต่ที่สำคัญขึ้นอยู่กับที่การบังคับใจตัวเองมากกว่าว่าไม่ควรเล่น”

กรณีศึกษาที่ 8

ชื่อ รัตดา (นามสมมติ) สัมภาษณ์ในวันที่ 18 มกราคม 2546

รัตดาเป็นนิสิตคณะเภสัชกรรมศาสตร์ กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 3 อายุ 20 ปี ในปัจจุบันอาศัยอยู่หอพักนอกเมืองกับเพื่อนผู้หญิง 3 คน รัตดา กล่าวว่าตนเองเติบโตมาในครอบครัวขยายมี

จำนวนสมาชิกในครอบครัวมี 5 คน อาศัยอยู่กับพ่อแม่ตั้งแต่เกิด แต่ในปัจจุบันต้องมาเรียนหนังสือทำให้ตนเองต้องมาอยู่หอพักกับเพื่อน ดังนั้นทางครอบครัวจึงให้เงินใช้จ่ายต่อเดือน 5,000 บาท ซึ่งก็เพียงพอต่อการใช้จ่ายในแต่ละเดือน จากการสำรวจพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนทั้ง 5 ประการ รัตดายอมรับว่าตนเองเคยมีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เช่น เบียร์ พฤติกรรมการบริโภคนิยม เช่น ซื้อกระเป๋าถือที่มีราคาแพงมียี่ห้อ แต่ไม่เคยมีพฤติกรรมการใช้สารเสพติด พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์โดยเสรี และพฤติกรรมการเล่นการพนันแต่อย่างไร

กระบวนการขัดเกลาทางสังคม

กระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่นิตได้รับจากครอบครัว รัตดา กล่าวว่าในชีวิตประจำวัน ครอบครัวมีการสอนให้ได้เรียนรู้เรื่องมารยาทในการรับประทานอาหารคือ จะต้องทานอาหารให้ครบสามมื้อ, ล้างมือก่อนรับประทานอาหาร, ห้ามเคี้ยวข้าวเสียงดัง, การทำความสะอาดร่างกาย การแต่งกายให้เรียบร้อยเหมาะสมถูกกาลเทศะ เช่น ไปงานศพต้องแต่งชุดดำ เป็นต้น ส่วนกิจกรรมของสังคมที่รัตดาได้รับการขัดเกลาจากครอบครัวได้แก่ การรู้จักเลือกคบเพื่อนที่ดี ไม่คบเพื่อนที่เที่ยวกลางคืน ติดสารเสพติด การใช้จ่ายเงินอย่างประหยัดไม่สุรุ่ยสุร่าย โดยพ่อแม่สอนรัตดาว่า "หากจะไปเที่ยวก็ต้องขออนุญาตพ่อกับแม่ก่อน" ส่วนในช่วงที่รัตดาเป็นเด็กแม่มักจะเล่าเรื่องในครอบครัวให้ฟังอยู่เสมอๆ ส่วนในวันหยุดครอบครัวของรัตดาจะมีกิจกรรมทำร่วมกันภายในครอบครัว คือ ไปเที่ยวนอกบ้านด้วยกัน เช่น ห้างสรรพสินค้า ทำอาหารร่วมกัน ช่วยกันทำความสะอาดบ้าน ทำให้ครอบครัวมีความอบอุ่นเสมอ ดังนั้นเมื่อเวลาที่รัตดามีปัญหา ก็จะปรึกษากับครอบครัวได้ทุกอย่าง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเรียน, เรื่องเพื่อน, สุขภาพ, และรายจ่ายต่างๆ เป็นต้น และรัตดามักจะได้รับคำแนะนำที่ฟังแล้ว "รู้สึกมีกำลังใจในการต่อสู้กับปัญหา" ทำให้รัตดา มีการคิดและหาทางแก้ไขปัญหาได้ไม่ผิดพลาด โดยที่แม่ได้สอนให้รู้จักคิดว่าปัญหาทุกอย่างมีทางออก และ "ให้ดูแม่เป็นตัวอย่าง" โดยปกติรัตดาจะใช้เวลาอยู่ร่วมกับครอบครัวประมาณ 7 ชั่วโมงต่อวัน งานที่ได้รับมอบหมายในครอบครัว เช่น กวาดบ้านถูบ้าน ล้างจาน และงานอื่นๆ ที่แม่เรียกใช้ รัตดาเชื่อว่า การขัดเกลาในครอบครัวส่งผลให้ตนเองมีบุคลิกภาพที่เป็นคนมองโลกในแง่ดี ไม่กล้าแสดงออก หรือตัดสินใจด้วยตัวเอง และชอบตามใจผู้อื่น แต่ไม่ชอบให้ใครมาขัดใจเพราะถูกเลี้ยงแบบตามใจ

กระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่นิตได้รับจากกลุ่มเพื่อน ทำให้รัตดาเป็นคนที่มีมองโลกได้กว้างขึ้น ทำให้ได้เห็นถึงความแตกต่างทางด้านความคิด อารมณ์ มีการเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้เข้ากับกลุ่มเพื่อน รู้จักความสามัคคี มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการทำงานร่วมกัน โดยในแต่ละวันนิตจะใช้เวลาอยู่ร่วมกับเพื่อนประมาณ 13 ชั่วโมง กิจกรรมที่ทำร่วมกัน คือ ไปเที่ยว เช่น

ห้างสรรพสินค้า ดูภาพยนตร์ ฟูดคью ทำรายงาน เรียนหนังสือ และทานข้าวด้วยกัน ส่วนพฤติกรรมที่ได้รับการขัดเกลาจากกลุ่มเพื่อนนั้น ทำให้รัดตามีค่านิยมในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การเที่ยวกลางคืน “โดยส่วนตัวแล้วไม่ค่อยชอบเท่าไร แต่ถ้าวอกไปกับเพื่อนก็จะมี การดึกเดือนกันในเรื่องการดื่มเหล้า” เวลาที่มีปัญหาจะปรึกษาเพื่อนในเรื่องการอยู่ร่วมกันในกลุ่ม แล้วมีความขัดแย้งกันในด้านความคิดเห็นจะปรึกษากับคนที่ไว้ใจ แต่โดยส่วนมากแล้วจะปรึกษากับครอบครัวมากกว่า”

กระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่ได้รับจากสถาบันการศึกษา ทำให้ได้เรียนรู้ในเรื่องการปฏิบัติตัวให้เหมาะสมในสังคมโดยที่อาจารย์จะพูดสอนแทรกในบทเรียนที่เรียน มีการพูดคุยกับอาจารย์ในเรื่องเรียน อาจารย์ได้เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นเสมอในเวลาเรียน “แต่โดยส่วนมากแล้วไม่ได้เสนอไปโดยตรง จะเขียนตอบอาจารย์เป็นส่วนใหญ่”

กระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่ได้รับจากสื่อมวลชนนั้นนิสิตได้รับรู้เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสาร ข่าวการเมือง สถานการณ์ต่างๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ “มีการดูข่าวตอนหัวค่ำ แต่ไม่มีรายการที่ดูแน่นอน” “ดารานักแสดง,นางแบบไม่มีอิทธิพลต่อตัวเองเลย” แต่จะเป็นการชื่นชมคนในวงการบันเทิงที่หึ่งเก่งด้านกีฬา การเรียน และรักครอบครัว อิทธิที่ได้รับจากกระบวนการขัดเกลาของสื่อพบว่า ทำให้รู้จักที่จะดูแลรักษาสุขภาพของตนเอง

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมที่เบี่ยงเบน 5 ประการ

1. พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์โดยเสรี “คิดว่าเป็นสิทธิส่วนบุคคล แต่สำหรับตัวเองแล้วการมีเพศสัมพันธ์โดยเสรีเป็นสิ่งที่ไม่ควรทำ”
2. พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ “มีความรู้สึกเฉยๆ เพราะหากดื่มแล้วไม่ทำให้ใครเดือดร้อน”
3. พฤติกรรมการใช้สารเสพติด เช่น บุหรี่ “รู้สึกไม่ชอบ เพราะเป็นการทำลายบรรยากาศของผู้ที่อยู่ใกล้และทำให้เกิดปัญหาต่อสังคมอีกด้วย”
4. พฤติกรรมการบริโภคนิยม “มีความรู้สึกเฉยๆ เพราะปกติแล้วก็เป็นคนที่มินิสมัยแบบนี้อยู่แล้ว แต่ก็ไม่บ่อยจนเกินไปประมาณ 3 เดือนต่อครั้ง”
5. พฤติกรรมการเล่นการพนัน “รู้สึกไม่ดีต่อคนที่เล่นการพนัน เพราะทำให้เกิดความขัดแย้งในสังคมตามมา เช่น ปัญหาการขโมย ความขัดแย้งในครอบครัว”

จากความคิดเห็นของนิสิตพบว่าพฤติกรรมที่ควรแก้ไขเป็นอันดับแรก คือ พฤติกรรมการใช้สารเสพติด รองลงมาคือพฤติกรรมการเล่นการพนัน พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์โดยเสรี และสุดท้ายคือพฤติกรรมการบริโภคนิยม

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกพบว่าพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาที่สุดที่ได้เรียนรู้จากสถาบันทางสังคม ได้แก่

1. สถาบันครอบครัว พฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนา คือ พฤติกรรมที่พ่อแม่ดื่มของมีนเมา ทะเลาะกัน

2. กลุ่มเพื่อน พฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนา คือ พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์โดยเสรี

3. สื่อมวลชน พฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนา คือ พฤติกรรมการใช้จ่ายที่ฟุ่มเฟือย ส่วนพฤติกรรมที่พึงปรารถนาที่สุดที่นิสิตได้เรียนรู้จากสถาบันทางสังคม ได้แก่

1. สถาบันครอบครัว พฤติกรรมที่พึงปรารถนา คือ ครอบครัวมีความรักและความเข้าใจต่อกัน

2. กลุ่มเพื่อน พฤติกรรมที่พึงปรารถนา คือ ความสามัคคี มีน้ำใจ ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน

3. สื่อมวลชน พฤติกรรมที่พึงปรารถนา คือ การประพฤติตัวเป็นแบบอย่างที่ดี ส่วนแนวทางการแก้ปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ พบสรุปได้ดังนี้

1. พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์โดยเสรี “คิดถึงคำสั่งสอนของพ่อแม่”

2. พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ “คิดถึงสุขภาพ เพราะการดื่มทำให้เป็นอันตรายต่อร่างกาย”

3. พฤติกรรมการใช้สารเสพติด “เลิกโดยเด็ดขาด และไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด เพราะมีโทษอย่างร้ายแรง”

4. พฤติกรรมการเล่นการพนัน “ถ้าติดก็พยายามเลิกและลดจำนวนการเล่นลง”

กรณีศึกษาที่ 9

ชื่อ สมชาย (นามสมมติ) สัมภาษณ์ในวันที่ 18 มกราคม 2546

สมชายเป็นนิสิตคณะมนุษยศาสตร์ กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 3 อายุ 21 ปี ปัจจุบันอาศัยอยู่หอพักนอกเมืองตามลำพัง สมชายเล่าว่าตนเองเติบโตมาในครอบครัวเดียวที่มีจำนวนสมาชิก 3 คน และตั้งแต่เกิดจนถึง 5 ขวบ อาศัยอยู่กับพ่อแม่มาโดยตลอด เพิ่งอยู่ตามลำพังก็เมื่อที่ตนเองมาเรียนเท่านั้น ซึ่งทางบ้านเป็นห่วงมาก แม่เป็นห่วงว่าตนเองจะมีเงินไม่พอใช้จ่ายเสมอจึงให้เงินใช้จ่ายต่อเดือนประมาณ 6,500 บาทขึ้นไป สิ่งนี้เป็นเหตุให้สมชายควบคุมรายจ่ายตนเองไม่ค่อยได้สมชายจึงยอมรับว่าเคยมี พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เช่น เบียร์ไวน์ เป็นต้น เคยมีพฤติกรรมการบริโภคนิยม เช่น การซื้อกระเป๋า เสื้อผ้าที่มียี่ห้อและราคาแพง เคยมี

พฤติกรรมการใช้สารเสพติด เช่น การสูบบุหรี่ เคยมีพฤติกรรมการเล่นการพนัน เช่น การเล่นไพ่ แต่ไม่เคยมีพฤติกรรมที่มีเพศสัมพันธ์โดยเสรีแต่อย่างไร

กระบวนการขัดเกลาทางสังคม

กระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่นิสิตได้รับจากสถาบันครอบครัวนั้น สมชายพบว่า สถาบันครอบครัวมีส่วนสำคัญในการสอนกิจกรรมในชีวิตประจำวันคือ การรักษาความสะอาดของตัวเอง เช่น อาบน้ำวันละ 2 ครั้ง ด้านสิ่งแวดล้อม เช่น ให้อาบน้ำวันละ 2 ครั้ง การทำความสะอาดร่างกาย การรับประทานอาหารที่สะอาด และถูกสุขลักษณะ กิจกรรมในสังคมที่ได้เรียนรู้จากครอบครัวได้แก่ การคบเพื่อน เช่น การรู้จักคบเพื่อนที่ดี การใช้จ่ายเงินอย่างประหยัดและใช้ในสิ่งที่มีประโยชน์ สมชายเล่าว่าเมื่อตอนที่ตนเองเป็นเด็กโดยที่พ่อแม่จะเล่าเรื่องต่าง ๆ ในครอบครัว เช่น การเริ่มรู้จักกันของพ่อแม่ โดยแม่จะเล่านิทานก่อนนอนทุกคืน สำหรับในวันหยุดโดยเฉพาะช่วงปิดเทอมจะไปเที่ยวสถานที่ต่าง ๆ เช่น ทะเล ดูนก ภูเขา สมชายกล่าวว่าตนเองจะปรึกษากับครอบครัวทุกเรื่อง โดยที่พ่อแม่จะบอกแนวทางให้เลือกทำ แล้วให้ตนคิดว่าจะแก้ปัญหาอย่างไร ทำให้ในแต่ละวันสมชายใช้เวลาอยู่ร่วมกับครอบครัวประมาณ 8-10 ชั่วโมง กิจกรรมที่ทำร่วมกัน คือ ดูทีวี รับประทานอาหาร และไปเที่ยวด้วยกัน สำหรับงานบ้านที่สมชายได้รับมอบหมายในครอบครัวได้แก่ ทำความสะอาดบ้าน ล้างจาน ซักผ้า กรอกน้ำ เป็นต้น จากการสัมภาษณ์สมชายมีความเชื่อว่า บุคคลิกที่ส่งผลมาจากกการขัดเกลาจากครอบครัวทำให้ตนเองเป็นคนที่ "ไม่ชอบยุ่งเรื่องของความคิดของคนอื่น ไม่ทำตัวให้ดูน่าเกลียด พูดจาดีและสุภาพ"

กระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่นิสิตได้รับจากกลุ่มเพื่อนนั้น พบว่าสมชายได้เรียนในเรื่องการอยู่ร่วมกันในสังคม การช่วยเหลือกันและกัน รู้ว่าคนแต่ละคนมีนิสัยต่างกัน มีความเห็นแก่ตัว มีความเชื่อเพื่อเพื่อนนอกจากนี้สมชายยังได้เรียนรู้เรื่องความเสมอภาค ความยุติธรรม และความมีประชาธิปไตย จากการแบ่งงานกัน การลงมติในการไปเที่ยว สมชายกล่าวว่าตนเองใช้เวลาอยู่กับเพื่อนประมาณ 5-7 ชั่วโมงต่อวัน โดยกิจกรรมที่ทำร่วมกัน คือ เรียน ไปเที่ยว เล่นเกมส์ อ่านหนังสือและการพูดคุย เป็นต้น และเพื่อนๆของสมชายจะมีการดักเตือนกันในเรื่องต่างๆ เช่น เตือนให้อ่านหนังสือ ให้ทำงานส่ง โดยทั่วไปจะปรึกษาเพื่อนทุกเรื่องยกเว้น เรื่องครอบครัว การเงิน และความรัก

กระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่นิสิตได้รับจากสถานศึกษานั้น พบว่าสมชายได้เรียนรู้เรื่องการใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด และโทษของสิ่งเสพติด และอันตรายจากการมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ใช้ถุงยางจากสถานศึกษา นอกจากนี้สมชายยังได้มีการพูดคุยกับอาจารย์ในเรื่องทั่วไป เช่น การศึกษา การเมือง สภาพของสังคม อาจารย์ได้ให้โอกาสและกระตุ้นให้นิสิตมีในการเสนอความ

คิดเห็นอยู่เสมอ เช่น ในระหว่างการสอนอาจารย์จะถามว่า "ทำอย่างไรดี" เมื่อนิสิตเสนอไปอาจารย์ก็จะพิจารณา โดยลักษณะของอาจารย์ที่ตนเองชื่นชอบจะต้องเป็นคนที่รับฟังความคิดเห็น และพร้อมที่จะปรับปรุงการสอน เป็นคนที่พูดจาดีเหตุผล สุภาพ มีความตั้งใจที่มาสอน จะปรึกษาอาจารย์เรื่องเรียน เรื่องทางบ้านและเรื่องกิจกรรม

การบวนการซัดเกล้าทางสังคมที่นิสิตได้รับจากสื่อมวลชนพบว่า สมชายได้เรียนรู้ในเรื่องปัญหาของสื่อต่อเยาวชน ยาเสพติด การพนัน สภาพของสังคม สมชายกล่าวว่าถ้าตนเองว่างก็จะดูโทรทัศน์บ้างแต่ไม่มีรายการที่ต้องดูเป็นประจำ สมชายกล่าวว่าตนไม่ได้รับอิทธิพลจากดารานักแสดงและจากสื่อจนถึงมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามแบบแต่อย่างไร

สำหรับการแสดงความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมหรือพฤติกรรมที่เบี่ยงเบน 5 ประการ ประเด็นที่สำคัญ มีดังนี้

"ไม่ค่อยจะเห็นด้วยกับการที่วัยรุ่นมีพฤติกรรมมีเพศสัมพันธ์โดยเสรี" เพราะเป็นวัยที่อยู่ในการศึกษาหาความรู้ นอกจากนั้นยังเป็นแหล่งที่ทำให้เกิดการติดต่อโรคทางเพศสัมพันธ์

"พฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ว่า น่าจะดื่มได้บางโอกาสและในปริมาณที่ตนเองสามารถควบคุมตนเองได้"

"พฤติกรรมการใช้สารเสพติดว่าเป็นสิ่งที่ไร้สาระ ลิ่นเปลือง แต่อาจจำเป็นบางโอกาสที่จะต้องเข้ากับกลุ่มเพื่อน หรือสังคมของตน"

"พฤติกรรมการบริโภคนิยมว่า ตนเองไม่ค่อยเห็นด้วยกับการมีพฤติกรรมแบบนี้ แต่ในบางครั้งตนเองก็ต้องยอมรับว่าของราคาสูงคุณภาพและระยะเวลาของการใช้งานดีกว่าของทั่วไป"

สำหรับการแก้ไขพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนทั้ง 5 ประการพบว่า สมชายมีความเห็นว่า พฤติกรรมการใช้สารเสพติดเป็นพฤติกรรมที่ควรได้รับการแก้ไขเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์โดยเสรี พฤติกรรมการเล่นการพนัน พฤติกรรมการบริโภคนิยม และพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามลำดับ

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกนั้นสมชายได้กล่าวว่ากล่าวได้ว่า โดยส่วนมากแล้วตนเองได้เรียนรู้พฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาจากกลุ่มเพื่อน ในเรื่องการมีเพศสัมพันธ์โดยเสรี การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พฤติกรรมการบริโภคนิยม การเล่นการพนัน การทดลองใช้สารเสพติด

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกพบว่าพฤติกรรมที่พึงปรารถนาที่สุดที่นิสิตได้เรียนรู้จากสถาบันทางสังคม ได้แก่

1. ครอบครัว พฤติกรรมที่พึงปรารถนาคือ ครอบครัวมีการให้ความรักความอบอุ่น

2. กลุ่มเพื่อน พฤติกรรมที่พึงปรารถนา คือ กลุ่มเพื่อนมีการใช้ของที่ราคาถูกแต่มีคุณภาพเพราะจะทำให้ไม่เกิดพฤติกรรมการบริโภคนิยม
3. สถาบันการศึกษา พฤติกรรมที่พึงปรารถนา คือ สอนให้ตนเองมีความมุ่งมั่นตั้งใจเรียน
4. สื่อมวลชน พฤติกรรมที่พึงปรารถนา คือ มีรายการที่มีประโยชน์ต่อสังคม ส่วนแนวทางแก้ไขเมื่อมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ นิสิตมีความเห็นว่า
 1. พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ควรแก้ไขโดย "พยายามระงับจิตใจ ถ้าทำไม่ได้ควรใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้ง"
 2. พฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ควรแก้ไขโดย "ลดปริมาณการดื่มให้น้อยลงที่ละนิดจนเลิกได้"
 3. พฤติกรรมการบริโภคนิยมควรแก้ไขโดย "ใช้สิ่งจำเป็นและมีประโยชน์ต่อตัวเองมากที่สุด"
 4. พฤติกรรมการใช้สารเสพติดควรแก้ไขโดย "ค่อย ๆ ลดปริมาณการใช้สารเสพติดจนสามารถเลิกให้ได้"
 5. พฤติกรรมการเล่นพนันควรแก้ไขโดย "ต้องควบคุมตนเองให้ดี"

กรณีศึกษาที่ 10

ชื่อ ปกรณ์ (นามสมมติ) สัมภาษณ์ในวันที่ 21 มกราคม 2546

ปกรณ์เป็นนิสิตคณะมนุษยศาสตร์กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 4 อายุ 22 ปี อาศัยอยู่หอพักคนเดียว ซึ่งเมื่อก่อนปกรณ์อยู่กับรวมกับเพื่อนผู้ชายที่หอพักรวม แต่ตนเองเป็นคนที่ชอบความเป็นส่วนตัวจึงย้ายออกมาอยู่คนเดียว ปกรณ์เกิดและเติบโตมาในครอบครัวขยายที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 5 คน ซึ่งตั้งแต่เกิดถึงปัจจุบันก็อาศัยอยู่กับพ่อแม่ เพิ่งจะมาอยู่หอพักเมื่อครั้งที่ตนเองมาเรียนที่มหาวิทยาลัย เพราะบ้านอยู่ที่ต่างจังหวัด สำหรับค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือนทางบ้านให้ใช้จ่ายเดือนละ 5,000 บาท ซึ่งถ้าหากไม่พอใช้ก็สามารถขอเพิ่มได้เสมอ ปกรณ์ยอมรับว่าตนเองเคยมีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เช่น ดื่มเหล้า เคยมีพฤติกรรมการบริโภคนิยม เช่น การขอให้แม่ซื้อมือถือให้ เคยมีพฤติกรรมการเล่นการพนัน เช่น การเล่นพนันบอล แต่ไม่เคยมีพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์โดยเสรี พฤติกรรมการใช้สารเสพติดแต่อย่างไร

กระบวนการขัดเกลาทางสังคม

กระบวนการการขัดเกลาทางสังคมที่นิสิตได้รับจากครอบครัว ปกรณ์กล่าวว่าครอบครัวมีส่วนสำคัญจะในการสอนให้ทำกิจกรรมประจำวัน เช่น การวางตัวให้เหมาะสม ถูกกาลเทศะ ต่อ

หน้าผู้ใหญ่ก็ควรอ่อนน้อมเพราะเป็นผู้น้อย การทำกิจกรรมสังคม เช่น การคบเพื่อนให้คบคนดี โดยครอบครัวพยายามสอนให้รู้จักคบเพื่อน เพราะกลัวจะเลียนแบบเพื่อนที่ไม่ดี นอกจากนี้สอนให้ใช้จ่ายตามสมควรไม่ฟุ้งเฟ้อแต่ไม่ซีเหี้ยม รู้จักหาความบันเทิง รู้จักเที่ยวแต่พอดี คือไม่ได้เสียการเรียน และในตอนที่เป็นเด็กพ่อแม่ก็จะเล่าเรื่องราวต่าง ๆ เช่น ประวัติความเป็นมาของท้องถิ่นที่อยู่ ให้ปกครองฟังอยู่เสมอ เพื่อให้รู้จักท้องถิ่นของตนมากขึ้น การใช้เวลาว่างในวันหยุดส่วนใหญ่จะทำงาน ต่างๆร่วมกันกับสมาชิกในครอบครัว เช่น งานบ้าน งานเล็ก ๆ น้อย ๆ ในครอบครัว รับประทานอาหารร่วมกัน นั่งคุยกัน ดูทีวี เมื่อมีปัญหา ก็จะปรึกษาหารือกับคนในครอบครัว เช่น การเรียนตอนนี้เป็นอย่างไรมีดีตรงไหน โดยที่ครอบครัวจะช่วยปลอบใจไม่ให้เครียด แต่สอนว่า "ให้ทำเต็มที่แต่ไม่ได้บังคับว่าต้องได้เท่านั้นเท่านี้" เรื่องการเงินถ้ามีปัญหาพ่อกับแม่ก็จะช่วยเหลือโดยการส่งมาให้ใช้ ปกรณ์กล่าวว่า ตนมักจะใช้เวลาอยู่ร่วมกับครอบครัวถ้าเป็นวันหยุดและมักมีกิจกรรมร่วมกัน เช่น ทำอาหารและทำงานต่างๆ เช่น งานบ้าน โดยที่ตนเองจะช่วยกิจกรรมในบ้านเท่าที่ช่วยได้ เช่น ช่วยแม่ขายของ ปกรณ์เชื่อว่าการที่ตนเองเป็นคนที่เก็บความรู้สึกไว้ข้างใน การอ่อนน้อมถ่อมตน มีสัมมาคารวะก็เพราะครอบครัวสอนให้รู้จักเคารพผู้อาวุโสตั้งแต่เด็กๆ

กระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่นิสิตได้รับจากกลุ่มเพื่อนนั้น พบว่าปกรณ์ได้รู้เรื่องทั้งที่รู้แล้วและไม่เคยรู้มาก่อน เช่น การอยู่ร่วมกัน ความสามัคคีกัน การยอมรับฟังความคิดเห็นของกันและกันกับเพื่อน โดยที่ปกรณ์ได้เรียนรู้เรื่องความเสมอภาค ความยุติธรรม และความมีประชาธิปไตยจากเพื่อน เนื่องจากการอยู่ร่วมกันในสังคมจะต้องมีสิ่งเหล่านี้อยู่เพื่อให้ทั้ง 2 ฝ่ายอยู่ด้วยกันอย่างสันติ ส่วนใหญ่ปกรณ์จะใช้เวลาอยู่กับเพื่อนทั้งวัน เพราะต้องเรียนร่วมกัน ถ้านอกวันเวลาเรียนจะอยู่กับเพื่อนก็ประมาณ 4 - 5 ชม. หรือ บางวัน 1 - 2 ชม. ต่อวันเพื่อทำกิจกรรม เช่น เล่นกีฬา สนทนากัน หรือไม่ก็ปรึกษาเรื่องวิชาที่เรียน เพื่อนของปกรณ์จะคอยตักเตือนเมื่อทำสิ่งไม่ถูกต้อง ค่านิยมที่ตนเองได้รับการถ่ายทอดจากเพื่อนส่วนมากจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับบริโภคนิยม คือ จะให้ชื่อของใช้ที่ราคาแพงมีเยื่อหุ้มเพื่อให้ดูดี แต่ตนเองก็ไม่ได้ตาม เพราะคิดว่าไม่จำเป็น และเพื่อนจะแนะนำเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยเฉพาะอย่างยิ่งเวลาไปเที่ยวด้วยกัน "เพื่อนดื่มเราก็ดื่มกับเพื่อนด้วยเหมือนกับเป็นการเข้าสังคม" ปกรณ์กล่าวว่าตนจะปรึกษาเพื่อนในหลาย ๆ เรื่องที่ไม่ใหญ่เกินกว่าที่จะแก้ไขได้ด้วยตนเอง เช่น การเรียนหรือปัญหาความขัดแย้งกับเพื่อนคนอื่น ๆ

กระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่นิสิตได้รับจากสถาบันการศึกษาพบว่า ปกรณ์ได้เรียนรู้ว่า เมื่อมาเรียนในสถาบันที่ใหญ่และมีคนมาจากที่ต่างกันมากมาย ทำให้ได้เห็นถึงความแตกต่างของนิสัยของแต่ละคน ทำให้เรียนรู้ที่จะปรับตัวเข้าหากันอย่างเหมาะสม โดยในสถาบันการศึกษาพฤติกรรมส่วนใหญ่ที่ปกรณ์ได้เห็นและเรียนรู้ได้แก่ พฤติกรรมบริโภคนิยม โดยพบว่าเพื่อน ๆ นิสิต

มักจะพยายามแข่งขันเรื่องการแต่งตัวทำให้เป็นการสิ้นเปลือง นอกจากปกรณียังกล่าวว่า ตนเอง จะมีการพูดคุยกับอาจารย์ในเรื่องการเรียนอยู่ การศึกษาต่อ หรือการฝึกงาน แต่จะไม่ค่อยมีเรื่อง ใหม่ ๆ สักเท่าไร สำหรับเรื่องการเรียนการสอน อาจารย์จะเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นเสมอ ๆ ซึ่งถ้าสามารถตอบได้ พูดได้หรือมีความเห็นก็จะเสนอบ้าง ส่วนลักษณะของอาจารย์ที่ชอบและ ศรัทธา ต้องเป็นอาจารย์ที่ใจดี เข้าใจใจตัวนิสิต และเปิดโอกาสให้นิสิตแสดงความคิดเห็นตลอด และจะปรึกษาอาจารย์ในเรื่องการเรียน

กระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่นิสิตได้รับจากสื่อมวลชนพบว่า ปกรณียได้เรียนรู้ทุกเรื่อง ที่ผ่านสื่อทั้งมีประโยชน์และไม่มี บางที่สื่อมวลชนก็มีการเสนอข่าวตามความเป็นจริงหรือบางที่เป็น เรื่องใส่ร้ายกัน ทำให้ตนเองมีมุมมองที่กว้างขึ้นผ่านรับรู้ข่าวสารเรื่องราวใหม่ ๆ อยู่เสมอ เช่น เศรษฐกิจ ต่างประเทศ ส่วนมากจะใช้เวลาอยู่กับสื่อ เช่น โทรทัศน์ รายการที่ดูเป็นประจำ คือ ละคร เกมโชว์ สารคดี และสื่ूपพิเศษต่าง ๆ เช่น รายการเปิดเลนส์ส่องโลก ฯลฯ ประมาณวันละ 2 – 3 ชม. โดยที่ปกรณียมีความเห็นว่าร้อยละ 70 ของพฤติกรรมดังกล่าวได้รับอิทธิมาจากบุคคลที่ ปรากฏในรายการต่างๆที่ถ่ายทอดผ่านสื่อมวลชน เนื่องจากสื่อสามารถสอดแทรกเรื่องราวต่าง ๆ เพื่อให้คนดูเลียนแบบ เช่น การแต่งกายของนักแสดง บุคลิกภาพของตัวละคร ความคิด ค่านิยม

สำหรับการแสดงความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมหรือพฤติกรรมที่ เบี่ยงเบน 5 ประการพบว่ามีประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

"ปกรณียคิดว่าวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์โดยเสรีว่า เกิดจากการที่วัฒนธรรม ตะวันตกเข้ามามากเกินไป และสื่อก็แพร่ภาพเรื่องเหล่านั้นเกินพอดี เช่น มีรายการโป๊ทางทีวีตอน กลางคืน มีเว็บโป๊ในอินเทอร์เน็ต สื่อมีความเสรีเกินไปขาดการควบคุมทำให้สิ่งเหล่านี้แพร่ออกไป มาก"

"ปกรณียมีความเห็นว่า พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้นเป็นเรื่องธรรมดา เพราะ การดื่มสิ่งเหล่านี้มีมาตั้งแต่โบราณมีการสืบทอดกันมาเรื่อย ๆ จนกลายเป็นวัฒนธรรมอีก อย่างหนึ่งไปแล้ว"

"ปกรณียมีความเห็นต่อพฤติกรรมการใช้สารเสพติดว่า ควรจะห้ามไม่ให้มีพฤติกรรม การสูบบุหรี่ แต่คงห้ามได้ยาก เพราะรัฐบาลมีรายได้ส่วนหนึ่งมาจากคลังยาสูบ และเป็นรายได้ของ ประเทศ"

"ปกรณียมีความเห็นต่อพฤติกรรมการบริโภคนิยมว่า ถ้าเป็นของที่มีคุณภาพ น่าใช้และ ทนทานก็น่าจำเป็นที่จะต้องเลือกใช้"

"ปกรณียมีความเห็นต่อพฤติกรรมการเล่นพนันว่า ไม่เห็นด้วย สิ้นเปลืองโดยใช่เหตุ"

สำหรับการแก้ไขพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนทั้ง 5 ประการพบว่า ในความเห็นของปกรณนั้นมีความเห็นว่า พฤติกรรมที่เป็นปัญหามากที่สุดตอนนี้และควรที่จะแก้ไขเป็นอันดับแรก คือ "พฤติกรรมการใช้สารเสพติด" เพราะกำลังมีความรุนแรงทั่วทั้งประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พฤติกรรมการใช้สารเสพติดควรที่จะต้องมีการแก้ไขโดยเร่งด่วนเพราะโดยส่วนมากที่ติดสารเหล่านี้จะเป็นเยาวชนและวัยกำลังทำงานของชาติ

จากการสัมภาษณ์พบว่าพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาที่สุดที่นิสิตได้เรียนรู้จากสถาบันทางสังคม มีดังนี้

1. สถาบันครอบครัว พฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาคือ ครอบครัวที่ขาดความรักความอบอุ่น ไม่มีการอบรมสั่งสอนสิ่งที่ถูกที่ควร
2. กลุ่มเพื่อน พฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนา คือ เวลาที่เพื่อนมีปัญหาไม่มีการรับฟังปัญหา และให้โอกาสในการเสนอแนวความคิด
3. สถาบันการศึกษา พฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนา คือ สถาบันให้แต่ความรู้แต่ขาดการอบรมเรื่องศีลธรรมและจริยธรรม
4. สื่อมวลชน พฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนา คือ สื่อมีการเสนอเรื่องที่ไม่เหมาะสม เพื่อผลประโยชน์ของตัวเอง เช่น การโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มากเกินไป ควรจะมีการพิจารณาให้อยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสมและลดปริมาณลง เสนอสิ่งที่เป็นสาระและประโยชน์เพิ่มมากขึ้นจะดีกว่านี้ และอย่างเช่น คารานักแสดงที่ทำตัวเป็นตัวอย่างที่ไม่ดี มีการใช้สารเสพติด ควรจะทำการต่อต้านไม่ให้ออกอากาศ เป็นต้น และมีบทลงโทษอย่างเด็ดขาด

กล่าวโดยสรุปนั้น ปกรณกล่าวว่า กลุ่มเพื่อน เป็นสถาบันที่ทำให้เกิดความสามัคคีและความรักที่มีต่อกัน และสื่อมวลชนเป็นสถาบันที่นำความรู้ที่อยู่ในมุมโลกที่คนยังไม่รู้มาสู่สังคมและทำให้ตนเองรู้จักการเอาตัวรอดในสังคมปัจจุบัน เพราะว่า สังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

ส่วนแนวทางแก้ไขเมื่อมีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ นิสิตมีความคิดเห็นว่า

1. พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์โดยเสรีควรแก้ไขโดย "ปลูกฝังนิสัยความเป็นไทยของตนเอง และให้ความเข้าใจในวัฒนธรรมไทยให้มากขึ้น"
2. พฤติกรรมการบริโภคนิยมควรแก้ไขโดย "ต้องรู้จักเลือกที่จะรับต่อวัฒนธรรมตะวันตกที่หลั่งไหลเข้ามาเกินไป"
3. พฤติกรรมการใช้สารเสพติดควรแก้ไขโดย "รู้ป้องกันตนเองให้ไกลจากสิ่งเสพติด"
4. พฤติกรรมการเล่นพนันควรแก้ไขโดย "ไม่ควรที่จะลองเล่นการพนัน"

กรณีศึกษาที่ 11

ชื่อ พัชรี (นามสมมติ) สัมภาษณ์ในวันที่ 21 มกราคม 2546

พัชรีเป็นนิสิตคณะมนุษยศาสตร์กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 5 เนื่องจากว่าเรียนไม่จบตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด ปัจจุบันพัชรีอายุ 25 ปี อาศัยอยู่หอพักนอกเมืองตามลำพัง พัชรีเกิดและเติบโตมาในครอบครัวเดี่ยวที่จำนวนสมาชิก 3 คน ตั้งแต่เกิดถึง 5 ขวบ พัชรีก็อาศัยอยู่กับพ่อแม่มาโดยตลอด แต่ในปัจจุบันต้องมาอยู่หอพักเพราะบ้านอยู่ต่างจังหวัด ดังนั้นทางบ้านจึงให้เงินใช้จ่ายในแต่ละเดือนเป็นจำนวนมากกว่า 6,100 บาทขึ้นไป ซึ่งเป็นจำนวนเงินที่มากเมื่อเทียบกับเพื่อนๆบางคนแต่ในบางครั้งจำนวนเงินที่ทางบ้านให้ตนเองก็ใช้ไม่พอกับการใช้จ่าย เนื่องจากว่าพัชรีทราบดีว่าตนเองเป็นคนที่ใช้เงินฟุ่มเฟือย จากการสัมภาษณ์อย่างเจาะลึกพัชรียอมรับว่าเคยมีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เช่น เหล้า เบียร์ เคยมีพฤติกรรมการบริโภคนิยม เช่น การขอร้องให้แม่ซื้อโทรศัพท์มือถือให้ เพราะพัชรีเห็นว่าเพื่อนๆ ในกลุ่มมีกันเกือบทุกคน แต่ไม่เคยมีพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์โดยเสรี พฤติกรรมการใช้สารเสพติด และพฤติกรรมการเล่นการพนันแต่อย่างไร

กระบวนการขัดเกลาทางสังคม

กระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่นิสิตได้รับการครอบครัวยุติว่า ครอบครัวของพัชรีมีส่วนสำคัญในการสอนให้ทำกิจกรรมในชีวิตประจำวัน เช่น การสอนให้ดูแลตัวเอง การรักษาความสะอาดทั้งที่อยู่อาศัยและที่ทำงาน ต้องอาบน้ำอย่างน้อยวันละ 2 ครั้ง ในเรื่องโภชนาการมีสอนให้ทานอาหารครบ 5 หมู่ ดื่มน้ำเยอะ ๆ และให้ทานผลไม้ทุกมื้อ ในเรื่องแต่งตัวต้องเรียบร้อย มิดชิด และสอนให้รู้จักคบเพื่อนไม่แบ่งแยกฐานะ โดยที่พัชรีกล่าวว่า จะเลือกทำกิจกรรมกับกลุ่มเพื่อนที่ไม่มีเรื่องเสียหาย การใช้นั้นพอกับแม่สอนให้ใช้อย่างประหยัด แต่ประหยัดจนเกินไป ในการเล่าเรียนจะรู้จักแบ่งเวลาในการหาความบันเทิง เช่น ดูทีวี ฟังเพลง ดูหนัง โดยจะต้องรู้จักเลือกให้เหมาะสมด้วยตนเอง สำหรับในวัยเด็กพ่อแม่จะมีการเล่าเรื่องส่วนตัวและนิทานก่อนนอนให้ฟังอยู่บ่อยๆ ส่วนในวันหยุดทางครอบครัวจะมีกิจกรรมทำร่วมกันในครอบครัว เช่น การทำกับข้าว การทำขนม การช่วยกันทำความสะอาดบ้าน ปลูกต้นไม้ และไปห้องสมุดประชาชนด้วยกัน พัชรีกล่าวว่าเวลามีปัญหาโดยมากแล้วจะปรึกษาครอบครัว เช่น เรื่องการเรียน เรื่องเพื่อน โดยตนเองจะใช้เวลาอยู่ร่วมกับครอบครัวเป็นประจำทุกวันถ้าหากได้กลับบ้าน พัชรีกล่าวว่า งานบ้านที่ตนเองได้รับมอบหมายให้ทำ คือ ถูบ้าน กวาดบ้าน ล้างจาน ซักเสื้อผ้า จากการสัมภาษณ์อย่างเจาะลึกพบว่าบุคลิกภาพที่พัชรีได้รับการขัดเกลาจากครอบครัวทำให้ตนเองเป็นคนที่กำลังตัดสินใจและกล้าแสดงออก เพราะครอบครัวจะปล่อยให้พัชรีตัดสินใจด้วยตัวเอง

กระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่นิสิตได้รับจากในกลุ่มเพื่อนพบว่า พัทรีได้เรียนรู้ว่าแต่ละคนมีนิสัยที่แตกต่างกันในการอยู่ร่วมกันจึงต้องมีการปรับปรุงตนเองเพื่อที่จะเข้ากับเพื่อนๆได้ และยังได้กล่าวอีกว่า ตนเองมีเพื่อนที่มีพฤติกรรมที่เบี่ยงเบน เช่น มีพฤติกรรมกามมีเพศสัมพันธ์โดยเสรี พฤติกรรมการเล่นการพนัน ตนเองก็จะคอยตักเตือนไม่ให้ลุ่มหลงจนเกินไปและต้องใส่ใจกับการเรียนด้วย ทำให้พัทรีได้เรียนรู้เรื่องราวจากเพื่อนเพื่อให้เห็นทั้งแบบอย่างที่ดีและแบบอย่างที่ไม่ดีให้พัทรีได้เลือกปฏิบัติพัทรีมีเวลาอยู่ร่วมกับเพื่อนๆค่อนข้างมากคือ เกือบทั้งวัน เพราะพัทรีอยู่หอ ส่วนกิจกรรมที่ทำร่วมกันคือ การรับประทานอาหารร่วมกัน ดูโทรทัศน์ร่วมกัน ซึ่งทำให้ได้เรียนรู้ที่จะมีชีวิตอยู่ร่วมกันรวมทั้งเรื่องประชาธิปไตย เช่น การตกลงขอความคิดเห็นจากกลุ่มเพื่อนจากนั้นก็สรุปตามเสียงส่วนใหญ่ และมีกิจกรรมที่ทำร่วมกันคือ พูดคุย อ่านหนังสือ ฟังเพลง ไปเที่ยวทานอาหาร ร่วมกันเป็นต้น ส่วนเพื่อนคอยตักเตือนตนเองในเรื่องการพูดจา เพราะตนเองเป็นคนพูดจาไม่ค่อยจะเกรงใจใคร ทำให้ในบางครั้งเห็นเพื่อนบางคนเป็นคนที่เรียบร้อยก็อยากจะทำตาม แต่เมื่อมีปัญหาจะปรึกษากับเพื่อนส่วนมากก็จะเป็นเรื่องความรัก การเรียน เป็นต้น

กระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่นิสิตได้รับจากสถาบันการศึกษาพบว่า พัทรีกล่าวว่า อาจารย์จะพูดให้ฟังเสมอในเรื่องการประพฤติตัวให้อยู่ในจริยธรรม โดยอาจารย์จะให้โอกาสนิสิตทุกคนเท่าเทียมกัน ในเรื่องของการป้องกันกามมีเพศสัมพันธ์ให้อย่างปลอดภัย ในเรื่องของการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับเพื่อน อาจารย์จะเตือนเรื่องการใช้จ่ายให้ใช้จ่ายอย่างประหยัดไม่เกินตัว ในเรื่องของโทษของสารเสพติด ปกรณ์กล่าวว่าจากการพูดคุยกับอาจารย์ในเรื่องวิธีการเรียนนั้น อาจารย์ได้เสนอความคิดเห็นว่าให้นิสิตมีโอกาสพูดและตอบคำถามของอาจารย์มากกว่าฟังอย่างเดียวและให้โอกาสในการเสนอความคิดเห็นใหม่ ๆ ในการแสดงออกอย่างเต็มที่ และอาจารย์ยังได้แนะนำในสิ่งที่ตนเองบกพร่อง โดยที่ยังรับฟังความคิดเห็นของนิสิตไว้ ส่วนคุณลักษณะของอาจารย์ที่พัทรีชื่นชอบคือ มีลักษณะที่เป็นกันเองกับนิสิตและให้คำปรึกษากับนิสิตได้ในทุกเรื่องที่นิสิตมีปัญหา โดยส่วนมากจะเป็นเรื่องการเรียน

กระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่นิสิตได้เรียนรู้จากสื่อมวลชนพบว่า พัทรีได้เรียนรู้ในเรื่องข่าวสารในแต่ละวัน การดูแลรักษาสุขภาพของตนเองและการดูแลความงามผ่านสื่อต่างๆ โดยในแต่ละวันนั้น พัทรีจะใช้เวลาในการดูโทรทัศน์ เช่น ดูละคร ในเวลาที่พัทรีเครียดจากการอ่านหนังสือ ประมาณ 1.30 ชม.ต่อวัน ฟังเพลงจากวิทยุบ้างและฟังข่าวประมาณ 4 ชม.ต่อวัน และจะอ่านหนังสือพิมพ์ในเวลาว่างประมาณ 3 ชม.ต่อวัน พัทรีกล่าวว่าพฤติกรรมของตนเองที่ได้รับอิทธิพลจากดารานักแสดง นางแบบ นักร้อง และนักกีฬา เช่น การเรียน อุบนิสัยใจคอ เช่น ความใจบุญ ชอบช่วยเหลือสังคมของดารานักแสดง เช่น พี่แบม จนิศตา ได้เลียนแบบในด้านบุคลิกภาพ

การวางตัวให้ดูดี เพราะสื่อได้ให้ภาพของบุคคลที่เป็นที่ยอมรับของสังคมไว้ และตนก็ได้เห็นว่าเป็นสิ่งที่ดีก็เลยทำตาม

สำหรับการแสดงความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมหรือพฤติกรรมที่เบี่ยงเบน 5 ประการพบว่า มีประเด็นที่สำคัญดังนี้

“มีความเห็นต่อพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์โดยเสรีว่าเป็นสิ่งไม่ดี เพราะการมีสามีหรือภรรยาควรมีคนเดียว ถ้าหากว่าตนเองมีพฤติกรรมแบบในในวัยที่กำลังศึกษาเล่าเรียน เมื่อพ่อแม่ทราบก็ทำให้ท่านเสียใจ และไม่ไว้วางใจเราต่อไป”

“มีความเห็นว่า การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ควรที่จะดื่มได้ในปริมาณที่ควบคุมตนเองได้ และไม่บ่อยจนเกินไป”

“มีความเห็นต่อพฤติกรรมการใช้สารเสพติดจะทำให้ติด เมื่อติดแล้วจะส่งผลกระทบมากต่อครอบครัวและสังคม”

“มีความเห็นต่อพฤติกรรมการบริโภคนิยมว่าเป็นสิ่งที่ไม่จำเป็น ในการที่จะซื้อสินค้าราคาแพง ของไทยราคาถูกมีมาก ต่างชาติก็นิยมกัน เราก็ควรรักษาความเป็นไทยให้มาก”

“มีความเห็นต่อพฤติกรรมการเล่นการพนันว่าเป็นการสิ้นเปลือง และใช้เงินไปในทางที่ผิดและการพนันไม่เคยทำให้ใครรวย”

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกพัชรกุลกล่าวว่า พฤติกรรมที่ตนเองเห็นว่าควรที่จะต้องแก้ไขมากที่สุดคือ พฤติกรรมการใช้สารเสพติด โดยการรณรงค์ให้เห็นถึงโทษของยาเสพติดจากผู้ที่เคยมีพฤติกรรมการใช้สารเสพติดและการมีส่วนร่วมในการแจ้งเบาะแส

จากการสัมภาษณ์นิสิตกล่าวว่าพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาที่นิสิตได้เรียนรู้จากสถาบันทางสังคม มีดังนี้

1. สถาบันครอบครัว พฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาที่ได้พบคือ พ่อแม่ทะเลาะกัน ทำให้ที่บ้านขาดความอบอุ่น
2. กลุ่มเพื่อน พฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาคือ ในกลุ่มเพื่อนมีความเห็นแก่ตัวและ เอาเปรียบเปรียบกันไม่มีความสามัคคี
3. สถาบันการศึกษา พฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาคือ อาจารย์ขาดความเอาใจใส่ในการสอน
4. สื่อมวลชน พฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาคือ ใช้สื่อเป็นเครื่องมือในเชิงที่ไม่สร้างสรรค์ เช่น การออกข่าวโจมตีกัน เป็นต้น

จากการสัมภาษณ์พบว่าพฤติกรรมที่พึงปรารถนาที่นิสิตอยากให้เกิดขึ้นกับสถาบันทางสังคม ได้แก่

1. สถาบันครอบครัว พฤติกรรมที่พึงปรารถนา คือ อยากให้มีความเข้าใจกันในครอบครัว
2. กลุ่มเพื่อน พฤติกรรมที่พึงปรารถนา คือ อยากให้มีความรักความสามัคคีกันในหมู่เพื่อน
3. สถาบันการศึกษา พฤติกรรมที่พึงปรารถนา คือ อยากให้มีอาจารย์ที่มีความรับผิดชอบต่อการสอนและเอาใจใส่ต่อนิสิต
4. สื่อมวลชน พฤติกรรมที่พึงปรารถนา คือ อยากให้เสนอแต่ข้อมูลที่เป็นจริง กล่าวโดยสรุป ตามทัศนคติของพัชรีย์มีความเห็นว่ากลุ่มเพื่อนเป็นสถาบันที่สอนให้เข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงสังคมได้ดีที่สุด โดยเพื่อนบางคนมีการพัฒนาแตกต่างกัน บางคนพัฒนาขึ้นแต่บางคนแย้ง และเป็นสิ่งที่ทำให้ตนเองได้เห็นตัวอย่างทั้งด้านดีและด้านไม่ดีนำมาปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเอง

ส่วนแนวทางแก้ไขเมื่อมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ นิสิตมีความเห็นดังนี้

1. พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์โดยเสรีแก้ไขโดย "หยุดพฤติกรรมนี้โดยเร็วที่สุด และคิดถึงพ่อแม่มากที่สุด"
2. พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก้ไขโดย "หลีกเลี่ยงไม่ดื่ม และไม่ไปสถานที่เขาดื่มกัน"
3. พฤติกรรมการบริโภคนิยมแก้ไขโดย "คิดถึงค่าใช้จ่ายของเราที่จะต้องสิ้นเปลืองไปโดยใช่เหตุ แต่ในบางครั้งของบางอย่างราคาแพงแต่มีคุณภาพก็เป็นสาเหตุที่ทำให้เรามีพฤติกรรมนี้ได้เหมือนกัน"
4. พฤติกรรมการใช้สารเสพติดแก้ไขโดย "เห็นว่าการใช้สารเสพติดซึ่งเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย ดังนั้นสิ่งที่ต้องทำคือ หยุดการเสพ"
5. พฤติกรรมการเล่นการพนันแก้ไขโดย "เลิกเล่นการพนัน เพราะทำให้เสียเงินเสียเวลาและเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย"

กรณีศึกษาที่ 12

ชื่อ ประภาพร (นามสมมติ) สัมภาษณ์ในวันที่ 21 มกราคม 2546

ประภาพรเป็นนิสิตคณะมนุษยศาสตร์ กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 3 อายุ 21 ปี ปัจจุบันอาศัยอยู่หอพักเอกชนสตรีตามลำพัง เกิดและเติบโตมาในครอบครัวมีสมาชิก 5 คน ตั้งแต่แรก

เกิดถึง 5 ขวบ อาศัยอยู่กับพ่อแม่ ในปัจจุบันมาอาศัยอยู่หอพักส่วนรายได้ที่ทางบ้านให้ใช้ต่อเดือน ประมาณ 6,000 บาทเมื่อเทียบกับเพื่อนๆตนเองจะได้มากกว่าเพื่อนๆแต่ในบางครั้งถ้าไม่พอใช้ก็จะขอกับแม่เพิ่ม จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกประภาพรยอมรับว่าเคยมีพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์โดยเสรี เนื่องจากตนเองมีแฟนแล้ว เคยมีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เช่น เหล้า เบียร์ และเคยมีพฤติกรรมการบริโภคนิยม เช่น มีโทรศัพท์มือถือ เสื้อผ้าที่มียี่ห้อและราคาแพง เป็นต้นแต่ไม่เคยมีพฤติกรรมการใช้สารเสพติด และพฤติกรรมการเล่นการพนัน

กระบวนการขัดเกลาทางสังคม

สำหรับกระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่นิสิตได้รับจากครอบครัวพบว่า ประภาพรกล่าวว่า โดยส่วนมากครอบครัวจะมีการสอนให้ตนเองได้ทำกิจกรรมในชีวิตประจำวัน เช่น สอนให้รักษาความสะอาดที่อยู่อาศัยให้เรียบร้อย เพราะเป็นลูกผู้หญิง และในเรื่องสุขลักษณะของการรับประทานอาหาร คือ การรับประทานอาหารให้ตรงเวลาเพราะแม่กลัวว่าจะเป็นโรคกระเพาะอาหาร ในเรื่องการแต่งตัวให้เหมาะสมกับวัยและถูกกาลเทศ เช่น ในเวลาอยู่กับผู้ใหญ่ก็แต่งตัวให้เรียบร้อย ส่วนเรื่องการคบเพื่อนนั้นประภาพรกล่าวว่า พ่อกับแม่จะเข้มงวดมากให้ดูถึงความประพฤติของเพื่อนแต่ละคนว่ามีพฤติกรรมที่น่าคบไหม เช่น ต้องไม่เป็นคนที่เที่ยวกลางคืน ไม่เป็นคนติดยาเสพติด เป็นต้น เรื่องการใช้จ่ายนั้น ประภาพร กล่าวว่า ต้องเป็นคนที่สามารถบริหารเงินให้ได้ตามที่ทางบ้านให้มาในแต่ละเดือน เพื่อที่จะสร้างลักษณะนิสัยที่ดีในการใช้จ่าย ในเรื่อง การไปเที่ยว ถ้าไปตามลำพังกับเพื่อนๆ แม่ไม่ยอมให้ไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งการไปเที่ยวกลางคืนเนื่องจากแม่กลัวว่าจะเกิดอันตรายได้ แต่ถ้าหากไปกับครอบครัวอยากไปที่ไหนก็ได้ โดยที่ประภาพร กล่าวว่า ครอบครัวของตนจะได้ไปเที่ยวต่างจังหวัดประมาณปีละ 2 ครั้ง ไปเยี่ยมตากับยาย สำหรับในวัยเด็กพ่อแม่จะเล่าเรื่องเกี่ยวกับครอบครัวว่าพ่อแม่ลำบากอย่างไร เพื่อให้ประภาพรรู้จักการใช้เงินไม่สุรุ่ยสุร่าย ให้รู้จักอดทนขยันเพื่อที่ในอนาคตจะได้ไม่ลำบาก ส่วนกิจกรรมที่ร่วมกันทำในครอบครัว เช่น การปลูกต้นไม้ การทำความสะอาดบ้าน และไปจ่ายตลาดกับแม่จากนั้นก็ช่วยแม่ทำกับข้าว ในวันพระก็จะไปวัดด้วยกันทั้งครอบครัว โดยทั่วไปก็จะดูทีวี เล่นเกม เล่นกีฬาพร้อมกัน เป็นต้น ดังนั้นเวลาที่ประภาพรมีปัญหาจะปรึกษากับครอบครัว ในเรื่องเงิน การเรียน ความรัก ขอคำแนะนำสำหรับการเงิน แต่แม่ก็จะให้ใช้เท่าที่จำเป็นไม่ยอมให้ซื้อของแพงมาก เพราะยังไม่สามารถหาเงินเองได้ แม่ได้สอนว่าให้ตั้งใจเล่าเรียนทำเท่าที่ทำได้แต่ให้ขยันมาก ๆ สำหรับความรักไม่ยอมให้ยึดติดมากเพราะยังเป็นนักศึกษาอยู่ ประภาพรกล่าวว่า ถ้าหากเป็นวันหยุดในวันเสาร์และอาทิตย์ จะใช้เวลาอยู่ร่วมกับครอบครัวทั้งวัน แต่ถ้าหากไม่ใช่วันหยุดก็จะอยู่ร่วมกันประมาณ 3 ชม.เท่านั้นเพราะต่างคนต่างมีกิจกรรมที่ต้องทำ แต่ในแต่ละวันครอบครัวของ

ประภาพรจะมีกิจกรรมที่ทำร่วมกัน คือ การนั่งทานอาหารร่วมกัน ดูทีวี และพูดคุยกัน ส่วนงานที่ได้รับมอบหมายให้ทำที่บ้าน เช่น ซักผ้า พับผ้า ภูบ้าน ล้างจาน รดน้ำต้นไม้ และถ้าว่าง หรือสามารถทำอะไรก็จะช่วยทุกอย่าง ประภาพรกล่าวว่า พฤติกรรมที่ได้รับการขัดเกลาจากครอบครัวนั้นทำให้ตนเองเป็นคนอ่อนโยน เรียบร้อย ตั้งใจเรียน เอาใจใส่ต่อความรู้สึกของคนอื่นและรับฟังความคิดเห็นผู้อื่นเสมอ แต่ตนเองจะไม่ค่อยกล้าที่จะตัดสินใจด้วยตนเองและจะคล้อยตามคนอื่นได้ง่าย เป็นคนที่ซื่อตรงใจคน

กระบวนขัดเกลาทางสังคมที่นิสิตได้รับจากกลุ่มเพื่อนพบว่า ประภาพรได้เรียนรู้ถึงการอยู่ร่วมกันกับเพื่อนๆ โดยที่ทำให้ประภาพรได้เห็นว่ามีนิสัยของเพื่อนแต่ละคนไม่เหมือนกัน จึงทำให้ต้องมีการปรับตัวเข้าหากัน จากการเรียนรู้นิสัยของเพื่อนแต่ละคน ทำให้ประภาพรได้แยกแยะว่าเพื่อนคนไหนน่าคบเพื่อนคนไหนไม่น่าคบและรู้จักการทำงานร่วมกัน ทำให้เป็นคนที่ทำางตรงต่อเวลา และจากการที่ได้พูดคุยกับเพื่อนๆ ทำให้มีโลกทัศน์ที่กว้างขึ้นกว่าเดิม โดยในกลุ่มเพื่อนจะมีการแสดงความคิดเห็นและรับฟังเหตุผลของแต่ละคน ซึ่งตนเองก็จะให้ความสำคัญต่อเพื่อนทุกๆ คน โดยมากประภาพรจะใช้เวลาอยู่ร่วมกับเพื่อนเพราะตนเองอยู่หอพักโดยจะอยู่ร่วมกันทั้งเวลาเรียนและหลังเลิกเรียน กิจกรรมที่ทำร่วมกันคือ เรียน ทำงานร่วมกัน เช่น ทำการบ้าน อ่านหนังสือทานอาหาร ดูทีวี เล่นกีฬา ประภาพรยังกล่าวอีกว่าว่า เพื่อนๆคอยตักเตือนตนเอง ในเรื่องการเรียน เช่น การเข้าเรียนที่สม่ำเสมอ ไม่ควรที่จะขาดเรียน ส่วนในเรื่องความรักจะให้รู้จักคบคนที่เป็นคนดี ประภาพรกล่าวว่า พฤติกรรมที่ตนเองได้เลียนแบบมาจากเพื่อนๆ นั้น เช่น ในเรื่องความประหยัด และทำให้ตนเองมีบุคลิกภาพกล้าแสดงออกมากขึ้น แต่เมื่อเวลาที่มีปัญหาาก็ไม่ได้ปรึกษาเพื่อนๆ ในทุกเรื่อง แต่จะปรึกษาเมื่อเพื่อนในเรื่อง เรียน ความรักเท่านั้น

กระบวนกรขัดเกลาทางสังคมที่นิสิตได้รับจากสถาบันการศึกษาพบว่า ประภาพรได้เรียนรู้ว่า อาจารย์จะมีการสอนในเรื่องจริยธรรมในด้านต่างๆ การใช้จ่ายเงินไม่ฟุ่มเฟือยและไม่ควรหลงวัตถุมากเกินไป และอาจารย์ได้ชี้ให้เห็นโทษของสารเสพติดและไม่ควรมีพฤติกรรมทางเพศโดยเสรี และอาจารย์ก็จะมีกิจกรรมให้นิสิตได้ศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ เช่น การจัดอบรมเสวนาหรือการนำดารานักแสดงที่เคยติดสารเสพติดมาแล้วประสบการณ์ให้ฟัง ประภาพรกล่าวว่าตนเองมีการพูดคุยปรึกษากับอาจารย์ เช่น ในเรื่องการเรียน การอยู่ร่วมกันในสังคม โดยอาจารย์จะสอนว่าสังคมในมหาวิทยาลัยนั้นเรศวรเป็นสังคมที่แคบและมีการให้ความสนใจกันมาก ดังนั้นตัวเองเป็นนิสิตจะต้องทำตัวดีเพราะนิสิตจะเป็นหน้าเป็นตาให้แก่มหาวิทยาลัย อาจารย์ก็กล่าวว่า นิสิตจะต้องมีความพยายามมากกว่านี้ในการศึกษาเล่าเรียน และอาจารย์ก็ให้โอกาสนิสิตในการเสนอความคิดเห็นได้เสมอ ยกตัวอย่างเช่น เวลาที่อยู่ในชั้นเรียน ส่วนคุณลักษณะของอาจารย์ที่

ประภาพรชื่นชอบ คือเป็นคนที่สนุกสนานเฮฮา ยอมรับฟังความคิดเห็นของนิสิตและปรึกษาได้ทุกเรื่อง โดยส่วนตัวแล้วประภาพรจะปรึกษาอาจารย์เรื่องการเรียน การหาที่ฝึกงาน และการวางตัวในสังคม

กระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่นิสิตได้รับจากสื่อมวลชนพบว่า ประภาพรได้เรียนรู้ในเรื่องการแต่งตัวตามแฟชั่น ข่าวสารและข้อมูลใหม่ๆผ่านสื่อต่างๆ ซึ่งบางอย่างประภาพรคิดว่าทำตามแล้วดีก็จะมีการเลียนแบบบ้าง เช่น การแต่งกายให้เข้ากับสังคม การรักษาสุขภาพร่างกาย โดยในแต่ละวันประภาพรจะใช้เวลาในการดูโทรทัศน์ประมาณ 5 ชม.ต่อวัน ซึ่งตนเองจะดูรายการที่หลากหลาย เช่นรายการเกมโชว์ เล่นอินเตอร์เน็ตบางเป็นบางครั้ง เช่น เมื่อเวลาที่นิสิตไปนั่งทำงานที่ร้านคอมพิวเตอร์ ก็จะเข้าอินเตอร์เน็ตเพื่อเซิร์ท หาข้อมูลใหม่ ๆ ประมาณเดือนละ 3-4 ครั้ง แล้วแต่โอกาส จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกพบว่าพฤติกรรมที่ประภาพรคิดว่าตนเองได้รับอิทธิพลจากสื่อมวลชนนั้น ได้แก่ การแต่งตัวให้ทันสมัย การเป็นคนรอบรู้และทันสมัยตลอดเวลา ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้เป็นคนที่น่าสนใจเนื่องจากได้รับรู้เรื่องราวความเป็นไปของสังคมและสามารถที่จะพูดคุยเรื่องต่าง ๆ กับคนอื่นได้มากขึ้นและเป็นคนที่ทันสมัย ค่านิยมที่ได้รับจากสื่อมวลชนนั้นคืออยากจะมีหุ่นที่ดีเหมือนดารานางแบบสิ่งนี้เป็นเหตุที่ทำให้ตนเองความสนใจในสุขภาพของตนเองมากขึ้น ส่วนนักกีฬานั้นจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเล่นกีฬา เช่น ทำให้อยากให้เราเล่นกีฬามากขึ้นเพราะในบางครั้งมองว่านักกีฬาดีและมีบุคลิกภาพที่ดี

สรุปได้ว่า ประภาพรมีความเห็นว่าสถาบันทางสังคมทุกสถาบันมีส่วนช่วยในการวางตัว การเข้าสังคม การอยู่ร่วมกับผู้อื่น การปรับตัวเข้ากับคนแปลกหน้า คือ เป็นการปรับตัวจากสังคมบ้านมาอยู่หอพัก มาอยู่ร่วมกับเพื่อนในมหาวิทยาลัย เพราะทุกคนมาจากต่างถิ่น และมีลักษณะนิสัยที่ได้รับการเลี้ยงดูแตกต่างกัน ทำให้เราพบเจอคนที่หลากหลาย จึงต้องมีการปรับตัวเองให้เข้ากับเพื่อนๆ ได้

จากการแสดงความคิดเห็นต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนทั้ง 5 ประการ นิสิตมีความคิดเห็นว่า
“เห็นว่าการมีเพศสัมพันธ์โดยเสรีเป็นเรื่องธรรมดาถ้าเราสามารถควบคุมและดูแลตัวเองได้”

“พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีความเห็น ถ้าดื่มแล้วไม่ก่อความรำคาญก็ไม่ใช่ไร แต่คิดว่าถ้าดื่มเพื่อเข้าสังคมก็ไม่เห็นจำเป็น เพราะ การเข้าสังคมไม่เห็นจำเป็นต้องดื่ม แต่ถ้าต้องดื่มเพื่อสนุกระหว่างที่ดื่มบ้างในบางครั้งถ้าเพื่อนชวนหรือชวนเพื่อนนั่นเอง”

“พฤติกรรมการใช้สารเสพติด เป็นสิ่งที่ตนเองไม่ชอบ ไม่เห็นด้วยว่าจะต้องใช้สิ่งเหล่านี้ไม่เห็นว่าจะสามารถใช้ประโยชน์ในการแก้ปัญหาได้ รวมทั้งไม่ชอบคนที่ใช้สารพวกนี้ด้วย”

“พฤติกรรมกรรมการบริโภคนิยม ไม่เห็นด้วย คิดว่าของเหล่านี้ไม่มีความจำเป็น สามารถใช้สิ่งอื่นทดแทนได้ถ้าจำเป็น และตัวเองก็ได้รับอิทธิพลมาจากเพื่อนสนิทที่เป็นคนประหยัด ส่วนทางครอบครัวนั้นจะตามใจตนเองเสมอหากอยากได้ของที่มีราคาแพงๆก็สามารถขอได้แต่ต้องมีเหตุผลที่เพียงพอ”

“พฤติกรรมการเล่นการพนันนั้น ไม่ชอบเลยและเป็นการสูญเสียเงินโดยใช่เหตุ”

จากการสัมภาษณ์ถึงพฤติกรรมที่อยากให้มีการแก้ไขมากที่สุดคือ พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์โดยเสรี สังคมควรจะมีการสร้างค่านิยมใหม่ ๆ ที่ดีที่ถูกต้อง ปรภาพรามีความเห็นว่าคุณคนในสังคมควรมีส่วนร่วมในการแก้ไข โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันครอบครัวควรจะสอนลูก ๆ ให้วางตัวให้ดีรู้จักอะไรควรไม่ควร ส่วนกลุ่มเพื่อนควรจะช่วยกันดูแลกันห้ามปรามเพื่อน และสถาบันการศึกษาควรจะสอนเรื่องเพศสัมพันธ์ให้ถูกต้อง

จากการสัมภาษณ์ถึงพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาที่นิสิตได้เรียนรู้จากสถาบันทางสังคมนั้น ปรภาพรากล่าวว่า

1. สถาบันครอบครัว พฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนา คือ การมีส่วนร่วมทำให้เกิดพฤติกรรมกรรมการบริโภคนิยมซื้อของราคาแพง เช่น แม่ซื้อโทรศัพท์มือถือให้ เพราะแม่เห็นว่าเป็นสิ่งจำเป็น และพ่อกับแม่มักจะพาตนเองออกไปทานข้าวนอกบ้านเสมอ ซึ่งคิดว่าเป็นการปลูกฝังค่านิยมในการบริโภคนิยมให้กับตนเอง”

2. กลุ่มเพื่อน พฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนา คือ การทำให้เกิดการเลียนแบบพฤติกรรมกรรมการมีเพศสัมพันธ์โดยเสรี บริโภคนิยม และการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพราะเห็นว่าเพื่อนก็มีพฤติกรรมแบบนี้เป็นธรรมดาถ้าหากว่าเราจะมีพฤติกรรมแบบนี้บ้าง”

3. สถาบันสื่อมวลชน พฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนา คือ ปลูกฝังค่านิยมบริโภคนิยมจากพฤติกรรมของดารานักแสดงบางคน

ส่วนการสัมภาษณ์ถึงพฤติกรรมที่พึงปรารถนาที่นิสิตอยากให้เกิดขึ้นในสถาบันทางสังคมมีดังนี้

1. สถาบันครอบครัว พฤติกรรมที่พึงปรารถนา คือ การอยู่ร่วมกันและรับฟังความคิดเห็นมีความเป็นประชาธิปไตย

2. กลุ่มเพื่อน พฤติกรรมที่พึงปรารถนา คือ การอยู่ร่วมกันที่รับฟังความคิดเห็นของกันและกันมีความสามัคคี

3. สถาบันการศึกษา พฤติกรรมที่พึงปรารถนา คือ ทุกคนมีส่วนร่วมออกความคิดเห็นในการศึกษา

4. สื่อมวลชน พฤติกรรมที่พึงปรารถนา คือ การแสดงออกที่ดีและเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เยาวชน

ประภาพรมีความเห็นว่า กลุ่มเพื่อนเป็นสถาบันสอนให้เข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้ดีที่สุด เพราะมีการบอกเล่า พูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ทำให้เข้าใจเพื่อนมากขึ้น และเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกัน

ส่วนแนวการแก้ไขเมื่อมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ นิสิตมีความเห็นว่า พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์โดยเสรี "จะพยายามหยุดตัวเองไม่ให้เกิดเหตุการณ์อย่างนั้นอีก" ส่วนพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ , พฤติกรรมการบริโภคนิยม , พฤติกรรมการใช้สารเสพติด, ได้ และ พฤติกรรมการเล่นการพนัน ประภาพรมีความคิดเห็นว่า "จะพยายามที่จะเลิกให้ได้"

กรณีศึกษาที่ 13

ชื่อ วนิดา (นามสมมติ) สัมภาษณ์ในวันที่ 21 มกราคม 2546

วนิดาเป็นนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 3 อายุ 22 ปี อาศัยอยู่หอพักนอกเมือง กับเพื่อนผู้หญิง วนิดาเติบโตมาในครอบครัวขยายที่มีจำนวนสมาชิก 6 คน ตั้งแต่เล็กจนโตก็อาศัยอยู่กับพ่อแม่มาโดยตลอด แต่ในปัจจุบันต้องมาอาศัยอยู่ที่หอพักกับเพื่อน ทางบ้านจึงให้เงินไว้ใช้จ่ายเดือนละ 5,000 บาท จากการสัมภาษณ์ถึงการมีพฤติกรรมที่เบี่ยงเบน วนิดายอมรับว่า ตนเองเคยมีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เช่น เหล้า เบียร์ เท่านั้นเนื่องจากเพื่อนชักชวน แต่ไม่เคยมีพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์โดยเสรี พฤติกรรมการบริโภคนิยม พฤติกรรมการใช้สารเสพติด พฤติกรรมการเล่นพนัน

กระบวนการขัดเกลาทางสังคม

กระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่นิสิตได้รับจากทางครอบครัว วนิดากล่าวว่าในครอบครัวของตนเองจะมีการสอนให้ทำกิจกรรมในชีวิตประจำวัน เช่น ทำงานบ้าน อ่านหนังสือ ทำการบ้าน เลี้ยงน้อง ทางครอบครัวจะเข้มงวดในเรื่องการไปเที่ยวกับเพื่อน เช่น ไม่จะเที่ยวกลางคืน เนื่องจากว่าตนเองเป็นผู้หญิงและในเรื่องการคบเพื่อนควรคบเพื่อนดี ๆ ไม่เกเร ไม่เที่ยวเตร่ วนิดากล่าวว่าในตอนที่ตนเองเป็นเด็กนั้นพ่อแม่มักจะเล่าเรื่องต่างให้ฟังอยู่เสมอๆ และครอบครัวจะมีกิจกรรมที่ทำร่วมกัน เป็นต้นว่า ทำบุญ ดูโทรทัศน์ จะพาออกไปทานข้าวนอกบ้านบ้าง แต่ก็ไม่บ่อยนัก ครอบครัวของตนจึงอบอุ่นดีแต่เวลาที่ตนเองมีปัญหาจะปรึกษากับพ่อแม่ในเรื่องเรียนเท่านั้น เพราะพ่อกับแม่อยากให้วนิดาตั้งใจเรียน วนิดากล่าวว่าถ้าหากในวันหยุดเสาร์และอาทิตย์ตนเองจะใช้เวลาอยู่ร่วมกับครอบครัวให้มากที่สุด ซึ่งจะเป็นการทานข้าว ช่วยกันทำงานบ้าน ส่วนงานบ้านที่ได้รับมอบหมาย คือ หุงข้าว ทำกับข้าว ซักผ้า วนิดากล่าวว่าบุคคลิกภาพที่ได้รับการขัดเกลา

จากครอบครัวนั้นเกิดขึ้นในตอนเด็กเนื่องจาก ยายพาไปวัดบ่อหยง จึงทำให้ตนเองเป็นคนที่มีจิตใจอ่อนโยนเป็นคนซึ่งสงสารโดยเฉพาะสงสารคนเพราะอยู่กับตายายมาตั้งแต่เด็ก

กระบวนการขัดเกลาที่นิสิตได้รับจากกลุ่มเพื่อน วนิดา กล่าวว่า ตนเองได้เรียนรู้เรื่องแฟชั่น เรื่องเซ็กซ์ เรื่องอาหารที่ทำให้รูปร่างดี เรียนรู้เรื่องความเสมอภาค, ความยุติธรรม และ ความมีประชาธิปไตยจากการอยู่ร่วมกันกับเพื่อนๆ เพราะจะมีการออกความเห็นเวลาทำงานกลุ่ม วนิดา กล่าวว่า จะมีกิจกรรมที่ทำร่วมกับเพื่อนมากมายและใช้เวลาอยู่ร่วมกับเพื่อนประมาณ 8 ชั่วโมงต่อวัน กิจกรรมที่ทำร่วมกันคือ เรียน กินข้าว นันทุกัน นินทา เพื่อนคอยตักเตือนในเรื่องพูดไม่สุภาพ วนิดา ยอมรับว่าพฤติกรรมบางพฤติกรรมเพื่อนก็มีอิทธิพลทำให้ตนเองเปลี่ยนแปลงไป เช่น เพื่อนเป็นคนที่ยิ้มแย้มตนเองจึงมีความประพฤติที่เรียบร้อยตามไปด้วย แต่ถ้าหากมีปัญหา จะปรึกษากับเพื่อนในเรื่องความรัก เรื่องการเงิน เรื่องการบ้านการเรียน เป็นต้น

กระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่นิสิตได้รับจากสถาบันการศึกษา วนิดา กล่าวว่า อาจารย์จะพูดให้ฟังเสมอเกี่ยวกับจริยธรรมในเรื่องการทำบุญ มีการทำบุญทุกวันพฤหัสบดี เรื่องการแต่งตัว ต้องเรียบร้อย โดยส่วนตัวแล้วตนเองจะมีการและเปลี่ยนความคิดเห็นใหม่ๆ กับอาจารย์เสมอ จะปรึกษากับอาจารย์ในเรื่องการคบเพื่อน รวมถึงว่าหากเพื่อนคนไหนที่ปัญหาด้านการเรียน จะปรึกษากับอาจารย์ช่วยหาทางแก้ไขให้กับเพื่อน ส่วนคุณลักษณะของอาจารย์ที่ตนเองชอบนั้น ต้องเป็นคนที่ เข้าใจนิสิต มีบุคลิกที่น่านับถือ แต่งกายเป็นแบบอย่างที่ดี สอนได้อย่างเข้าใจ

กระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่นิสิตได้รับจากสื่อมวลชน วนิดา กล่าวว่า ตนเองได้เรียนรู้ เช่น จากโทรทัศน์จากเห็นโฆษณาใหม่ๆ จากอินเทอร์เน็ต ได้เรียนรู้เรื่องเพื่อนที่อยู่ใน อินเทอร์เน็ต และได้นำข้อมูลมาใช้ในการเรียน ส่วนในหนังสือพิมพ์ได้อ่านข่าวการเมือง อาชญากรรม ความเป็นไปของสังคม วนในการฟังวิทยุตนเองจะใช้เวลาในการฟังวิทยุประมาณ 2 ชม. ต่อวัน ฟังวิทยุคลื่น Radio Vote มากที่สุด วนิดา กล่าวว่า ตนเองไม่ได้รับอิทธิพลจากดารานักแสดง นางแบบ นักร้อง หรือนักกีฬาคนไหนเลย เพราะมีความเห็นว่าการเป็นตัวของตัวเองเป็นสิ่งที่ดีที่สุด

กล่าวโดยสรุปได้ว่า วนิดา มีความเห็นว่าสถาบันทางสังคมทุกสถาบันมีส่วนสอนให้ สามารถปรับตัวเข้ากับเปลี่ยนแปลงได้ดี แต่ก็มีบางสถาบันที่ทำให้เกิดพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น กลุ่มเพื่อนเป็นสถาบันที่อยู่ใกล้ชิดมากที่สุดและเป็นสถาบันที่มีอิทธิพลในการเกิดพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนได้มากที่สุด

กรณีศึกษาที่ 14

ชื่อ พจมาน (นามสมมติ) สัมภาษณ์ในวันที่ 25 มกราคม 2546

พจมานเป็นนิสิตคณะวิทยาศาสตร์ กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 3 อายุ 22 ปี ปัจจุบันอาศัยอยู่หอพักนอกเมืองกับเพื่อน 3 คน พจมานเกิดและเติบโตมาในครอบครัวเดี่ยวที่มีจำนวนสมาชิก 3 คน ตั้งแต่เล็กจนโตก็อาศัยอยู่กับพ่อแม่มาโดยตลอด เพิ่งจะมาอยู่หอพักพร้อมกับเพื่อนก็ตอนมาเรียนที่มหาวิทยาลัยเท่านั้น ซึ่งทางบ้านได้ให้ค่าใช้จ่ายต่อเดือนประมาณ 4,000 บาท แต่ถ้าหากต้องซื้ออุปกรณ์การศึกษาเพิ่มก็สามารถขอแม่เพิ่มได้ จากการสัมภาษณ์อย่างเจาะลึกนั้น พจมานกล่าวว่าตนเองเคยมีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พฤติกรรมการบริโภคนิยม แต่ไม่เคยมีพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ พฤติกรรมการใช้สารเสพติด พฤติกรรมการเล่นพนันแต่อย่างไร

กระบวนการขัดเกลาทางสังคม

กระบวนการการขัดเกลาทางสังคมที่นิสิตได้รับจากทางครอบครัว พจมานกล่าวว่า ครอบครัวมีส่วนสำคัญในการสอนให้ทำกิจกรรมในชีวิตประจำวัน มีสุขอนามัยที่ดี เช่น สอนให้รักษาความสะอาด ตัดเล็บให้สั้น ตัดผมและสระผมบ่อยๆ เวลารับประทานอาหารไม่ควรคุยกัน แม่จะสอนในเรื่องการคบเพื่อนคือ การคบเพื่อนด้วยจิตใจมากกว่าหน้าตาและฐานะและควรจะช่วยเหลือเพื่อนเมื่อเพื่อนมีปัญหาเท่าที่เราจะทำได้ ใช้จ่ายเงินอย่างประหยัด และยังได้กล่าวว่า ในวัยเด็กพ่อแม่มักจะเล่าเรื่องราวในอดีตของ พ่อแม่ ปู่ ย่า ตา ยาย แต่แต่ละคนมีลักษณะนิสัยอย่างไร และสภาพสังคมในอดีตตอนที่พ่อแม่เป็นวัยรุ่น และจะเล่านิทานให้ฟังเป็นบางครั้ง กิจกรรมในครอบครัวที่ทำร่วมกันทำงานบ้าน หรือไปซื้อของ ไปเที่ยวบ้างแต่ก็ไม่บ่อย นาน ๆ หรือมีเทศกาลเท่านั้น ครอบครัวของพจมานจะเป็นครอบครัวที่ดูแลซึ่งกันและกันอยู่เสมอ ดังนั้นเวลาที่พจมานมีปัญหาจะปรึกษากับครอบครัวตลอด ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการเงิน การเรียน เพื่อน และจะได้รับคำแนะนำที่ช่วยให้ตัวเองได้คิดหาทางแก้ไขได้เสมอ แม่จะเป็นห่วงเรื่องการเงินมากแม่จะคอยถามอยู่เสมอว่ามีเงินพอใช้จ่ายหรือไม่ ส่วนงานบ้านที่ได้รับมอบหมาย คือ ซักเสื้อผ้า ล้างจาน กวาดบ้าน ถูบ้าน ล้างรถ ทำกับข้าว พจมานกล่าวว่าบุคคลิกภาพที่ได้รับการขัดเกลาจากครอบครัวทำให้ตนเองเป็นคนที่ชอบความอิสระ และกล้าคิดกล้าตัดสินใจ

กระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่นิสิตได้รับจากกลุ่มเพื่อน พจมานกล่าวว่ากลุ่มเพื่อนทำให้ตนเองได้เรียนรู้ถึงการอยู่ร่วมกัน และได้เห็นแต่ละคนมีนิสัยแตกต่างกันไป และรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น พจมานกล่าวว่าตนเองจะใช้เวลาอยู่ร่วมกันกับเพื่อนแต่ละวันประมาณ 10 - 12 ชม. มีกิจกรรมที่ทำร่วมกันคือ ทานข้าวร่วมกัน เรียน ทำงาน เล่น เพื่อนคอยตักเตือนในเรื่องเวลาอยู่ร่วมกันไม่ควรคุยกันเสียงดัง หรือไปไหนมาไหนไม่ควรพูดจาไม่ดีในที่ต่างถิ่น เมื่อตนเองมีปัญหาจะปรึกษากับเพื่อนในเรื่อง การเรียน การคบเพื่อน

กระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่นิสิตได้รับจากสถาบันการศึกษา พจนานกล่าววว่า อาจารย์จะพูดให้ฟังเสมอเกี่ยวกับ การใช้จ่ายอย่างประหยัดและให้พอดี ไม่ควรที่จะใช้เกินเงินที่ได้รับแต่ละเดือน คือ ไม่ควรที่จะมีพฤติกรรมบริโภคนิยม โดยส่วนตัวแล้วมีการพูดคุยกับอาจารย์ในเรื่อง การเรียน เวลาทำLab ก็คุยกับอาจารย์ เพราะจะมีเวลาอยู่ด้วยกันแบบเป็นกันเอง และ อาจารย์จะให้โอกาสในการเสนอความคิดใหม่ๆเสมอ เช่น เวลาทำอะไรก็จะทำตามความคิดเห็นของเรา ส่วนอาจารย์ก็จะคอยเป็นที่ปรึกษาที่ดีให้เสมอ จากการสัมภาษณ์พบว่าคุณลักษณะของอาจารย์ที่ชื่นชอบ คือ มีการให้คำปรึกษาและชี้แนะในด้านการเรียนรวมทั้งเรื่องส่วนตัว เข้าใจในสภาพของตัวเราและสถานะของเรา ไม่ดูถูกนิสิตและไม่เป็นอาจารย์ที่ขี้นบงกชไป

กระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่นิสิตได้รับจากสื่อมวลชน ทำให้พจนานได้เรียนรู้ในเรื่อง สภาพสังคม บันเทิง ความรู้ แง่คิดต่างๆ ที่สะท้อนออกมาจากสื่อต่างๆ ส่วนการดูโทรทัศน์นั้นก็จะเป็นบางวันวันนอกเหนือจากเวลาเรียนโดยส่วนมากแล้วไม่มีรายการที่ดูเป็นประจำจะดูเกือบทุกรายการ พจนานกล่าววว่าอิทธิพลจากสื่อมวลชน ไม่ค่อยมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของตนเองมากนัก

สำหรับการแสดงความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมหรือพฤติกรรมเบี่ยงเบน 5 ประการพบว่ามีประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

1. พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์โดยเสรี มีความเห็นว่า "ถ้ารักกันก็ควรรอเวลาที่พร้อมมากกว่าสิ่งอื่นใด และอดทนจนกว่าจะพร้อมที่จะมีครอบครัวได้"
2. พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีความเห็นว่า "ดื่มได้แต่ก็ไม่ควรมากจนก่อให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพ และผู้อื่น"
3. พฤติกรรมการใช้สารเสพติด มีความเห็นว่า "เป็นสิ่งที่ควรหลีกเลี่ยง เพราะนอกจากจะส่งผลเสียต่อตัวเองแล้วยังส่งผลเสียต่อสังคมและประเทศชาติ"
4. พฤติกรรมการบริโภคนิยม มีความเห็นว่า "สินค้าราคาถูกที่พอใช้ได้ก็น่าใช้ ไม่ควรซื้อสินค้าราคาแพง จนเกินตัว"
5. พฤติกรรมการเล่นการพนัน มีความเห็นว่า "การเล่นการพนันทำให้ตนเองหมดอนาคต เช่น การพนันบอลหากเล่นแล้วเสียก็คิดจะเอาคืนจากที่จะเลิกทำให้เป็นหนี้สิน"

สำหรับการแก้ไขพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนทั้ง 5 ประการพบว่า พฤติกรรมที่พจนานเห็นว่า เป็นพฤติกรรมที่ควรแก้ไขเป็นอันดับแรก คือ พฤติกรรมการใช้สารเสพติด เพราะเป็นพฤติกรรมที่ทำให้หลายคนทำให้คนไม่มีคุณภาพเมื่อทรัพยากรบุคคลไม่มีคุณภาพแล้วประเทศชาติก็ไม่สามารถพัฒนาได้

จากการสัมภาษณ์นิสิตพบว่าพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาที่สุดที่นิสิตได้เรียนรู้จากการขัด
เวลาจากสถาบันทางสังคม ได้แก่

1. สถาบันครอบครัว พฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนา คือ ครอบครัวไม่มีความอบอุ่นไม่มี
เวลาให้กัน ทำให้เด็กมีปัญหาเมื่อโตขึ้น
2. กลุ่มเพื่อน พฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนา คือ กลุ่มเพื่อนทำให้มีการแบ่งพรรคแบ่ง
พวกออกเป็นกลุ่มๆ ทำให้เกิดความแตกแยกกัน
3. สถาบันการศึกษา พฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนา คือ การเปรียบเทียบกันในเรื่องการ
ศึกษา ความแตกต่างแต่ละมหาวิทยาลัย
4. สื่อมวลชน พฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนา คือ การมีค่านิยมที่ผิด ๆ ในสังคมเกิดความ
แตกต่างกันในสังคม

จากการสัมภาษณ์นิสิตพบว่าพฤติกรรมที่พึงปรารถนาที่สุดที่อยากให้เกิดขึ้นกับสถาบัน
ทางสังคม ได้แก่

1. สถาบันครอบครัว พฤติกรรมที่พึงปรารถนา คือ ในครอบครัวความรัก และดูซึ่งกัน
และกัน
2. กลุ่มเพื่อน พฤติกรรมที่พึงปรารถนา คือ การช่วยเหลือเกื้อกูลกันในกลุ่มเพื่อน
3. สถาบันการศึกษา พฤติกรรมที่พึงปรารถนา คือ สถาบันการศึกษาเป็นที่ช่วยให้คนมี
การพัฒนาทางด้านต่างๆรวมทั้งด้านจริยธรรมด้วย
4. สื่อมวลชน พฤติกรรมที่พึงปรารถนา คือ เป็นที่ที่ถ่ายทอดความรู้ต่างๆให้กับคนใน
สังคม

จากการสัมภาษณ์อย่างเจาะลึกพจนานมีความเห็นว่า สถาบันการศึกษเป็นสถาบันที่
สอนให้เข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้ดี ที่สุด เพราะสอนให้เห็นข้อเปรียบเทียบระหว่าง
สังคมแต่ละสังคม

ส่วนแนวทางการแก้ไขเมื่อมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ นิสิตมีความเห็นว่า

1. พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์โดยเสรี "จะคิดถึงพ่อแม่ และคนที่เราเคารพนับถือไว้
ก่อน เราจะได้ไม่คิดปล่อยตัวให้มีเพศสัมพันธ์โดยเสรี"
2. พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ "จะคิดถึงสุขภาพตัวเองเข้าไว้จะได้ไม่ดื่ม"
3. พฤติกรรมการบริโภคนิยม "จะคิดถึงสถานะทางการเงินเข้าไว้จะได้ประหยัด"
4. พฤติกรรมการใช้สารเสพติด "จะต้องคิดว่าถ้าเรามีพฤติกรรมแบบนี้ทุกคนที่เรารัก
จะเสียใจมาก"

5. พฤติกรรมการเล่นการพนัน "จะแก้ไขโดยหากิจกรรมอย่างอื่นแทน เช่น การเล่น กีฬา"

กรณีศึกษาที่ 15

ชื่อ จิราภรณ์ (นามสมมติ) สัมภาษณ์ในวันที่ 26 มกราคม 2546

จิราภรณ์เป็นนิสิตคณะเภสัชศาสตร์ กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 3 อายุ 22 ปี ในปัจจุบันอาศัยอยู่หอพักนอกเมือง จิราภรณ์เกิดและเติบโตมาใช้ครอบครัวขยายที่มีจำนวนสมาชิก 6 คน ตั้งแต่เล็กจนโต ก็อาศัยอยู่กับพ่อแม่มาโดยตลอด แต่เมื่อมาอยู่หอพักทางบ้านได้ให้เงินไว้ใช้จ่ายเป็นเดือนประมาณ 6,100 บาท ซึ่งก็เพียงพอกับการใช้จ่ายในแต่ละเดือน จากการสัมภาษณ์อย่างเจาะลึก จิราภรณ์ยอมรับว่าเคยมีพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์โดยเสรี เนื่องจากว่าตนเองมีแฟนแล้ว พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แต่ไม่เคยมีพฤติกรรมการใช้สารเสพติด พฤติกรรมการบริโภคนิยม พฤติกรรมการเล่นการพนัน

การบวนการขัดเกลาทางสังคม

กระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่นิสิตได้รับจากทางครอบครัว จิราภรณ์กล่าวว่าทางครอบครัวของตนไม่เข้มงวดเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตหรือกิจกรรมประจำวันและไม่ต้องคอยบอกเพราะสามารถรู้ว่าควรทำอะไรอยู่แล้ว แต่พ่อกับแม่จะสอนเรื่องการคบเพื่อนและเวลาที่จะไปไหนมาไหนควรบอกพ่อแม่ ไม่ควรกลับดึก และไม่ควรไปกับผู้ชายตามลำพัง แต่โดยปกติแล้วตนเองจะไปก่อนแล้วค่อยโทรกลับมากบอกพ่อแม่ เพราะถ้าบอกก่อนก็จะไม่ได้ไป ในสมัยที่จิราภรณ์เป็นเด็กพ่อแม่มักจะเล่าเรื่องประสบการณ์ในอดีตของพ่อแม่ให้ฟัง เช่น ความยากลำบาก ก่อนพ่อแม่จะพบกันและแต่งงานกัน สำหรับในครอบครัวเมื่อได้มาอยู่ร่วมกันก็จะมีกิจกรรมที่ทำร่วมกัน คือ ทานข้าวร่วมกัน ทำความสะอาด เช่น ถูบ้าน เช็ดโต๊ะ เช็ดตู้ ในเวลาที่มีปัญหาจะปรึกษากับครอบครัว ในเรื่องการเรียน โดยพ่อกับแม่จะแนะนำให้พักผ่อนถ้าเรียนไม่ไหวหรือเครียด ส่วนปัญหาอื่นจะแก้ไขเองเป็นส่วนใหญ่ เพราะคิดว่าเป็นปัญหาที่ควรแก้ไขเองได้ เช่น เรื่องความรัก ในวันหยุดจะใช้เวลาอยู่ร่วมกับครอบครัวมาก ประมาณ 19 ชม. ส่วนบุคลิกที่ได้รับมาจากการขัดเกลาในครอบครัวส่งผลให้ตนเองเป็นคนที่ตั้งใจเรียน รู้จักวางแผน ไม่ย่อท้อต่อปัญหา เข้ากับคนง่าย

กระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่นิสิตได้รับจากในกลุ่มเพื่อน จิราภรณ์กล่าวว่าตนเองได้เรียนรู้ถึงความจริงใจ และไม่ควรที่จะนำเรื่องส่วนตัวของเพื่อนไปพูดให้คนอื่นฟัง หากเพื่อนมีปัญหาจะช่วยเหลือกัน และยังสามารถเรียนรู้เรื่องความเสมอภาค ความยุติธรรม และความมีประชาธิปไตยจากกลุ่มเพื่อนโดยช่วงเวลาเรียนที่ได้มีการอภิปรายและแสดงความคิดเห็นก็จะยอมรับในความคิดของแต่ละคน ยังกล่าวอีกว่าตนเองใช้เวลาอยู่ร่วมกันกับเพื่อนแต่ละวันมากคือ

ประมาณ 14 ชม. กิจกรรมที่ทำร่วมกันคือ ทำงานด้วยกัน ทานข้าว อ่านหนังสือ พุดคุย ไปเที่ยวบ้าง เป็นบางครั้ง การกลุ่มเพื่อนจะมีการคอยตักเตือน เช่น เพื่อนคอยตักเตือนในเรื่องความรัก ว่าอย่า ไปทุ่มเทมากเกินไป และเพื่อนมักจะปลุกฝังค่านิยมต่างให้เรา เช่น เวลาเพื่อนมีสิ่งของอะไร เราก็อยากมีเหมือนกัน

กระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่นิสิตได้รับจากสถาบันการศึกษา จิราภรณ์กล่าวว่า อาจารย์จะพูดให้ฟังเสมอเกี่ยวกับเพื่อนๆ ที่นิยมใช้ของแพงๆ เพื่อมากเกินไป เพราะยังไม่มีรายได้ แต่ตนเองก็สามารถตัดสินใจด้วยตัวเองได้ว่าอะไรที่เหมาะสมและไม่เหมาะสมสำหรับตัวเอง ในบางครั้งจะพุดคุยกับอาจารย์ในเรื่องเนื้อหาการเรียนเท่านั้น ส่วนเรื่องอื่นๆไม่ค่อยได้ปรึกษาเพราะปกติแล้วไม่ค่อยเข้าไปคุยกับอาจารย์ แต่อาจารย์ก็จะมีเวลาให้นิสิตเสนอความคิดเห็นใหม่ๆ ได้เสมอๆ เช่น ในช่วงเวลาเรียนอาจารย์จะเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ว่าผลหรือเนื้อหาขณะที่ศึกษาอยู่ควรเป็นอย่างไร เป็นต้น ส่วนคุณลักษณะของอาจารย์ที่ตนเองชอบ คือ เอาใจใส่ นิสิต, ยอมรับความคิดเห็น, เป็นคนน่าเชื่อถือไว้วางใจได้ และตนเองจะปรึกษากับอาจารย์ในเรื่อง เรียน เท่านั้น

กระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่นิสิตได้รับจากสื่อมวลชน จิราภรณ์กล่าวว่าตนเองได้ เรียนรู้ในเรื่องการเมืองที่มีการคอร์รัปชั่นตลอดเวลา ผู้นำระดับสูงไม่ซื่อสัตย์ สภาพเมืองไทยที่มีความ รุนแรง มีการฆ่ากันตายอยู่ตลอดเวลา และพฤติกรรมบางอย่างได้รับอิทธิพลจากดารานักแสดง นางแบบ นักร้อง และนักกีฬา เช่น ความสวยงาม การแต่งตัว มีการนำการแสดงออกซึ่งความรู้สึก จากมิวสิกวิดีโอในอารมณ์ เศร้า ดีใจ เป็นต้น

สำหรับการแสดงความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมหรือพฤติกรรมที่เบี่ยงเบน 5 ประการพบว่ามีประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

1. พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์โดยเสรี "มีความคิดเฉยๆไม่ถึงกับต่อต้านและไม่ยอมรับ แต่ก็ไม่ปฏิเสธว่าไม่ควร มี เพราะคนส่วนใหญ่มีสิทธิมากขึ้น ได้พบปะกันมากขึ้นและเป็นสิทธิส่วนบุคคลด้วย"
2. พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ "มีความเห็นว่าการดื่มมากเกินไปก็ไม่ได้ เพราะมีผลเสียต่อร่างกาย ทำให้ควบคุมตัวเองได้น้อยลง"
3. พฤติกรรมการใช้สารเสพติด "มีความเห็น ว่า ไม่สมควรมีการใช้สารเสพติดเลย เพราะไม่ใช่เพียงแต่จะมีผลกระทบต่อตนเองแต่ก็ยังมีผลกระทบต่อคนอื่นด้วย"

4. พฤติกรรมการบริโภคนิยม "มีความเห็นว่า ไม่ควรมี เพราะกว่าจะได้เงินมายากลำบากและตนเองก็ยังมีรายได้เป็นของตัวเองก็ไม่ควรใช้จ่ายมากเกินไปควรมีสติก่อนใช้จ่ายเงินทุกครั้ง"

5. พฤติกรรมการเล่นการพนัน "มีความเห็นว่า ไม่ควรเล่นถ้าอยากเล่นก็ไม่ควรนำเงินมากเกี่ยวข้อง อาจจะเล่นสนุก ๆ ก็พอแล้ว"

สำหรับการแก้ไขพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนทั้ง 5 ประการ พบว่า พฤติกรรมที่จิราภรณ์เห็นว่าอยากแก้ไขมากที่สุดคือ การใช้สารเสพติดและเห็นว่าควรแก้ไขที่ตัวบุคคลทั้งคนที่ติดแล้วและยังไม่ติด โดยการชี้ให้เห็นโทษของยาเสพติด

จากการสัมภาษณ์นิสิตพบว่าพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาที่สุดที่นิสิตได้เรียนรู้จากการขัดเกลาของสถาบันทางสังคม ได้แก่

1. สถาบันครอบครัว พฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนา คือ ทำให้ตนเองเกิด ความกดดัน เพราะมีการบังคับกันมากเกินไป เช่น เวลาที่ไปเที่ยวกับเพื่อน

2. กลุ่มเพื่อน พฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนา การเลียนแบบพฤติกรรมของซึ่งกันและกัน เช่น พฤติกรรมการบริโภคนิยม

3. สถาบันการศึกษา พฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนา คือ การเอาเปรียบซึ่งกันและกัน

4. สื่อมวลชน พฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนา คือ การนำเสนอข้อมูลบางเรื่องเกินเหตุไม่เป็นจริง การพูดจาบางครั้งขาดการกลั่นกรองทำให้เป็นแบบอย่างที่ไม่ดีต่อเยาวชน

จากการสัมภาษณ์นิสิตพบว่าพฤติกรรมที่พึงปรารถนาที่สุดที่นิสิตได้เรียนรู้จากสถาบันทางสังคมได้แก่

1. สถาบันครอบครัว พฤติกรรมที่พึงปรารถนา คือ ครอบครัวมีการให้ความรักความอบอุ่นแก่กัน และการให้อิสระในทุกเรื่อง

2. กลุ่มเพื่อน พฤติกรรมที่พึงปรารถนา คือ ในกลุ่มเพื่อนมีความห่วงใยช่วยเหลือกัน

3. สถาบันการศึกษา พฤติกรรมที่พึงปรารถนา คือ การเปิดโอกาสในการแสดงความคิดเห็น และมีการร่วมกันทำงาน

4. สื่อมวลชน พฤติกรรมที่พึงปรารถนา คือ การเสนอข่าวสารที่ทันเหตุการณ์และเป็นจริง

และจากการสัมภาษณ์อย่างเจาะลึกนั้น จิราภรณ์มีความเห็นว่าสถาบันทางสังคมทุกสถาบันมีส่วนสำคัญที่สอนให้ตนเองเข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้ดีเท่าๆกัน

ส่วนแนวทางการแก้ไขเมื่อมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ นิสิตมีความเห็นว่า

1. พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์โดยเสรี "จะต้องรู้ป้องกันตัวเอง (ไม่ให้ท้อง, เป็นโรค) และควบคุมตัวเองให้ได้"
2. พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ "ควรดื่มในโอกาสพิเศษที่จำเป็นและในปริมาณที่เหมาะสม"
3. พฤติกรรมการบริโภคนิยม "ไม่ตามแบบเพื่อน ลดการใช้ของแพงและหันมาใช้ของถูกที่มีคุณภาพไม่ต่างกันมากเกินไป"
4. พฤติกรรมการใช้สารเสพติด "เลิกโดยเด็ดขาด บำบัด รักษา หันไปทำอย่างอื่นแทน เช่น เล่นกีฬา เล่นดนตรี"
5. พฤติกรรมการเล่นการพนัน "พยายามหันหลังไม่ยุ่งเกี่ยวกับตรงนั้น พยายามปฏิเสธทุกครั้งที่ถูกชักชวน"

กรณีศึกษาที่ 16

ชื่อ อำนวย (นามสมมติ) สัมภาษณ์ในวันที่ 26 มกราคม 2546

อำนวยเป็นนิสิตคณะเกษตรศาสตร์ กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 3 อายุ 22 ปี ปัจจุบันอาศัยอยู่หอพักในเมืองคนเดียว อำนวยเกิดและเติบโตมาในครอบครัวขยายที่มีสมาชิก 6 คน ตั้งแต่เกิดถึง 5 ขวบก็อาศัยอยู่กับพ่อแม่มาโดยตลอด แต่ตอนนี้มาอยู่หอพักพร้อมกับจึงให้เงินใช้จ่าย เดือนละ 4,000 บาท จากการสัมภาษณ์อย่างเจาะลึก อำนวยยอมรับว่าตนเองเคยมีพฤติกรรมดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พฤติกรรมการใช้สารเสพติด เช่น บุหรี่ แต่ไม่เคยมีพฤติกรรมมีเพศสัมพันธ์โดยเสรี พฤติกรรมการบริโภคนิยม พฤติกรรมการเล่นการพนัน

กระบวนการขัดเกลาทางสังคม

กระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่นิสิตได้รับจากทางครอบครัว อำนวยกล่าวว่าแม่จะสอนให้ทำกิจกรรมในชีวิตประจำวัน เช่น ดูแลความสะอาดของร่างกาย เมื่อตอนที่เด็กแม่จะคอยบอกให้อาบน้ำเสมอๆ และสอนมารยาทในการรับประทานอาหาร เช่น ห้ามคุยกันเสียงดังเวลาที่ทานข้าว เรื่องการแต่งตัว ต้องแต่งตัวให้เรียบร้อย ส่วนในเรื่องของกิจกรรมในสังคม เช่น การคบเพื่อน ให้เลือกคบเพื่อนที่มีความประพฤติดี การใช้จ่ายนั้นไม่ควรจะใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือย ส่วนการไปเที่ยวกลางคืนนั้นไปได้แต่ไม่ควรที่จะไปบ่อยเกินไปและต้องได้รับอนุญาตก่อนถึงจะไปได้ อำนวยเล่าว่าเมื่อครั้งที่ตนเป็นเด็กพ่อแม่มักจะเล่าเรื่องของพ่อแม่ตอนเป็นเด็ก และเล่านิทานให้ฟังเสมอ เมื่อเวลาที่อำนวยกลับบ้านตอนวันหยุดจะมีกิจกรรมที่ทำร่วมกันในครอบครัวคือทำงานบ้านร่วมกัน ไปซื้อของใช้จ่ายตามห้างสรรพสินค้า ไปเที่ยวต่างจังหวัด ดูทีวี พูดคุยกันเสมอๆ

ทำให้ตนเองสนิทกับครอบครัวพอสมควร ดังนั้นเมื่อเวลามีปัญหาจะปรึกษากับครอบครัว โดยส่วนมากก็จะเป็นเรื่องการเงินเพราะแม่จะถามรายละเอียดในการใช้เงินอันนวยกกล่าวว่าตนเองได้รับมอบหมายให้ทำงานบ้านโดยทั่วไปทำทุกหน้าที่ แล้วแต่แม่จะเรียกใช้ จากการสัมภาษณ์อย่างเจาะลึก อันนวยกกล่าวว่าบุคคลิกภาพที่ได้รับการขัดเกลามาจากครอบครัวทำให้ตนเองเป็นคนที่มีการพูดจาที่สุภาพ ความคิดที่รู้ว่าสิ่งไหนควรและไม่ควร และการให้เคารพนับถือผู้ใหญ่

กระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่นิสิตได้รับจากกลุ่มเพื่อนพบว่า อันนวยกได้เรียนรู้ถึงการอยู่ร่วมกัน และรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น การพูดจากับเพื่อน เช่น เพื่อนผู้หญิงก็จะสุภาพ เพื่อนผู้ชายก็จะเป็นกันเอง ในการทำงานก็จะแบ่งงานกันทำ ให้เกียรติเพื่อนทุกคนเท่ากัน โดยตนเองใช้เวลาอยู่ร่วมกันกับเพื่อนเกือบทั้งวันมีกิจกรรมที่ทำร่วมกัน คือ ไปเรียนด้วยกัน, ทำงาน, สังสรรค์วันเกิด ไปเที่ยว เช่น ท่องเที่ยวตามธรรมชาติ เคา่ ห้างสรรพสินค้า ในกลุ่มเพื่อนของอันนวยกจะคอยตักเตือนกันเมื่อเพื่อนมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น การไม่รักษาเวลาเรื่องงาน ได้รับค่านิยมการเล่นเกมคอมพิวเตอร์ การเล่นอินเทอร์เน็ตจากเพื่อน เพราะอันนวยกจะสนิทกับเพื่อนมาก เมื่อมีปัญหาจะปรึกษากับเพื่อนในเรื่องการคบเพื่อนหญิง เรื่องการเรียนเพื่อนก็จะชวนกันไปติวไปอ่านหนังสือด้วยกัน

กระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่นิสิตได้รับจากสถาบันการศึกษา อันนวยกกล่าวว่า อาจารย์จะพูดให้ฟังเสมอเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ให้ซื่อสัตย์ต่อการทำงาน โดยส่วนตัวแล้วจะมีการพูดคุยกับอาจารย์บ้างทั้งในเรื่องเรียนและเรื่องส่วนตัว อาจารย์จะเปิดโอกาสในการเสนอความคิดเห็นใหม่ๆ อยู่เสมอทั้งการพูดคุยโดยตรง และทางอีเมลล์ จะมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เรื่องเรียน ถ้าคะแนนน้อยก็จะปรึกษา อันนวยกกล่าวว่าคุณลักษณะของอาจารย์ที่ชอบ คือ มีความเป็นกันเอง และสามารถคุยได้หลายๆ เรื่อง

กระบวนการขัดเกลาที่นิสิตได้รับจากสื่อมวลชน อันนวยกกล่าวว่าตนเองได้เรียนรู้ในเรื่องสังคมว่าตอนนี้เป็นอย่างไบบ้าง ในเรื่องเรียน บางวิชาที่เกี่ยวข้องกับข่าวต่าง ๆ ในแต่ละวันใช้เวลาในการดูโทรทัศน์ประมาณ 8 ชม.ต่อวัน เช่น ดูรายการข่าว ตลก ละคร และจะฟังวิทยุ รายการเพลง หนังสือพิมพ์ จะอ่านข่าวกีฬา ดูดวง ดังนั้นอิทธิพลของสื่อมวลชนจึงไม่ค่อยมีอิทธิพลต่ออันนวยกมากนัก

สำหรับการแสดงความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมหรือพฤติกรรมเบี่ยงเบน 5 ประการพบว่า มีประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

1. พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์โดยเสรี “อำนวยความสะดวกว่าการมีพฤติกรรมแบบนี้เป็นสิ่งที่ไม่ดีของเขตของการเป็นนิสิต เพราะยังมีหน้าที่ที่ต้องเรียนหนังสือ และเป็นการผิดศีลธรรม ตนเองไม่ยอมรับที่จะมีพฤติกรรมแบบนี้”

2. พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ “มีความเห็นว่า ถ้าดื่มไม่มากก็ไม่เป็นไรแล้วแต่โอกาส”

3. พฤติกรรมการใช้สารเสพติด “คิดว่าเป็นสิ่งที่ไม่ดี เพราะเป็นอันตรายต่อสุขภาพและเป็นโทษต่อสังคมส่วนรวม”

4. พฤติกรรมการบริโภคนิยม “ไม่ชอบ คิดว่าไม่เหมาะสมและไม่จำเป็น แต่ถ้าหากมีคนที่สามารถซื้อได้มีกำลังที่จะซื้อก็ไม่เป็นไรดป็นสิทธิของแต่ละบุคคล”

5. พฤติกรรมการเล่นการพนัน “ก็แล้วแต่บางคน บางคนถือเป็นการอาชีพ เป็นแหล่งหารายได้ของเขา แต่สำหรับตัวเองมองว่าไม่ดี”

สำหรับการแก้ไขพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนทั้ง 5 ประการพบว่า อำนวยมีความเห็นว่าพฤติกรรมที่อยากแก้ไขมากที่สุดคือ การใช้สารเสพติด โดยการความรู้สอดแทรกมาในบทเรียน และครอบครัวจะต้องชี้ให้เห็นถึงโทษของสารเสพติด

จากการสัมภาษณ์นิสิตพบว่าพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาที่นิสิตได้เรียนรู้จากการขัดเกลาทางสถาบันทางสังคมได้แก่

1. สถาบันครอบครัว พฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาคือ การมีส่วนร่วมทำให้เกิดพฤติกรรมการดื่มเหล้าเพราะว่าพ่อเป็นคนที่ดื่มเหล้าจึงเห็นว่าเป็นเรื่องปกติ

2. กลุ่มเพื่อน พฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาคือ การทำให้เกิดพฤติกรรมการสูบบุหรี่และพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

3. สถาบันการศึกษา พฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนา คือการปลูกฝังความคิดเรื่องการทุจริตในการสอบเป็นเรื่องที่ปกติ เนื่องจากว่าอาจารย์บางท่านก็ไม่สนใจ

4. สถาบันสื่อมวลชน พฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาคือ การเลียนแบบพฤติกรรมการบริโภคนิยมจากดารานักแสดง

จากการสัมภาษณ์นิสิตถึงพฤติกรรมที่พึงปรารถนาที่สุดที่นิสิตได้เรียนรู้จากสถาบันทางสังคม ได้แก่

1. สถาบันครอบครัว พฤติกรรมที่พึงปรารถนา คือ ครอบครัวมีความเป็นห่วงเป็นใยให้แก่กัน

2. กลุ่มเพื่อน พฤติกรรมที่พึงปรารถนาคือ ในกลุ่มเพื่อนมีการแบ่งปัน มีน้ำใจ การให้อภัย

3. สถาบันการศึกษา พฤติกรรมที่พึงปรารถนาคือ มีการสอนจริยธรรมให้กับนิสิต

4. สถาบันสื่อมวลชน พฤติกรรมที่พึงปรารถนาคือ การสอนให้รู้ถึงโทษของการกระทำผิด เพื่อที่จะเป็นแบบอย่างให้แก่คนที่คิดจะทำผิด

จากการสัมภาษณ์อย่างเจาะลึก อำนวยมีความเห็นว่าสถาบันสื่อมวลชนมีส่วนสอนให้เข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้ดีที่สุดเพราะทำให้รู้เหตุการณ์จากข่าวว่าสังคมมีความเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรบ้าง

ส่วนแนวทางการแก้ไขเมื่อมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ นิสิตมีความเห็นว่า

1. พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์โดยเสรีแก้ไขโดย "เปลี่ยนพฤติกรรมของตนโดยคำนึงถึงผลกระทบที่ตามมาเมื่อเพศสัมพันธ์"

2. พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก้ไขโดย "จะดื่มให้น้อยลง และเลิกดื่มแอลกอฮอล์ไปในที่สุด"

3. พฤติกรรมการบริโภคนิยมแก้ไขโดย "ไม่ตามคนอื่น ไม่ตามแฟชั่น"

4. พฤติกรรมการใช้สารเสพติดแก้ไขโดย "เลิกและหันไปเล่นกีฬา เล่นดนตรีแทน"

5. พฤติกรรมการเล่นการพนัน แก้ไขโดย "ไม่ไปยุ่งเกี่ยวกับการพนัน"

กรณีศึกษาที่ 17

ชื่อ อภิลิทธิ์ (นามสมมติ) สัมภาษณ์ในวันที่ 28 มกราคม 2546

อภิลิทธิ์เป็นนิสิตเพศชายคณะศึกษาศาสตร์ กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 3 อายุ 22 ปี

ปัจจุบันอาศัยอยู่หอนอกเมืองกับเพื่อนผู้ชายอีก 4 คน อภิลิทธิ์เติบโตมาในครอบครัวขยายที่มีจำนวนสมาชิกถึง 6 คน ตั้งแต่เล็กจนโตก็อาศัยอยู่กับพ่อแม่มาโดยตลอด ในปัจจุบันครอบครัวให้เงินไว้ใช้จ่ายเดือนประมาณ 5,000 บาท จากการสัมภาษณ์อย่างเจาะลึกนั้นอภิลิทธิ์กล่าวว่า ตนเองเคยมีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เช่น ดื่ม เบียร์ เหล้า พฤติกรรมการบริโภคนิยม เช่น การมีโทรศัพท์มือถือถือ พฤติกรรมการเล่นพนัน เช่นการเล่นพนันบอล แต่ไม่มีพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์โดยเสรีและพฤติกรรมการใช้สารเสพติด

กระบวนการขัดเกลาทางสังคม

กระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่นิสิตได้รับจากทางครอบครัว อภิลิทธิ์กล่าวว่าครอบครัวมีส่วนสำคัญในการสอนให้ตนเองทำกิจกรรมในชีวิตประจำวัน เช่น สอนเรื่องทำความสะอาด "แต่ตนเองก็ไม่ค่อยสนใจกันเท่าไร" เพราะพ่อกับแม่ยุ่งอยู่กับการทำงานไม่ค่อยมีเวลาเข้มงวดกับ

อภิสิทธิ์เท่าที่ควร แต่ในครอบครัว จะสอนอภิสิทธิ์ในเรื่องการคบเพื่อนมากที่สุดเพราะโดยปกติแล้วตนเองจะใช้เวลาอยู่ร่วมกับเพื่อนมาก ในเรื่องการเที่ยวกลางคืนแม่ไม่ค่อยอนุญาตให้เที่ยว เพราะกลัวอันตราย กลัวติดสารเสพติด กลัวเพื่อน ๆ ชักชวนไปในทางไม่ดี แต่ถ้าเที่ยวกลางวันจะอนุญาต โดยเฉพาะการเที่ยวกับครอบครัวโดยเป็นการเที่ยวตามแหล่งธรรมชาติ อภิสิทธิ์ก็กล่าวไว้ในสมัยที่ตนเองเป็นเด็กพ่อแม่จะเล่านิทานก่อนนอน และประวัติของพ่อแม่ว่าแต่ก่อนลำบากอย่างไร แล้วก็สอนให้รู้จักความอดทน ในครอบครัวจะมีกิจกรรมที่ทำร่วมกัน คือ ไปเที่ยวด้วยกัน เช่น ไปน้ำตกในบางครั้งก็จะชวนเพื่อนบ้านไปด้วย ดังนั้นเวลาที่ตนเองมีปัญหาจะปรึกษาพ่อกับแม่ในเรื่องการเรียนแม่จะให้คำแนะนำว่าอย่างเครียดมาก แต่ให้ตั้งใจทำเต็มความสามารถและเรียนให้จบ กิจกรรมที่อภิสิทธิ์ได้รับมอบหมายนั้นไม่มีงานที่ต้องทำแน่นอนเพราะแม่กับน้องจะเป็นคนทำให้เสมอ และยังกล่าวอีกว่าบุคลิกลักษณะที่ตนเองได้รับการขัดเกลาจากครอบครัวทำให้ตนเป็นคนสบาย ๆ อยู่น่าย ไม่ฟุ้งเฟ้อ เนื่องจากว่าเมื่อก่อนที่บ้านมีฐานะยากจน และพ่อแม่ก็สอนให้ประหยัด มีความอดทน มีความอ่อนน้อมถ่อมตน มีสัมมาคารวะต่อผู้อาวุโส

กระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่นิสิตได้รับจากกลุ่มเพื่อน ทำให้อภิสิทธิ์ได้เรียนรู้ถึงเรื่องการเล่นพนัน การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การเลือกคบเพื่อนผู้หญิง โดยส่วนตัวแล้วอภิสิทธิ์คิดว่า การจะอยู่ในกลุ่มของเพื่อนๆ ได้จะต้องมีการปรับตัวเข้าหากัน ส่วนเรื่องความเสมอภาค ความยุติธรรม ความมีประชาธิปไตย ก็จะแฝงมากับพฤติกรรมที่ตนเองปฏิบัติต่อเพื่อน เช่น จะต้องมีการรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนที่มีเสียงส่วนใหญ่ การจับผู้หญิง คือ ถ้าใครจับคนไหนก่อนก็จะไม่ยุ่งเป็นต้น อภิสิทธิ์ก็กล่าวว่าตนเองใช้เวลาอยู่ร่วมกันกับเพื่อนแต่ละวันประมาณ 5 ชม. มีกิจกรรมที่ทำร่วมกันคือ เล่นฟุตบอล ซ้อมของด้วยกัน สำหรับเพื่อนที่อยู่หอพัก แต่ก็เจอเพื่อนอีกทั้งวันสำหรับเพื่อนที่เรียนด้วยกันก็จะมีการอ่านหนังสือด้วยกัน กินข้าวด้วย และเพื่อนของตนเองนั้นไม่ค่อยดักเตือนอะไรกันมากนัก เพราะไม่ค่อยยุ่งเรื่องส่วนตัวของกันและกัน แต่ค่านิยมการนอนดึกที่ได้รับจากการเลียนแบบพฤติกรรมของเพื่อนคือ การนอนดึก เพราะทุกคนที่นอนดึกจนกลายเป็นความเคยชิน เมื่อมีปัญหาตนเองจะปรึกษากับเพื่อนบ้าง ยกเว้นเรื่องครอบครัว

กระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่นิสิตได้รับจากสถาบันการศึกษา อภิสิทธิ์ก็กล่าวว่า อาจารย์จะพูดให้ฟังเสมอเกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ และสอนให้เป็นคนตรงต่อเวลา โดยส่วนตัวแล้วจะมีการพูดคุยกับอาจารย์ในเรื่องการทำงานในสโมสรนิสิต เช่น การวางแผนการรับน้อง เรื่องการเรียน ให้มีความขยัน เพื่อที่จะได้คะแนนที่ดีขึ้น มีผลการเรียนที่ดีขึ้น ส่วนอาจารย์ก็จะให้โอกาสในการเสนอความคิดใหม่ๆ ส่วนคุณลักษณะของอาจารย์ที่ตนเองชื่นชอบคือ เป็นคนที่

ยุติธรรม ให้ความคิดเห็นได้บางครั้ง มีความสมเหตุสมผล เมื่อมีปัญหาจะปรึกษากับอาจารย์ในเรื่องการเรียน เกรดเฉลี่ย

กระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่นิสิตได้รับจากสื่อมวลชน ทำให้อภิสัทธ์เป็นคนที่ยังโลกมีความรอบรู้จากข่าวสารรอบตัว ได้รับรู้เรื่องแปลกที่ไม่น่าเกิดขึ้นแต่ก็เกิดขึ้น ในแต่ละวันใช้เวลาในการดูโทรทัศน์ประมาณ 5-10 ชม.ต่อวัน เช่น ดูรายการโชว์ ละคร ข่าว ทำอาหาร ตั้งแต่ 2 ทุ่ม เป็นต้นไป ถ้ามีแข่งบอลก็ดู บางครั้งมีรายการโป๊ก็เคยดู เล่นอินเทอร์เน็ตบ้าง นาน ๆ ครั้ง แต่ถ้าได้เล่นแล้วจะติดเป็นพักๆ แล้วก็เลิก พอเล่นอีกครั้งก็จะติดอีก จากการสัมภาษณ์อย่างเจาะลึก อภิสัทธ์กล่าวว่าพฤติกรรมที่ได้รับอิทธิพลจากดารา นักแสดง นางแบบ นักร้อง และนักกีฬา คือ การแต่งตัวตามเซ็กซี่ ส่วนแอนดริว จะชอบในบทบาทที่เขาได้รับในละครทำให้เราชอบบุคลิกนิสัยยัเช่น นั้น จึงทำให้เราอยากเอาอย่างมีการเลียนแบบ เช่น บุคลิกการเป็นผู้นำ มีความมั่นใจในตัวเอง พฤติกรรมที่ได้รับอิทธิพลจากสื่อมวลชน เช่น การแต่งตัวตามสมัยนิยม ว่าช่วงนี้เขานิยมอย่างไร แต่ก็เลือกที่เหมาะสมกับบุคลิกภาพของตัวเองเป็นหลัก ว่าดูดี เหมาะสมไม่เวอร์เกินไป

สำหรับการแสดงความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมหรือพฤติกรรมเบี่ยงเบน 5 ประการ พบว่ามีประเด็นที่สำคัญดังนี้

1. พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์โดยเสรี "พบว่าไม่ดีมากเลย เช่น การเปลี่ยนคู่นอน เพราะอาจทำให้เกิดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ผิดเรื่องศีลธรรม ถ้าเป็นแฟนกัน มีความรักกันจริง มีแนวโน้มว่าจะอยู่ด้วยกัน ก็ไม่เป็นไรเป็นสิทธิ์ของเขา แต่ก็ควรรู้จักการป้องกันในเรื่องการตั้งครรภ์"
2. พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ "มีความเห็นว่า 'ไม่ดื่มเลยก็ไม่ได้ เพราะต้องเข้าสังคม เพื่อเพื่อนและเพิ่มความรื่นเริงกับร่างกายในฤดูหนาว"
3. พฤติกรรมการใช้สารเสพติด "ไม่ชอบ เกิดคำถามเสมอว่า ทำไมต้องสูบบุหรี่ ไม่มีประโยชน์มีแต่โทษต่อร่างกาย ซึ่งโดยส่วนตัวไม่ชอบการสูบบุหรี่ รวมถึงสารเสพติดทุก ๆ อย่าง แต่ก็ มีเพื่อนที่เสพสารเสพติดบ้าง เช่น ยาบ้า บุหรี่ แต่ไม่สามารถห้ามเพื่อนได้ รวมทั้งเคยมีเพื่อนค้ายาบ้าด้วย"
4. พฤติกรรมการบริโภคนิยม "เป็นการฟุ้งเฟ้อ ฟูมเฟือ สิ้นเปลือง คิดว่าถ้าหากสามารถหาสิ่งของทดแทนกันได้มีคุณประโยชน์เช่นเดียวกับสิ่งนั้นได้ก็ควรที่จะทดแทนดีกว่า เพราะหน้าทีการใช้เงินก็คงไม่แตกต่างกันมาก เช่น กระเป๋าก็ใส่ของได้เหมือนกัน"
5. พฤติกรรมการเล่นการพนัน "ก็เคยเล่น เช่น ไพ่ แต่ที่จริงคิดว่าเป็นสิ่งไม่ดี"

สำหรับการแก้ไขพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนทั้ง 5 ประการพบว่า อภิสัทธ์มีความเห็นว่าพฤติกรรมที่ควรได้รับการแก้ไขมากที่สุดคือ การบริโภคนิยม เพราะจะทำให้เกิดปัญหาต่างๆก็ไม่ตามมา

คือ การมีเพศสัมพันธ์โดยเสรี เพราะเพื่อตอบสนองการบริโภคนิยม เช่น การขายตัวเพื่อให้ได้เงิน มาซื้อของราคาแพง ๆ

จากการสัมภาษณ์ถึงพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาที่สุดที่นิสิตได้เรียนรู้จากสถาบันทาง สังคม ได้แก่

1. สถาบันครอบครัวพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาคือ พฤติกรรมการเล่นการพนัน เช่น หวยใต้ดิน

2. กลุ่มเพื่อนพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาคือ พฤติกรรมการเที่ยวกลางคืน พฤติ กรรมการใช้สารเสพติด พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์โดย เสรี และพฤติกรรมการเล่นการพนัน

3. สถาบันการศึกษาพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาคือ ความไม่ยุติธรรมของครูอาจารย์ บางท่านและกลายเป็นแบบอย่างที่ไม่ดี

4. สื่อมวลชนพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาคือ การนำเสนอข่าวที่ขาดการกลั่นกรองบาง ครั้งสื่อแหลมต่อเด็กเยาวชนอาจเขาเป็นเยี่ยงอย่างได้ เช่น เสนอข่าวการจับคดีสารเสพติด และ บอกถึงวิธีการเสพ การซ่อนสารเสพติดตามส่วนต่างๆของร่างกาย เป็นต้น

ส่วนพฤติกรรมที่พึงปรารถนาที่นิสิตอยากให้เกิดขึ้นกับสถาบันทางสังคม ได้แก่

1. สถาบันครอบครัวพฤติกรรมที่พึงปรารถนาคือ ครอบครัวมีความรักความเข้าใจ

2. กลุ่มเพื่อนพฤติกรรมที่พึงปรารถนาคือ กลุ่มเพื่อนมีความสามัคคีกันอยู่กันแบบที่ นื่องเหมือนคนในครอบครัว

3. สถาบันการศึกษาพฤติกรรมที่พึงปรารถนาคือ สถาบันการศึกษาจัดให้มีการเรียน การสอนอย่างเป็นระบบ

4. สื่อมวลชนพฤติกรรมที่พึงปรารถนาคือ สื่อมวลชนมีรายการการเปิดโปงคนชั่วและ สรรเสริญคนดี

กล่าวโดยสรุป อภิสัทธีมีความเห็นว่า สถาบันการศึกษาเป็นสถาบันที่สอนให้เข้าใจถึง การเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้ดีที่สุด เช่น ถ้าเปลี่ยนสถาบันต้องปรับตัวให้เข้ากับสังคมของสถาบัน นั้นให้ได้ จากประสบการณ์ตรงในการปรับตัวจากสถาบันการศึกษาระดับมัธยมมาสู่ระดับอุดม ศึกษาซึ่งต้องเจอกับผู้คนที่หลากหลายยิ่งขึ้น ทำให้เรียนรู้จักการปรับตัวในสังคม

ส่วนแนวทางการแก้ไขเมื่อมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ นิสิตมีความเห็นว่า

1. พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์โดยเสรี "จะต้องมีการป้องกัน ไม่มีเพศสัมพันธ์กับคนหลายคนแต่จะมีเพศสัมพันธ์กับแฟนคนเดียว พยายามหลีกเลี่ยงการอยู่กับคนอื่นที่ไม่ใช่แฟนตามลำพัง"
2. พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ "ลดการเที่ยวให้น้อยลง"
3. พฤติกรรมการบริโภคนิยม "ไม่ทำตามเพื่อน"
4. พฤติกรรมการใช้สารเสพติด "พยายามเลิกด้วยตนเอง ถ้าไม่สำเร็จต้องบอกพ่อแม่"
5. พฤติกรรมการเล่นการพนัน "ฝากเงินไว้ที่เพื่อน พยายามทำตัวเองไม่ค่อยให้มีเงิน เพราะหากมีเงินอยู่ในมือจะทำให้หยิบจ่ายง่าย"

กรณีศึกษาที่ 18

ชื่อ สมศักดิ์ (นามสมมติ) สัมภาษณ์ในวันที่ 28 มกราคม 2546

สมศักดิ์เป็นนิสิตคณะมนุษยศาสตร์ กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 3 อายุ 22 ปี ในปัจจุบันอาศัยอยู่หอพักนอกเมือง สมศักดิ์เกิดและเติบโตมาในครอบครัวเดี่ยวที่มีจำนวนสมาชิก 3 คน ตั้งแต่เล็กจนโตก็อาศัยอยู่กับพ่อแม่มาโดยตลอด ส่วนค่าใช้จ่ายที่ทางบ้านให้ใช้ในแต่ละเดือนประมาณ 5,000 บาท สมศักดิ์ยอมรับว่าตนเองเคยมีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพราะเพื่อนชวน และพฤติกรรมการบริโภคนิยม นาน ๆ ซื้อมือถือ 1 ซัก 1 ซัก แต่ไม่เคยมีพฤติกรรมการใช้สารเสพติด พฤติกรรมการเล่นการพนัน พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์โดยเสรี

กระบวนการขัดเกลาทางสังคม

กระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่นิสิตได้รับจากครอบครัว สมศักดิ์กล่าวว่ามีส่วนสำคัญมากในการสอนให้ทำกิจกรรมในชีวิตประจำวัน เช่น สอนให้รักษาความสะอาดร่างกายโดยการอาบน้ำทุกวัน การแต่งตัวแต่งให้เรียบร้อยให้เหมาะกับงานที่ไป เช่น งานกินเลี้ยง ใส่เสื้อเชิ้ต กางเกงยีนส์ และสอนให้คบเพื่อนที่ไม่พาไปมั่วสุมดื่มเหล้า สูบบุหรี่ การให้เงินให้ใช้จ่ายอย่างประหยัด เพราะเงินทองหายาก สมศักดิ์กล่าวว่า ในช่วงที่ตนเองเป็นเด็กแม่จะเล่าเรื่องชีวิตของตนในตอนที่ให้ฟังว่า เป็นคนที่ร้องไห้บ่อยมาก ดื้อ แล้วก็ซน ครอบครัวของสมศักดิ์มีกิจกรรมในครอบครัวที่ทำร่วมกัน คือ ดูหนัง ฟังเพลง เวลามีปัญหาจะปรึกษากับแม่และพี่สาวในเรื่องส่วนตัว เรื่องแฟน ถ้าหากเป็นวันหยุดจะใช้เวลาอยู่ร่วมกับครอบครัวประมาณ 3-4 ชม. กิจกรรมที่ทำร่วมกันคือ ทานข้าวเย็น ดูหนัง งานที่ได้รับมอบหมายให้ทำในครอบครัว คือ กวาดบ้าน ถูบ้าน ซักผ้า รีดผ้า เป็นต้น สมศักดิ์ยังกล่าวว่าบุคคลิกภาพที่ตนเองได้รับการขัดเกลามาจากครอบครัวทำให้เป็น

คนใจร้อน ไม่ค่อยฟังคนอื่น เวลาเป็นเรื่องไม่ค่อยฟังเหตุผล อยากทำอะไรก็ต้องได้ แต่ก็ได้เป็นบาง
อย่าง เช่น รongเท้า กระเป๋า เป็นต้น เพราะแม่จะตามใจมาก

กระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่นิสิตได้รับจากกลุ่มเพื่อน สมศักดิ์กล่าวว่าได้เรียนรู้ถึง
นิสัยเพื่อนๆ มีเพื่อนบางคนให้ตนเองทดลองเสพยา เช่น ยาบ้า ซึ่งตนเองก็รู้สึกมันๆเท่านั้น แต่ไม่
ติดลองครั้งเดียวเพราะอยากรู้ว่ามันเป็นอย่างไร การอยู่ร่วมกันหลายๆคนทำให้ได้รู้ถึงเรื่องความ
เสมอภาค, ความยุติธรรม และความมีประชาธิปไตย คือ ทุกคนมีสิทธิหน้าที่เหมือนกัน ไม่แบ่งชนชั้น
วรรณะ ใช้เวลาอยู่ร่วมกันกับเพื่อนแต่ละวันประมาณ 2-3 ชม. เท่านั้น กิจกรรมที่ทำร่วมกันคือ เล่น
กีฬาฟุตบอล และดื่มเหล้า โดยทั่วไปแล้วตนเอง จะปรึกษากับเพื่อนในเรื่องความรัก การเรียน การ
เงิน เป็นต้น

กระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่นิสิตได้รับจากสถาบันการศึกษา สมศักดิ์กล่าวว่าตนเอง
ได้เรียนรู้เกี่ยวกับการรณรงค์ไม่ให้ใช้สารเสพติดบอกถึงโทษของยา มีการบอกถึงวิธีป้องกันในการมี
เพศสัมพันธ์ เช่น ใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ มีการพูดคุยกับอาจารย์ในเรื่องการเรียนบาง
ครั้ง และอาจารย์ก็จะให้โอกาสในการเสนอความคิดเห็นใหม่ๆ คือ เวลาเรียนก็ให้เสนอความคิดใคร
มีความคิดอย่างไรก็เสนออาจารย์ก็จะรับฟังความคิดเห็นนั้น เช่น เสนอให้มีการพักบ้างในเวลาเรียน
คุณลักษณะของอาจารย์ที่ตนเองชอบ คือ เป็นคนที่ใจดี สอนรู้เรื่อง ไม่ถือตัว หากเวลาที่มีปัญหา
จะปรึกษากับอาจารย์ในเรื่องคะแนน เรื่องเกรด เรื่องงาน บางครั้งมีเหตุจำเป็นจริง ๆ ขอส่งที่หลัง
 เป็นต้น

กระบวนการขัดเกลาที่นิสิตได้รับจากสื่อมวลชน สมศักดิ์กล่าวว่าตนเองได้เรียนรู้ในเรื่อง
ปัญหาเศรษฐกิจของบ้านเมือง จะดูข่าวในทีวี และอ่านหนังสือพิมพ์อยู่เสมอ โดยจะใช้เวลาในการ
ดูโทรทัศน์ประมาณ 2-3 ชม.ต่อวัน รายการที่ดูจะเป็นเกมโชว์ต่างๆ เช่น รายการชิงร้อยชิงล้าน
เพราะได้ผ่อนคลายความเครียด โดยส่วนตัวแล้วตนเองไม่ได้รับอิทธิพลจากดารานักแสดงนางแบบ
นักร้อง และนักกีฬา แต่จะเป็นการเลียนแบบเพื่อน และรับอิทธิพลการแต่งกายมาจากเพื่อนเท่านั้น
ส่วนอิทธิพลของดาราก็เป็นทรงผมของดารานักแสดงบางคน เช่น ศรธรรม เป็นต้น

สำหรับการแสดงความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมหรือพฤติกรรมเบี่ยงเบน
5 ประการ พบว่ามีประเด็นที่สำคัญดังนี้

1. พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์โดยเสรี "เห็นว่าไม่ดี และยังไม่ถึงเวลาอันสมควร แต่ถ้า
มีพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์โดยเสรีควรรู้จักป้องกันด้วย"

2. พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ "มีความเห็นว่า ดื่มได้บ้าง และบางครั้งเวลา
พบปะสังสรรค์ในหมู่เพื่อนเมื่ออยู่ในหมู่เพื่อน"

3. พฤติกรรมการใช้สารเสพติด “เป็นสิ่งไม่ดี ทำให้สุขภาพเสียด้วย และเสียเงินทอง”
4. พฤติกรรมการบริโภคนิยม “ซื้อได้ แต่เป็นบางชิ้นที่เราต้องการจริง ๆ”
5. พฤติกรรมการเล่นการพนัน “ถ้าเล่นไม่เสียตั้งค้ก็ดี เป็นการฝึกสมองคิดเลข”

สำหรับการแก้ไขพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนทั้ง 5 ประการ สมศักดิ์มีความเห็นว่า พฤติกรรมทางเพศโดยเสรี เป็นพฤติกรรมที่ควรแก้ไขเป็นลำดับแรก รองลงมาคือ พฤติกรรมการใช้สารเสพติด พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พฤติกรรมการเล่นการพนัน และพฤติกรรมการบริโภคนิยม ตามลำดับ

จากการสัมภาษณ์นิสิตพบว่าพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาที่สุดที่นิสิตได้เรียนรู้จากการขัดเกลาของสถาบันทางสังคม ได้แก่

1. สถาบันครอบครัวพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาคือ การเล่นพนัน เช่น เล่นหวยของแม่
2. กลุ่มเพื่อนพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาคือ ทำให้เกิดพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ พฤติกรรมการใช้สารเสพติด พฤติกรรมการเล่นการพนัน
3. สถาบันการศึกษาพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาคือ เป็นแหล่งของการแพร่ระบาดของสารเสพติด และเกิดพฤติกรรมการบริโภคนิยม
4. สื่อมวลชนพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาคือ พฤติกรรมการบริโภคนิยม

จากการสัมภาษณ์นิสิตพบว่าพฤติกรรมที่พึงปรารถนาที่สุดที่นิสิตได้เรียนรู้จากการขัดเกลาจากสถาบันทางสังคม ได้แก่

1. สถาบันครอบครัวพฤติกรรมที่พึงปรารถนาคือ ครอบครัวสอนให้มีความมีระเบียบเรียบร้อย มีวินัย มีความคิดเป็นของตัวเอง
2. กลุ่มเพื่อนพฤติกรรมที่พึงปรารถนาคือ ในกลุ่มเพื่อนมีความรักใคร่ปรองดอง ความสามัคคี การแบ่งปัน
3. สถาบันการศึกษาพฤติกรรมที่พึงปรารถนาคือ การใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ขอบอุ้มเหมือนบ้าน
4. สื่อมวลชนพฤติกรรมที่พึงปรารถนาคือ สื่อมวลชนมีการใช้คำพูดที่ไพเราะมีสาระ และเป็นแบบอย่างที่ดี

และจากการสัมภาษณ์อย่างเจาะลึก สมศักดิ์มีความเห็นว่า สถาบันครอบครัวเป็นสถาบันที่สอนให้เข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้ดีที่สุด โดยสอนให้เห็นผิดในบางเรื่องที่ไม่ควรทำให้เป็นคนดีต่อสังคม

ส่วนแนวทางแก้ไขเมื่อมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ นิสิตมีความเห็นว่า

1. พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์โดยเสรี "จะป้องกันเมื่อมีเพศสัมพันธ์"
2. พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ "จะดื่มเป็นบางเวลาถ้าเข้าพรรษาก็จะงดดื่ม"
3. พฤติกรรมการบริโภคนิยม "ไม่ซื้อบ่อยๆ นาน ๆ จะซื้อซัก 1 ชิ้นและพิจารณาถึงรายได้ของตนเอง"
4. พฤติกรรมการใช้สารเสพติด "นำเวลาว่างไปเล่นกีฬาแทน"
5. พฤติกรรมการเล่นการพนัน "เอาเวลาว่างมาเล่นเกม หรืออ่านหนังสือการ์ตูนแทน"

กรณีศึกษาที่ 19

ชื่อ สุชาดา (นามสมมติ) สัมภาษณ์ในวันที่ 28 มกราคม 2546

สุชาดาเป็นนิสิตคณะวิทยาศาสตร์ กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 3 อายุ 22 ปี ปัจจุบันอาศัยอยู่หอพักนอกเมืองคนเดียว สุชาดาเกิดและเติบโตมาในครอบครัวขยายที่มีจำนวนสมาชิกมากกว่า 6 คน ตั้งแต่เล็กตนโตก็อาศัยอยู่กับพ่อแม่มาโดยตลอด เมื่อมาอยู่หอพักทางบ้านจึงให้เงินไว้ใช้จ่ายเดือนละ 5,000 บาท รวมทั้งตนเองได้รับทุนของมหาวิทยาลัยด้วย สุชาดายอมรับว่าตนเองเคยมีพฤติกรรมการบริโภคนิยม พฤติกรรมการเล่นการพนัน เช่น เล่นไพ่ แต่ไม่เคยมีพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พฤติกรรมการใช้สารเสพติด

กระบวนการขัดเกลาทางสังคม

กระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่นิสิตได้รับจากครอบครัว สุชาดากล่าวว่าครอบครัวจะมีการสอนให้ทำกิจกรรมในชีวิตประจำวันบ้างเป็นบางเรื่องส่วนมากเรียนรู้ด้วยตนเอง เช่น การแต่งตัว การอาบน้ำ การแต่งตัวแต่งตามความพอใจของตนเองแต่งแบบสบาย ส่วนในเรื่องกิจกรรมของสังคมจะสอนให้ชื่อของที่จำเป็น ยังหาเงินไม่ได้เอง เช่น ซื้อหนังสือเพื่ออ่านเรียน และเรื่องการคบเพื่อน คือแม่บอกว่าไม่ควรคบเพื่อนที่เที่ยวมาก ให้ตั้งใจเรียน และเล่าว่าในสมัยที่ตนเองเป็นเด็กพ่อแม่จะเล่าเรื่องตอนแม่เป็นเด็กว่าแม่ลำบากแค่ไหน จึงอยากให้ลูกตั้งใจเรียน จะมีกิจกรรมในครอบครัวในวันหยุดส่วนมากไม่ได้อยู่ด้วยกัน พ่อแม่ไปไร่มากกว่า อยู่พร้อมกันอีกครั้งตอนทานข้าวเวลามีปัญหาจะปรึกษากับครอบครัวในเรื่องการเงิน การเรียน ทางครอบครัวจะสอนมาให้ใช้จ่ายอย่างประหยัดและให้ตั้งใจเรียน กิจกรรมที่ทำร่วมกันกับครอบครัว เช่น ทำกับข้าว ดูทีวี กินข้าวคุยกัน งานในบ้านสุชาดาจะทำทุกอย่าง เช่น ซักผ้า กวาดบ้าน ถูบ้าน ทำกับข้าว บุคคณิกภาพที่ตนเองคิดว่าได้รับการขัดเกลามาจากครอบครัวจะเป็นการเข้าสังคมและปฏิบัติตัวให้ถูกกาลเทศะ สำรวม เรียบร้อย การเลือกคบเพื่อนควรคบเพื่อนที่นิสัยดีพากันตั้งใจเรียน เป็นต้น

กระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่นิสิตได้รับจากกลุ่มเพื่อน สุชาดา กล่าวว่าตนเองได้เรียนรู้ถึงการอยู่ร่วมกัน การเรียน อ่านหนังสือมากขึ้น ได้เรียนรู้เรื่องความเสมอภาค, ความยุติธรรม และ ความมีประชาธิปไตยจากกลุ่มเพื่อน สุชาดาจะใช้เวลาอยู่ร่วมกันกับเพื่อนแต่ละวันประมาณ 2 – 3 ชม. กิจกรรมที่ทำร่วมกันคือ คุยกันเรื่องแฟน เรื่องไปเที่ยว จะมีการตักเตือนกันในกลุ่มเพื่อน เช่น เพื่อนคอยตักเตือนในเรื่อง การอ่านหนังสือ ทำการบ้าน ซึ่งสุชาดาก็ไม่ได้รับการถ่ายทอด พฤติกรรมอะไรจากกลุ่มเพื่อน

กระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่นิสิตได้รับจากสถาบันการศึกษา สุชาดา กล่าวว่า อาจารย์จะพูดให้ฟังเสมอเกี่ยวกับการใช้เงินคือ ใช้จ่ายเฉพาะเงินที่จำเป็น เช่น ซื้อของรับประทาน เรื่องพฤติกรรมทางเพศสอนให้มีการสอนให้ป้องกัน และระวังตัวเพราะเป็นผู้หญิง และจะมีการพูดคุยกับอาจารย์ในเรื่องการเสนอให้ทำกิจกรรมร่วมกันในภาควิชา เพื่อความรักใคร่สามัคคี เช่น การเข้าค่าย การเล่นกีฬา และอาจารย์ก็ให้โอกาสในการเสนอความคิดใหม่ ๆ แต่ตัวเองแล้วไม่ชอบออกความคิดเห็น ส่วนคุณลักษณะของอาจารย์ที่ตนเองชอบ บุคลิกดี ใส่ใจนักเรียน สอนรู้เรื่อง ปัญหาจะปรึกษากับอาจารย์โดยมากจะเป็นเรื่องการเรียน การหาหนังสือมาอ่าน

กระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่นิสิตได้รับจากสื่อมวลชน สุชาดา กล่าวว่าตนเองได้เรียนรู้ในเรื่องปัญหาสังคม เรื่องยาเสพติด ความยากจน ได้ผ่อนคลายความเครียดจากการ ดูตลก หรือ รายการบันเทิง ในแต่ละวันจะอ่านหนังสือพิมพ์ ดูทีวีบ้างเป็นบางครั้งเวลาทานข้าว ไม่มีรายการประจำ ไม่มีพฤติกรรมไหนที่ได้รับอิทธิพลจากดารานักแสดง นางแบบ นักร้อง และนักกีฬา เพราะจะเป็นตัวของตัวเอง

สำหรับการแสดงความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมหรือพฤติกรรมที่ เบี่ยงเบน 5 ประการพบว่า มีประเด็นที่สำคัญดังนี้

1. พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์โดยเสรี "คิดว่า ไม่ดี เพราะ ทำให้เกิดปัญหาสังคม เช่น ตั้งท้องขณะเรียนอยู่ทำให้ต้องไปทำแท้ง"
2. พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ "มีความเห็นว่าดื่มสังสรรค์พอสนุก ประมาณ 1 – 2 แก้ว ถ้าดื่มมากจะทำให้ควบคุมตนเองไม่ได้"
3. พฤติกรรมการใช้สารเสพติด "คิดว่าไม่ควรยุ่งเกี่ยวกับสารเสพติดเลยเพราะเป็นสิ่งไม่ดี เป็นอันตรายต่อคนเสพและรอบข้าง"
4. พฤติกรรมการบริโภคนิยม "ไม่ซื้อของที่มีราคาแพงจนเกินไป ควรหาของที่มีราคา ถูกใช้"

5. พฤติกรรมการเล่นการพนัน "คิดว่าไม่ควรเล่น ควรนำเวลาที่จะเล่นการพนัน ไปอ่านหนังสือ เล่นเกมสติกว่า"

สำหรับการแก้ไขพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนทั้ง 5 ประการ สุขาดามีความคิดว่า พฤติกรรมการใช้สารเสพติดเป็นพฤติกรรมที่ควรได้รับการแก้ไขเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ พฤติกรรมที่มีเพศสัมพันธ์โดยเสรี พฤติกรรมการเล่นพนัน และพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามลำดับ

จากการสัมภาษณ์นิสิตพบว่าพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาที่สุดที่นิสิตได้เรียนรู้จากสถาบันทางสังคม ได้แก่

1. สถาบันครอบครัวพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาคือ มีส่วนทำให้เกิดพฤติกรรมการเล่นการพนัน เช่น หวย และพี่ชายดื่มเหล้า
2. กลุ่มเพื่อนพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาคือ พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
3. สถาบันการศึกษาพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาคือ มีการเลียนแบบการใช้ยาอย่างฟุ่มเฟือยของนักศึกษาบางคน
4. สื่อมวลชนพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาคือ มีการโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยไม่จำกัดเวลา

จากการสัมภาษณ์นิสิตพบว่าพฤติกรรมที่พึงปรารถนาที่สุดที่นิสิตได้เรียนรู้จากสถาบันทางสังคม ได้แก่

1. สถาบันครอบครัวพฤติกรรมที่พึงปรารถนาคือ ครอบครัวมีความรักใคร่ปรองดองกันช่วยเหลือกัน
2. กลุ่มเพื่อนพฤติกรรมที่พึงปรารถนาคือ มีความรักให้กัน ความสามัคคีในหมู่คณะ
3. สถาบันการศึกษาพฤติกรรมที่พึงปรารถนาคือ สถาบันการศึกษามีการจัดระบบการศึกษาดีตรงกับสาขาวิชา
4. สื่อมวลชนพฤติกรรมที่พึงปรารถนาคือ สื่อมวลชนมีการลงข่าวในเชิงสร้างสรรค์และเป็นประโยชน์

และจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกสุขภาพดีมีความเห็นว่า สถาบันการศึกษาสอนให้เข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้ดี ที่สุด เพราะทำให้ได้เรียนรู้การใช้ชีวิต การอยู่ในสังคม การเรียน

ส่วนแนวทางการแก้ไขเมื่อมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ สุชาติมีความเห็น

1. พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์โดยเสรี "จะต้องป้องกันโดยใช้ถุงยางอนามัย หรือยาคุมกำเนิด"
2. ส่วนพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ "หลีกเลี่ยงสถานที่ที่จะมีการดื่มแอลกอฮอล์"
3. พฤติกรรมการบริโภคนิยม "พิจารณารายรับของของตนเองก่อนที่จะซื้อของที่มีราคาแพง"
4. พฤติกรรมการใช้สารเสพติด "นำเวลาที่จะไปยุ่งเกี่ยวกับสิ่งเสพติดไปทำอย่างอื่น เช่น เล่นกีฬา"
5. พฤติกรรมการเล่นการพนัน "นำเวลาที่จะไปเล่นการพนันมาเล่นเกมส์และอ่านหนังสือ"

กรณีศึกษาที่ 20

ชื่อ พิสุทธิ (นามสมมติ) สัมภาษณ์ในวันที่ 28 มกราคม 2546

พิสุทธิเป็นนิสิตคณะวิศวกรรมศาสตร์ กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 4 อายุ 22 ปี ปัจจุบันอาศัยอยู่หอพักนอกเมืองคนเดียว เติบโตมาในครอบครัวขยายที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมี 6 คน ตั้งแต่เล็กจนโตก็อาศัยอยู่กับพ่อแม่มาตลอด ทางบ้านได้ให้เงินใช้จ่ายเดือนละ 5,000 บาท จากการสัมภาษณ์อย่างเจาะลึกพิสุทธิยอมรับว่าเคยมีพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ พฤติกรรมที่มีเพศสัมพันธ์อย่างเสรีโดยการเปลี่ยนคู่นอนบ่อย ๆ พฤติกรรมการบริโภคนิยม พฤติกรรมการใช้สารเสพติดประเภทบุหรี่ และพฤติกรรมการเล่นการพนัน เช่น เล่นไพ่

กระบวนการขัดเกลาทางสังคม

กระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่นิสิตได้รับจากครอบครัว พิสุทธิกล่าวว่าครอบครัวมีการสอนให้มีวินัย รับผิดชอบตนเอง คือเป็นการสอนให้รู้จักการดูแลตัวเอง การแต่งตัว แม่จะเน้นให้มีการแต่งตัวที่เรียบร้อยตั้งแต่เด็ก เช่น ต้องแต่งตัวให้เรียบร้อยก่อนมากินข้าว เวลากินข้าวก็ต้องสุภาพไม่รีบร้อน มีการสอนให้ทำกิจกรรมเกี่ยวกับสังคมเช่น คบคนดี ๆ ใช้จ่ายอย่างประหยัด ไม่ซื้อของฟุ้งเฟ้อ การไปเที่ยวสถานบันเทิงต้องรู้จักควบคุมตนเอง และพิสุทธิยังกล่าวอีกว่า ในตอนเด็กพ่อแม่จะเล่านิทาน รวมทั้งเรื่องราวของแม่ในอดีตว่าเคยมีประสบการณ์อะไรบ้าง ให้ฟังก่อนนอน และเวลานั่งคุยกันตอนดูโทรทัศน์ ในวันหยุดจะมีกิจกรรมที่ทำร่วมกันในครอบครัวคือ ทำกับข้าว ตอนเช้า กินข้าว ดูหนังตอนเย็น เวลาที่มีปัญหาจะปรึกษากับคนในครอบครัวเกือบทุกเรื่อง แต่พ่อกับแม่ก็จะบอกว่า "โตๆ กันแล้วคิดเองได้" คือ มีการปล่อยให้ตัดสินใจเอง พิสุทธิกล่าวว่า

ตนเองจะใช้เวลาอยู่กับครอบครัวในแต่ละวันเฉพาะหยุดสุดสัปดาห์ ซึ่งพิสุทธิ์จะกลับบ้านทุกสุดสัปดาห์ วันเสาร์อยู่บ้านตลอดทั้งวัน ส่วนในวันอาทิตย์ครึ่งวัน บุคลิกภาพในปัจจุบันที่เป็นผลมาจากการเลี้ยงดูในวัยเด็กคือเอาแต่ใจตัวเอง เพราะว่าได้รับการตามใจตั้งแต่เด็ก ไม่กล้าตัดสินใจทำอะไรก็ต้องถามก่อน แต่จะมั่นใจกับสิ่งที่ทำลงไปแล้ว ถ้าทำลงไปแล้วจะไม่เสียใจทีหลังไม่ว่าผิดหรือถูก ลักษณะเด่นของตนเองคือ เป็นคนมีความมั่นใจในตัวเองสูง

กระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่ได้รับจากกลุ่มเพื่อน พิสุทธิ์ได้เรียนรู้ว่าเพื่อนแท้มีน้อยเพื่อนที่มีความจริงใจต่อกันจริงๆ ไม่ค่อยมี และตนเองได้เรียนรู้เรื่องความเสมอภาคมาก และทุกคนมีความเท่าเทียมกันอยู่แล้ว บางครั้งจะไม่ค่อยยอมรับความคิดเห็นของเพื่อน เพราะบางครั้งเพื่อนคิดผิด โลกทัศน์แคบแต่คิดว่าตัวเองคิดไกลกว่านั้นจนในบางครั้งทำให้พิสุทธิ์คิดว่าตัวเองเป็นคนส่วนน้อยในสังคม ในการอยู่กับเพื่อนจะมีเวลาประมาณ 13 ชั่วโมง มีกิจกรรมที่ทำร่วมกันคือดูโทรทัศน์พูดคุย ทำการบ้าน เรียนด้วยกัน กินข้าว เที่ยว นอกจากเวลานอนหรือบางครั้งก็นอนกับเพื่อนอีก ก็เหมือนกับว่าอยู่กับเพื่อนตลอดเวลา ส่วนใหญ่เพื่อนจะคอยแนะนำ ตักเตือน ส่วนพฤติกรรมที่ตนเองคิดว่าตนเองได้รับการถ่ายทอดจากกลุ่มเพื่อน คือ พฤติกรรมบริโภคนิยม มีค่านิยมเกี่ยวกับเรื่องเงิน เพราะว่าเป็นคนใช้เงินเก่งมาก ถ้ามีเงินในมือมาก ๆ อยากรู้อะไรก็จะซื้อแล้วมีผลเสียต่อการเงินช่วงปลายเดือน ในเวลาที่ตนเองมีปัญหาจะปรึกษาเพื่อนในทุกเรื่อง โดยเฉพาะเรื่องความรัก เรียน เงิน อาหารการกิน สุขภาพ

กระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่ได้รับจากสถาบันการศึกษา พิสุทธิ์ก็กล่าวว่าอาจารย์จะสอนจริยธรรมสอดแทรกไปกับการเรียนเสมอๆ ตนเองจะมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นใหม่ ๆ กับอาจารย์ในเรื่องต่างๆ เช่น การเรียน การสอน สถานที่ดี สถานที่ทำงานพิเศษ สถานที่ทานอาหาร ปัญหาชีวิต ปัญหาสังคม เป็นต้น อาจารย์จะให้โอกาสในการเสนอความคิดเห็นใหม่ๆ เสมอ และจะยอมรับฟังความคิดเห็นใหม่ๆ ของนิสิตเกี่ยวกับการเรียน อาจารย์ที่ศรัทธามีคุณลักษณะเป็นกันเอง พูดเพราะโดยส่วนตัวแล้วตนเองเป็นคนที่มีนิสัยชอบโลกเล็กๆ ไม่ค่อยตามใครง่าย ๆ เวลามีปัญหาจะปรึกษาอาจารย์เรื่องเรียนกับปัญหาชีวิต

กระบวนการขัดเกลาทางสังคมที่นิสิตได้รับจากสื่อมวลชน พิสุทธิ์ได้เรียนรู้เรื่องราวต่างๆ ทางอินเทอร์เน็ต เช่น ค่านิยมของคนในปัจจุบันเช่น พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์โดยเสรี พฤติกรรมการบริโภคนิยม และเหตุการณ์บ้านเมืองและสภาวะการณ์ต่าง ๆ ในปัจจุบัน โดยในแต่ละวันพิสุทธิ์ใช้เวลาอยู่กับสื่อมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศวันละประมาณ 4 ชั่วโมง โดยเฉพาะยูทูป ส่วนพฤติกรรมที่ได้รับอิทธิพลจากดารานักแสดงเช่น ไนต์ อุดม มีความคิดและบุคลิกท่าทางที่ขวางโลก เป็นต้น เจตริน วัฒนสุข เป็นคนที่มีลักษณะดูอบอุ่นและรักครอบครัว , ทรา

เจริญปุระ เป็นคนที่มีลักษณะเป็นตัวของตัวเอง กล้าแสดงออก พฤติกรรมที่ได้อิทธิพลจากสื่อก็คือ ว่าจะไม่ค่อยได้รับเท่าไร เพราะเป็นคนมั่นใจในตัวเอง จะทำในสิ่งที่อยากทำเองเสียมากกว่า จะทรงผมที่ตนเองจะเลียนแบบตัวการ์ตูน เป็นต้น

สำหรับการแสดงความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมหรือพฤติกรรมเบี่ยงเบน 5 ประการพบว่ามีประเด็นที่สำคัญดังนี้

1. พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์โดยเสรี "มีความเห็นว่าทำให้ผู้หญิงที่มีพฤติกรรมการในมีเพศสัมพันธ์โดยเสรีดูไม่มีค่า แต่ตนเองเป็นผู้ชายก็ไม่ได้รู้สึกเสียใจอะไรเพราะไม่มีอะไรต้องเสีย เป็นการดีกับตัวเราเพราะไม่มีการผูกมัดกัน"
2. พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ "มีความเห็นว่า ชอบ ทำให้อนอนหลับสบาย ทำให้เป็นตัวของตัวเองและทำให้ กล้าแสดงออกทั้งการพูดและการกระทำ แต่ว่าเวลาที่เมาไม่ควรขับรถหรือเล่นไฟ เพราะอันตรายต่ออุบัติเหตุหรือถูกโกง ทำให้ขาดสติ ควรมาให้ถูกที่ เช่นที่บ้าน ห้อง"
3. พฤติกรรมการใช้สารเสพติด "มีความเห็นว่า ไม่ดีเลย เปลืองเงิน ไร้สาระแต่จะบุหรี่ยาบเมื่อจำเป็น เป็นยากล่อมประสาท คลายเครียด"
4. พฤติกรรมการบริโภคนิยมมีความเห็นว่า "โดยส่วนตัวไม่สนใจว่าของถูกหรือแพง สนใจที่รูปร่างมากกว่า แต่ถ้าแพงแล้วชอบก็จะซื้อ หรือถูกก็จะซื้อ ขึ้นอยู่ที่ความชอบและความพอใจ โดยไม่เกี่ยวกับค่านิยมหรือแฟชั่นแต่อย่างใด"
5. พฤติกรรมการเล่นการพนันมีความเห็นว่า "เป็นพฤติกรรมที่สิ้นเปลืองและเสียตายเงิน แต่ตนเองก็เล่นเป็นบางครั้ง"

สำหรับการแก้ไขพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนทั้ง 5 ประการพบว่า นิสิตมีความเห็นว่าพฤติกรรมการใช้สารเสพติดเป็นพฤติกรรมที่ควรได้รับการแก้ไขเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ เพศสัมพันธ์โดยเสรีทำให้เกิดการท้องได้ง่าย พฤติกรรมการเล่นการพนันเพราะเสียเวลา พฤติกรรมบริโภคนิยม พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตามลำดับ

จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกพิเศษก็กล่าวได้ว่า สถาบันครอบครัวเป็นสถาบันที่สอนให้ตัวเองเข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงของสังคมได้ดีที่สุด

จากการสัมภาษณ์นิสิตพบว่าพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาที่สุดที่นิสิตได้เรียนรู้จากสถาบันทางสังคม ได้แก่

1. สถาบันครอบครัวพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาคือ พ่อแม่คิดว่าตัวเองถูกเสมอไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของตนเอง

2. กลุ่มเพื่อนพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาคือ ไม่จริงใจ นินทาวากล่าวกันลับหลัง

3. สถาบันการศึกษาพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนาคือ สถาบันการศึกษาไม่มีโปรแกรมที่เปิดกว้าง เช่น ไม่มีการลงทะเบียนในภาคฤดูร้อน

ส่วนแนวทางการแก้ไขเมื่อมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ นิสิตมีความเห็นว่า

1. พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์โดยเสรี "จะหยุดพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์โดยเสรี และคิดถึงผลเสียของมัน"

2. พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ "ดื่มเฉพาะเทศกาลเท่านั้น"

3. พฤติกรรมการบริโภคนิยม "ตั้งใจจะซื้ออะไรซักอย่างแล้วเก็บเงินเอง"

4. พฤติกรรมการใช้สารเสพติด "เลิกให้ได้ทุกอย่างมันอยู่ที่ใจ เนื่องจากตนเองเคยติดบุหรี่"

5. พฤติกรรมการเล่นการพนัน "บวชพระ เพราะว่าพระมีข้อบัญญัติห้ามเล่นการพนัน"

จากกรณีศึกษาทั้งหมดข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า มีความเชื่อมโยงระหว่างกระบวนการขัดเกลาทางสังคมกับสถาบันทางสังคม 4 สถาบัน ได้แก่ สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา กลุ่มเพื่อน และสื่อมวลชน กับพฤติกรรมเบี่ยงเบนในวัยรุ่นในสถาบันอุดมศึกษา 5 ประการ คือ พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์โดยเสรี พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พฤติกรรมการบริโภคนิยม พฤติกรรมการใช้สารเสพติด และพฤติกรรมการเล่นการพนัน พบว่า สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา และสื่อมวลชนมีส่วนทำให้เกิดพฤติกรรมบริโภคนิยม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สถาบันครอบครัว จากการสัมภาษณ์พบว่า นิสิตมีความคิดเห็นที่คล้ายคลึงกัน คือ "ครอบครัวมีส่วนทำให้เกิดพฤติกรรมบริโภคนิยม โดยที่ครอบครัวมักจะพาไปซื้อของที่ห้างสรรพสินค้า และจะซื้อของที่มียี่ห้อ (Brand Name) มีราคาแพงให้เสมอๆ ส่วนในวันหยุดก็มักจะพาออกไปทานอาหารนอกบ้าน และจะซื้อมือถือให้เพื่อทำให้การติดต่อนิสิตได้ง่ายขึ้น ที่สำคัญคือ รายจ่ายที่ทางครอบครัวให้ใช้ต่อเดือนมีส่วนทำให้นิสิตมีพฤติกรรมบริโภคนิยม" ส่วนกลุ่มเพื่อนมีส่วนทำให้เกิดพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จากการสัมภาษณ์นิสิตพบว่า "เห็นเพื่อนดื่ม ก็ดื่มตามเพื่อน กลายเป็นค่านิยมที่ปฏิบัติต่อกันในหมู่เพื่อนๆ"

จะเห็นได้ว่า ช่วงชีวิตของวัยรุ่น คือ ช่วง แห่งการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญยิ่ง วัยรุ่นเป็นวัยแห่งความแปลกแยก (Alienation) ระหว่างความเป็นเด็กกับความเป็นผู้ใหญ่ เด็กวัยรุ่นต้องการบริโภคประสบการณ์แบบผู้ใหญ่ ต้องการเรียนรู้ชีวิตแบบผู้ใหญ่ ต้องการให้ผู้อื่นยอมรับความเป็นผู้ใหญ่ของตนเอง ดังนั้นการตัดสินใจของวัยรุ่นจึงมีแนวโน้มที่จะผิดพลาดได้ง่าย เนื่องจากยังขาดประสบการณ์ต่อ "การมีชีวิตอยู่ในสังคม" องค์ประกอบสำคัญของปัญหา คือ "เพื่อน" เด็กวัย

รุ่นมักมีพฤติกรรมเข้ากลุ่มกับเพื่อนมีแนวโน้มที่จะเชื่อเพื่อน หรือเพื่อนมีอิทธิพลทางความคิดมากกว่าพ่อแม่ (วิเชียร ชานูตธนุญชริก, 2542. หน้า 110) แต่การให้ความสัมพันธ์กับครอบครัวในฐานะที่เป็นสถาบันทางสังคมขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีบทบาทในการอบรมขัดเกลา และสืบทอดสมาชิกใหม่ที่มีคุณภาพ จึงเป็นหนทางในการแก้ปัญหาสังคมที่สำคัญที่สุด

จากการสัมภาษณ์สามารถสรุปถึงพฤติกรรมเบี่ยงเบนที่ปรากฏในพฤติกรรมของผู้ให้สัมภาษณ์ ดังตารางต่อไปนี้

กรณีศึกษาที่ 1

ชื่อ นายวันชัย (นามสมมติ)

ตาราง 5 กรณีศึกษาที่ 1

ประเภทพฤติกรรมเบี่ยงเบน	ถูกขัดเกลาโดย
1. พฤติกรรมการเล่นการพนัน	1. กลุ่มเพื่อน
2. พฤติกรรมบริโภคนิยม	2. สถาบันครอบครัว

กรณีศึกษาที่ 2

ชื่อ ปริญญา (นามสมมติ)

ตาราง 6 กรณีศึกษาที่ 2

ประเภทพฤติกรรมเบี่ยงเบน	ถูกขัดเกลาโดย
1. พฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์	1. กลุ่มเพื่อน
2. พฤติกรรมการเล่นการพนัน	2. กลุ่มเพื่อน

กรณีศึกษาที่ 3

ชื่อ ศุภกิจ (นามสมมติ)

ตารางที่ 7 กรณีศึกษาที่ 3

ประเภทพฤติกรรมเบี่ยงเบน	ถูกขัดเกลาโดย
1. พฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์	1. กลุ่มเพื่อน
2. พฤติกรรมบริโภคนิยม	2. สื่อมวลชน
3. พฤติกรรมการเล่นการพนัน	3. กลุ่มเพื่อน
4. พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์โดยเสรี	4. กลุ่มเพื่อน

กรณีศึกษาที่ 4

ชื่อ วาสนา (นามสมมติ)

ตาราง 8 กรณีศึกษาที่ 4

ประเภทพฤติกรรมเบี่ยงเบน	ถูกขัดเกลาโดย
1. พฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์	1. กลุ่มเพื่อน
2. พฤติกรรมบริโภคนิยม	2. สื่อมวลชน
3. พฤติกรรมการใช้สารเสพติด	3. กลุ่มเพื่อน
4. พฤติกรรมการเล่นการพนัน	4. กลุ่มเพื่อน

กรณีศึกษาที่ 5

ชื่อ ธนา (นามสมมติ)

ตาราง 9 กรณีศึกษาที่ 5

ประเภทพฤติกรรมเบี่ยงเบน	ถูกขัดเกลาโดย
1. พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์โดยเสรี	1. กลุ่มเพื่อน
2. พฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์	2. กลุ่มเพื่อน
3. พฤติกรรมบริโภคนิยม	3. ครอบครัว
4. พฤติกรรมการเล่นการพนัน	4. กลุ่มเพื่อน

กรณีศึกษาที่ 6

ชื่อ รัชณี (นามสมมติ)

ตาราง 10 กรณีศึกษาที่ 6

ประเภทพฤติกรรมเบี่ยงเบน	ถูกขัดเกลาโดย
1. พฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์	1. กลุ่มเพื่อน
2. พฤติกรรมบริโภคนิยม	2. กลุ่มเพื่อน

กรณีศึกษาที่ 7

ชื่อ นิชา (นามสมมติ)

ตาราง 11 กรณีศึกษาที่ 7

ประเภทพฤติกรรมเบี่ยงเบน	ถูกขัดเกลาโดย
1. พฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์	1. กลุ่มเพื่อน
2. พฤติกรรมบริโภคนิยม	2. สื่อมวลชน

กรณีศึกษาที่ 8

ชื่อ รัตดา (นามสมมติ)

ตาราง 12 กรณีศึกษาที่ 8

ประเภทพฤติกรรมเบี่ยงเบน	ถูกขัดเกลาโดย
1. พฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์	1. กลุ่มเพื่อน
2. พฤติกรรมบริโภคนิยม	2. กลุ่มเพื่อน

กรณีศึกษาที่ 9

ชื่อ สมชาย (นามสมมติ)

ตาราง 13 กรณีศึกษาที่ 9

ประเภทพฤติกรรมเบี่ยงเบน	ถูกขัดเกลาโดย
1. พฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์	1. กลุ่มเพื่อน
2. พฤติกรรมบริโภคนิยม	2. สถาบันครอบครัว
3. พฤติกรรมการใช้สารเสพติด	3. กลุ่มเพื่อน
4. พฤติกรรมการเล่นการพนัน	4. กลุ่มเพื่อน

กรณีศึกษาที่ 10

ชื่อ ปกรณ์ (นามสมมติ)

ตาราง 14 กรณีศึกษาที่ 10

ประเภทพฤติกรรมเบี่ยงเบน	ถูกขัดเกลาโดย
1. พฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์	1. กลุ่มเพื่อน
2. พฤติกรรมบริโภคนิยม	2. สถาบันครอบครัว
3. พฤติกรรมการเล่นการพนัน	3. กลุ่มเพื่อน

กรณีศึกษาที่ 11

ชื่อ พัชรี (นามสมมติ)

ตาราง 15 กรณีศึกษาที่ 11

ประเภทพฤติกรรมเบี่ยงเบน	ถูกขัดเกลาโดย
1. พฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์	1. กลุ่มเพื่อน
2. พฤติกรรมบริโภคนิยม	2. สถาบันครอบครัว

กรณีศึกษาที่ 12

ชื่อ ประภาพร (นามสมมติ)

ตาราง 16 กรณีศึกษาที่ 12

ประเภทพฤติกรรมเบี่ยงเบน	ถูกขัดเกลาโดย
1. พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์โดยเสรี	1. กลุ่มเพื่อน
2. พฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์	2. สื่อมวลชน

กรณีศึกษาที่ 13

ชื่อ วนิดา (นามสมมติ)

ตาราง 17 กรณีศึกษาที่ 13

ประเภทพฤติกรรมเบี่ยงเบน	ถูกขัดเกลาโดย
พฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์	กลุ่มเพื่อน

กรณีศึกษาที่ 14

ชื่อ พจมาน (นามสมมติ)

ตาราง 18 กรณีศึกษาที่ 14

ประเภทพฤติกรรมเบี่ยงเบน	ถูกขัดเกลาโดย
1. พฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์	1. กลุ่มเพื่อน
2. พฤติกรรมบริโภคนิยม	2. กลุ่มเพื่อน

กรณีศึกษาที่ 15

ชื่อ จิราภรณ์ (นามสมมติ)

ตารางที่ 19 กรณีศึกษาที่ 15

ประเภทพฤติกรรมเบี่ยงเบน	ถูกขัดเกลาโดย
1. พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์โดยเสรี	1. กลุ่มเพื่อน
2. พฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์	2. กลุ่มเพื่อน

กรณีศึกษาที่ 16

ชื่อ อำนาจ (นามสมมติ)

ตาราง 20 กรณีศึกษาที่ 16

ประเภทพฤติกรรมเบี่ยงเบน	ถูกขัดเกลาโดย
1. พฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์	1. กลุ่มเพื่อน
2. พฤติกรรมการใช้สารเสพติด	2. กลุ่มเพื่อน

กรณีศึกษาที่ 17

ชื่อ อภิสัทธ์ (นามสมมติ)

ตาราง 21 กรณีศึกษาที่ 17

ประเภทพฤติกรรมเบี่ยงเบน	ถูกขัดเกลาโดย
1. พฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์	1. กลุ่มเพื่อน
2. พฤติกรรมบริโภคนิยม	2. สถาบันครอบครัว
3. พฤติกรรมการเล่นการพนัน	3. กลุ่มเพื่อน

กรณีศึกษาที่ 18

ชื่อ สมศักดิ์ (นามสมมติ)

ตาราง 22 กรณีศึกษาที่ 18

ประเภทพฤติกรรมเบี่ยงเบน	ถูกขัดเกลาโดย
1. พฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์	1. กลุ่มเพื่อน
2. พฤติกรรมบริโภคนิยม	2. สถาบันครอบครัว

กรณีศึกษาที่ 19

ชื่อ สุชาดา (นามสมมติ)

ตาราง 23 กรณีศึกษาที่ 19

ประเภทพฤติกรรมเบี่ยงเบน	ถูกขัดเกลาโดย
1. พฤติกรรมบริโภคนิยม	1. สถาบันครอบครัว
2. พฤติกรรมการเล่นการพนัน	2. สถาบันครอบครัว

กรณีศึกษาที่ 20

ชื่อ พิสุทธิ (นามสมมติ)

ตาราง 24 กรณีศึกษาที่ 20

ประเภทพฤติกรรมเบี่ยงเบน	ถูกขัดเกลาโดย
1. พฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์	1. กลุ่มเพื่อน
2. พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์โดยเสรี	2. กลุ่มเพื่อน
3. พฤติกรรมบริโภคนิยม	3. สถาบันครอบครัว
4. พฤติกรรมการใช้สารเสพติด	4. กลุ่มเพื่อน
5. พฤติกรรมการเล่นการพนัน	5. กลุ่มเพื่อน